

Samenwerkingsverband

Stromenland

Passend
Onderwijs

Jaarverslag 2023

Datum: 14-6-2024
Versie: 1.2 definitief

Inhoud

Inhoud	2
--------------	---

Bestuursverslag 2023

Voorwoord	6
1. Inclusief onderwijs binnen Stromenland.....	8
1.1 Regio, schoolbesturen Stichting SWV Stromenland 2507 en verdeling leerlingen onderwijssoorten	8
1.2 Visie en uitgangspunten	11
1.3 Juridische structuur	12
1.4 Ondersteuningsplan 2021-2025.....	13
1.5 Concretisering van de koers naar inclusief onderwijs: 't Wenkend Perspectief.....	15
2. Activiteiten in 2023 op inclusief onderwijs en zeven speerpunten uit het ondersteuningsplan 16	
2.1 Hoofdthema 3: Inclusief Onderwijs: 't Wenkend Perspectief.....	17
2.2 Speerpunt 0. Versterken basisondersteuning.....	20
2.3 Speerpunt 1: expertise maakt het verschil	24
2.4 Speerpunt 2: tijdig, tijdelijk en op terugkeergericht speciaal (basis) onderwijs.....	27
2.5 Speerpunt 3: partnerschap onderwijs en jeugdhulp.....	30
2.6 Speerpunt 4: (dialog over) inclusief onderwijs	34
2.7 Speerpunt 5: eigenaarschap bij ouders en leerlingen.....	35
2.8 Speerpunt 6: de doorgaande leerlijn	37
3. Bestuur en toezicht	39
3.1 Bestuur	39
3.2 Toezicht (verslag RVT)	41
3.3 Ondersteuningsplanraad (verslag OPR)	46
4. Organisatie	48
4.1 Samenstelling	48
4.2 Doorontwikkeling organisatie	49
4.3 Personeel.....	51
4.4 Professionalisering	53
4.5 Privacy	55
4.6 Maatschappelijke taak	57
4.7 Duurzaamheid en internationalisering.....	58
5. Kwaliteitszorg	59

5.1	Algemeen.....	59
5.2	Enige ontwikkelingen op een rij.	61
5.3	Klachten en bezwaren toelaatbaarheidsverklaringen	66
6.	Financiën	67
6.1	Inleiding.....	69
6.2	Staat van baten en lasten over 2023.....	70
6.3	Balanspositie per 31 december 2023.....	72
6.4	Financiële doelstellingen 2023.....	75
6.5	Overzicht van de financiële kengetallen	75
6.6	Continuïteitsparagraaf	77
6.7	Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem 81	
7.	Risico's.....	82

Jaarrekening 2023

8.	Grondslagen	86
8.1	Activiteiten	86
8.2	Organisatiegegevens	86
8.3	Schattingen.....	86
8.4	Verbonden Partijen	86
8.5	Toelichting op het kasstroomoverzicht.....	86
8.6	Gehanteerde valuta.....	86
8.7	Algemene grondslagen.....	86
8.8	Vergelijking met voorgaand jaar	87
8.9	Waardering van de activa en passiva	87
8.10	Grondslagen voor de resultaten	88
9.	Balans per 31-12-2023 (na resultaatbestemming).....	90
10.	Staat van baten en lasten over 2023.....	91
11.	Kasstroomoverzicht 2023.....	92
12.	Toelichting behorende tot de balans per 31 december 2023.....	93
13.	Model G verantwoording subsidies	97
14.	Niet uit de balans blijvende verplichtingen.....	98
15.	Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten	99
16.	Verbonden partijen	103
17.	WNT: Wet Normering Topinkomens.....	104
18.	Overige gegevens	106

18.1	Ondertekening van de jaarrekening	106
------	---	-----

Samenwerkingsverband

Stromenland

Passend
Onderwijs

Bestuursverslag 2023

Onderdeel van het jaarverslag

Januari 2023 t/m december 2023

www.stromenland.nl

Voorwoord

Geachte lezer,

We presenteren u graag het jaarverslag 2023. In de jaarstukken staat hoe wij binnen ons samenwerkingsverband inclusief onderwijs het afgelopen jaar verder hebben vormgegeven voor kinderen in de basisschoolleeftijd binnen de gemeenten Nijmegen, Land van Cuijk, Berg en Dal, Heumen, Wijchen, Beuningen, Druten en West Maas en Waal.

Stromenland heeft na jaren van stijgende deelnamepercentages de rug gerecht en is vanaf 2022 gezamenlijk de weg ingeslagen richting inclusief onderwijs. Aan de hand van het Wenkend Perspectief vond afgelopen jaar opnieuw een forse daling plaats van het aantal kinderen in specialistische voorzieningen. Niet door een slagboom te plaatsen, maar door met elkaar inhoudelijke initiatieven te ontwikkelen. Initiatieven die er toe bijdragen dat er in het regulier onderwijs meer mogelijkheden voor kinderen met ondersteuningsbehoeften ontstaan.

We zijn eind 2023 als scholen, schoolbesturen en samenwerkingsverband gezamenlijk twee jaar onderweg met het Wenkend Perspectief. Ik constateer dat we op schema liggen om in de periode tot 2027 het deelnamepercentages in het speciaal (basis)onderwijs te gaan keren en terug te brengen naar het landelijk gemiddelde. Het Wenkend Perspectief combineert de cijfermatige doelstelling met het goede doen voor kinderen en dat laatste zorgt voor steeds meer enthousiasme in de regio om regionaal stappen te zetten in lijn met de landelijke route naar inclusief onderwijs.

Deze landelijke route is in 2023 door de ministerraad gegaan en wordt medio 2024 stevig geconcretiseerd:

“In 2035 hebben alle kinderen in Nederland thuisnabij, volwaardig en gelijkwaardig toegang tot regulier onderwijs waarin zij zich samen kunnen ontwikkelen en kunnen leren en participeren.”

De belangrijkste reden om te streven naar inclusief onderwijs, is dat we vinden dat ieder kind mee moet kunnen doen, erbij hoort. Elk kind en elke jongere heeft recht op onderwijs en mogelijkheden om zich te ontwikkelen en te ontplooiën. Ook door Nederland geratificeerde internationale verdragen zetten daartoe aan. Het VN-verdrag Handicap en het VN-kinderrechtenverdrag wijzen op het recht van jongeren en kinderen op inclusief onderwijs, gelijke behandeling en gelijkwaardig meedoen, als essentiële stap naar een volwaardige en gelijkwaardige deelname aan de samenleving. Maar ook vanuit de maatschappij, ouders en het onderwijs is de roep om inclusief onderwijs, en een minder strakke scheiding tussen regulier en speciaal onderwijs en tussen onderwijs en zorg, de afgelopen jaren alleen maar sterker geworden. Binnen Stromenland omarmen we met elkaar de doelstellingen en uitdagingen van inclusief onderwijs.

Het afgelopen jaar zijn er binnen Stromenland met beperkte financiële middelen volop inhoudelijke acties ondernomen om het deelnamepercentage verantwoord terug te dringen. Zo hebben we ingezet op een inclusievere mindset bij professionals in het veld, door volop gezamenlijk over dit

thema de dialoog te voeren. Daarnaast zijn er initiatieven genomen zoals het realiseren van Jonge Kindgroepen en het werken met Jonge Kindspecialisten, om meer jonge kinderen vanuit de onderinstroom binnen het regulier onderwijs te laten starten i.p.v. rechtstreeks vanuit de voorschoolse voorzieningen het specialistisch onderwijs in te laten stromen. Ook hebben we met de specialistische voorzieningen het proces van terugplaatsing doorontwikkeld, waardoor het aantal terugplaatsingen naar het regulier onderwijs stijgt.

Mede dankzij deze inhoudelijke initiatieven zijn er binnen Stromenland in het regulier onderwijs meer mogelijkheden voor kinderen met ondersteuningsbehoeften ontstaan. De ingezette daling van de deelnamepercentages betekent een verruiming van middelen (bijna één miljoen euro in 2024), middelen die worden ingezet voor het behouden van alle kennis en know how vanuit de specialistische voorzieningen en het versterken van de basis-, en extra ondersteuning op de scholen.

Nu er weer meer middelen beschikbaar zijn, is het des te belangrijker dat we dit geld binnen Stromenland doelmatig met elkaar gaan investeren. Hiervoor is een uitgebreid systeem van kwaliteitszorg ontwikkeld, waarbij we naast monitoring vooral op elk niveau met elkaar in dialoog zijn.

In 2023 hebben we met het bereiken van de doelstellingen uit het Wenkend Perspectief opnieuw een stevige stap gezet richting inclusief onderwijs. Ik heb er vertrouwen in dat we ook in 2024 deze positieve ontwikkeling voortzetten.

Bas Wesseldijk

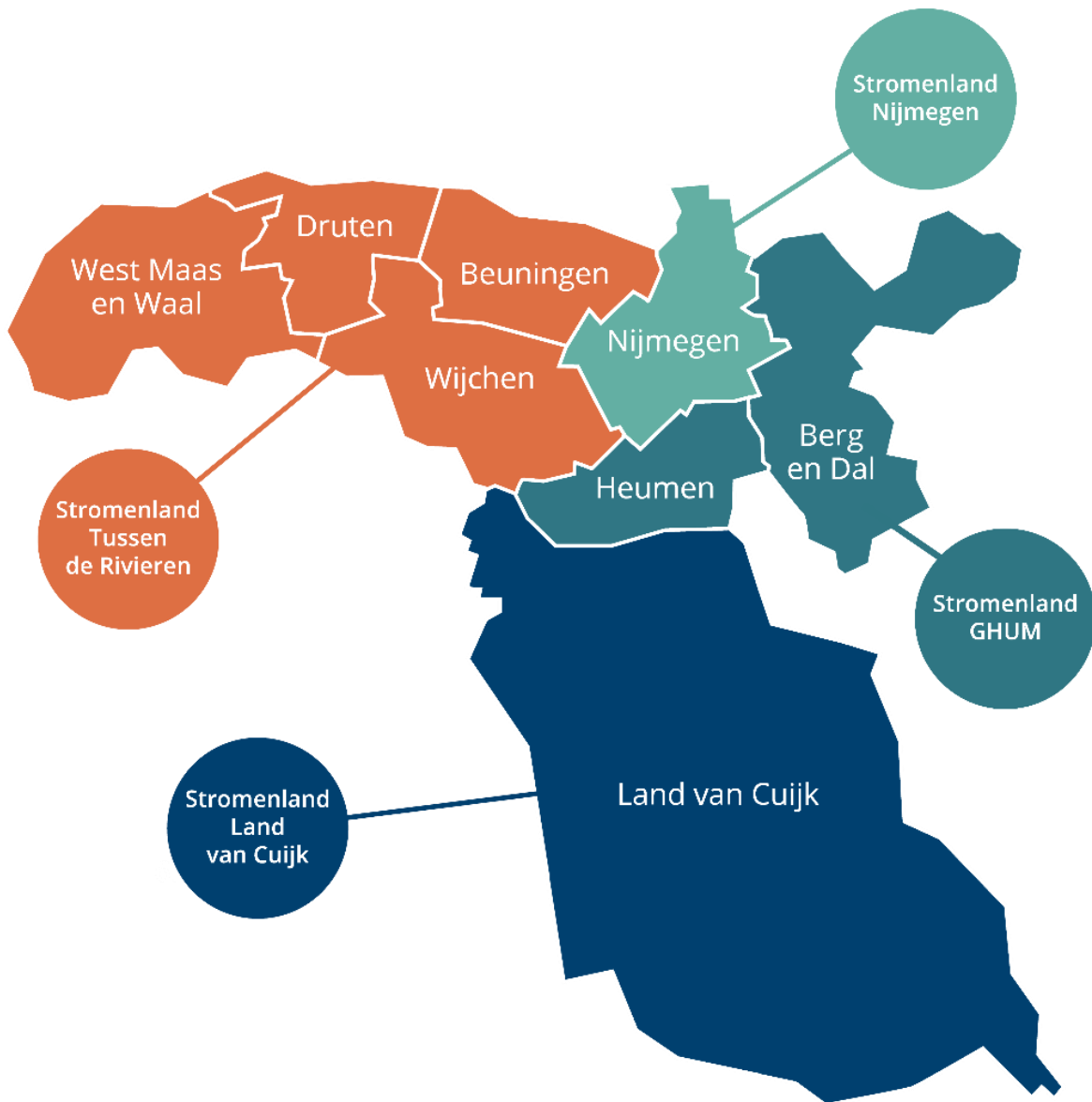

Bestuurder SWV Stromenland

1. Inclusief onderwijs binnen Stromenland

1.1 Regio, schoolbesturen Stichting SWV Stromenland 2507 en verdeling leerlingen onderwijssoorten

Stromenland is vanwege haar omvang verdeeld in vier regio's die functioneren als één Stromenland. Het zijn:

Stromenland heeft een kleine staf die gevestigd is in Nijmegen. De aangesloten *schoolbesturen*, het aantal *leerlingen verdeeld naar onderwijssoort* en het aantal *scholen* staan in onderstaand overzicht op basis van de gegevens uit DUO van 1 februari 2023¹.

Leerlingaantallen op 1 februari 2023

bron: kijkglazen van DUO (mrt 2024)

nr.	Administratie nummer	Naam bevoegd gezag	aantal scholen		aantal leerlingen bo & sbo	aantal scholen	aantal leerlingen	totaal aantal leerlingen
			Basis-onderwijs	Speciaal basis-onderwijs		Speciaal onderwijs	so	
1.	29810	Stichting Conexus	28	2	8.291	1	56	8.347
2.	30235	Stichting Jenaplan Onderwijs Boxmeer	1	0	365	0	0	365
3.	31076	Stichting voor Onderwijs op Islamitische grondslag in Midden- en Oost-Nederland (SIMON)	1	0	310	0	0	310
4.	32216	Stichting Entrea Onderwijs	0	0	0	2	181	181
5.	38001	Samenwerkingsstichting Kans & Kleur	13	1	3.192	0	0	3.192
6.	40144	Stichting Montessorischool Montijn	1	0	275	0	0	275
7.	40814	Stichting Primair Onderwijs Condor	10	0	1.824	0	0	1.824
8.	41246	Stichting Pallas	1	0	466	0	0	466
9.	41331	Stichting Onderwijsgroep Punt Speciaal	0	0	0	4	316	316
10.	41340	Stichting Groeisaam Primair Onderwijs	21	2	4.786	0	0	4.786
11.	41443	Stichting Invitare Openbaar Onderwijs	6	1	1.278	0	0	1.278
12.	41460	Stichting Trivium	2	0	116	0	0	116
13.	42486	Stichting Primair Onderwijs Groesbeek	7	1	1.359	0	0	1.359
14.	43058	Stichting Speciaal Onderwijs Tarcisusschool	0	0	0	1	47	47
15.	43305	Stichting Katholiek Onderwijs Vierlingsbeek	5	0	679	0	0	679
16.	47100	Stichting Sint Josephscholen	14	0	3.827	0	0	3.827
17.	48348	Optimus Primair Onderwijs	28	1	4.338	0	0	4.338
18.	76793	Stichting Rooms Katholiek Onderwijs Lent	1	0	421	0	0	421
19.	82591	Stichting Christelijke Basisschool De Klokkenberg	1	0	215	0	0	215
Totale			140	8	31.742	8	600	32.342
leerlingen van Stromenland op een SBO school buiten Stromenland					24			
leerlingen van Stromenland op een SO school buiten Stromenland							133	
Totaal aantal leerlingen van Stromenland					31.766		733	32.499

leerlingaantallen SBO en SO zijn de door SWV Stromenland bekostigde leerlingaantallen

2

Overzicht vrijwillig deelnemend bevoegd gezag

nr.	Administratie nummer	Naam bevoegd gezag	aantal scholen		aantal leerlingen bo & sbo	aantal scholen	aantal leerlingen	totaal aantal leerlingen
			Basis-onderwijs	Speciaal basis-onderwijs		Speciaal onderwijs	so	
1.	30198	Stichting Maashorst	0	0	0	1	129	129

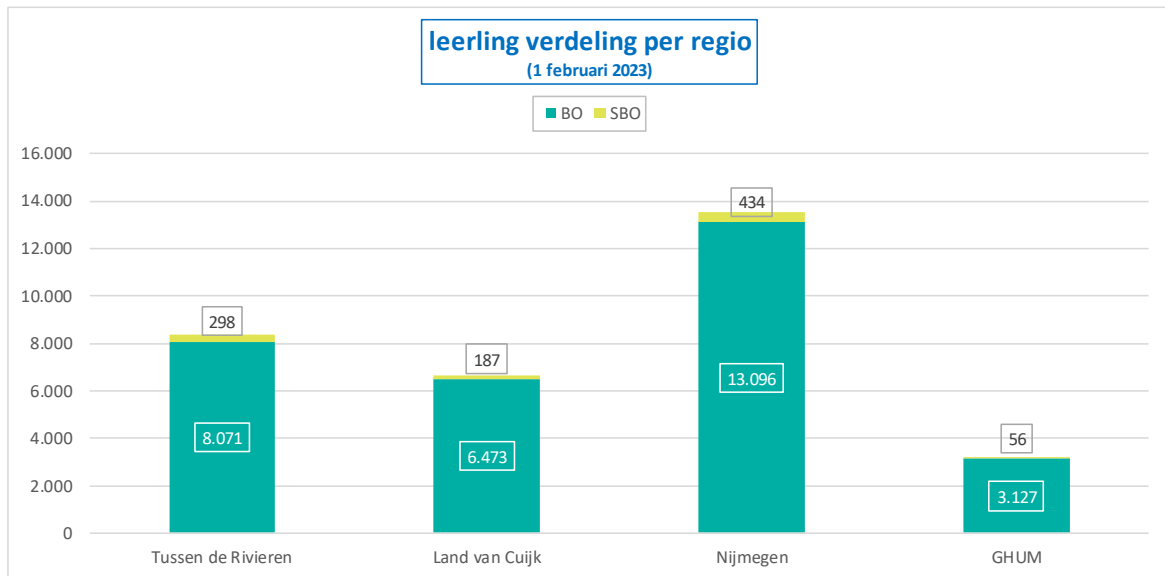
leerlingaantal St. Maashorst is het aantal van 1 okt. 2023

De leerlingen in Stromenland zijn in onderstaand overzicht (percentueel en leerlingaantallen) verdeeld over de vier regio's op basis van de locatie van de scholen. Er is een onderscheid gemaakt

¹ leerlingaantallen zijn de aantallen zoals door DUO gepubliceerd op basis van de aantallen op 1 februari 2023.

² Speciaal onderwijs is voor leerlingen met een lichamelijke, zintuiglijke of verstandelijke beperking en voor leerlingen die psychische problemen of gedragsproblemen hebben. Het speciaal basisonderwijs is voor kinderen die zich in het regulier onderwijs niet optimaal ontwikkelen. Hier gaat het om leerlingen met lichtere problematiek. Het Samenwerkingsverband adviseert ouders en scholen waar kinderen het beste naartoe kunnen.

naar aantallen leerlingen in het reguliere basisonderwijs en het speciaal basisonderwijs. De SBO en SO leerlingen cijfers betreffen steeds de door Stroomland bekostigde leerling aantallen.

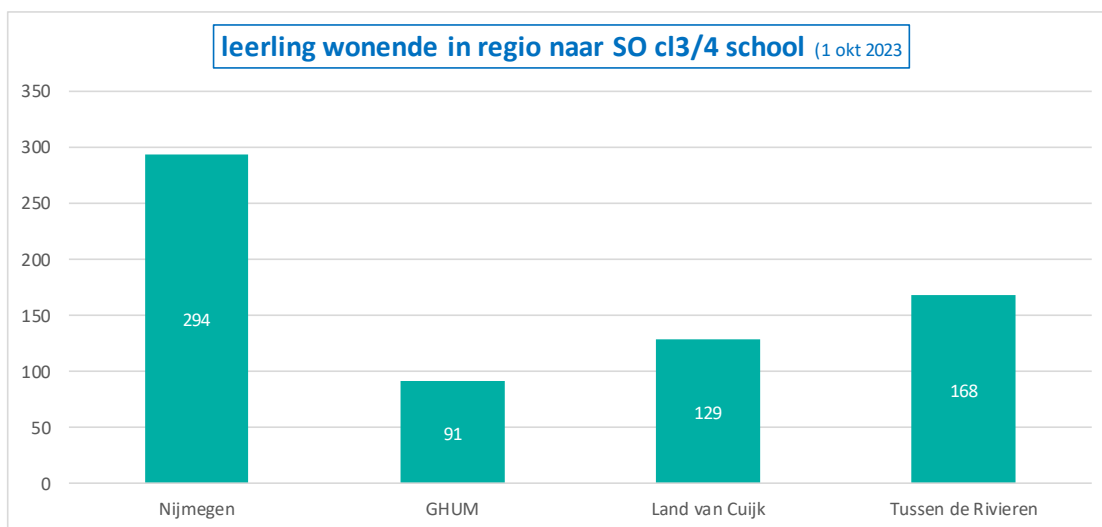
Het betreft de leerlingaantallen van de BAO en de (door Stroomland bekostigde leerlingen op) SBO scholen die binnen een regio gevestigd zijn

Slechts 1% van de SBO leerlingen (10 leerlingen) gaat naar een SBO school buiten ons samenwerkingsverband. (bron: DUO data van 1 oktober 2023).

De SO leerlingen zijn per regio als volgt verdeeld (op basis postcode woonplaats 1-10-2023):

leerlingen wonende in regio en gaan naar SO school (op 1 oktober)								
Regio	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	% in 2021
Nijmegen	297	294	305	303	315	286	294	45%
GHUM	77	80	82	87	93	91	91	13%
Land van Cuijk	119	120	121	119	135	137	129	19%
Tussen de Rivieren	154	166	170	171	161	155	168	23%
Totaal SO lln wonend in Stroomland	647	660	678	680	704	669	682	100%
Totaal bekostigd Stroomland	650	662	674	688	709	671		

bron: open onderwijsdata van DUO; op basis van postcode leerling; exclusief leerlingen cluster 1/2

Er gaan weinig leerlingen Stromenland uit. Slechts 11% van de leerlingen met een TLV bezoekt een SO-school van een schoolbestuur niet verbonden aan ons samenwerkingsverband (feb. 2023). In 2023 zijn er zo'n 59 leerlingen in beeld geweest welke thuiszittend zijn of geweest zijn, of in een situatie zorgelijk zijn of waren. De leerlingen die (weer) deels onderwijs genieten en in een opbouw programma van bijvoorbeeld jeugdzorg zitten, zijn volgens onze definitie stelling geen thuiszitters meer. We volgen deze leerlingen nog wel intensief totdat ze weer volledig terug zijn in onderwijs. Van de op jaarbasis op enig moment thuiszittende leerlingen zijn er op 15 december 2023, 35 leerlingen volledig thuiszittend en 5 leerlingen met vrijstelling thuiszittend. Het betreft hier multidisciplinaire ondersteuningsbehoeften. Er zijn daarnaast in 2023 11 leerlingen weer deels terug naar school en zij doorlopen allen hun eigen plan van aanpak naar volledige teruggang in het onderwijs. 10 leerlingen zijn volledig terug naar school.

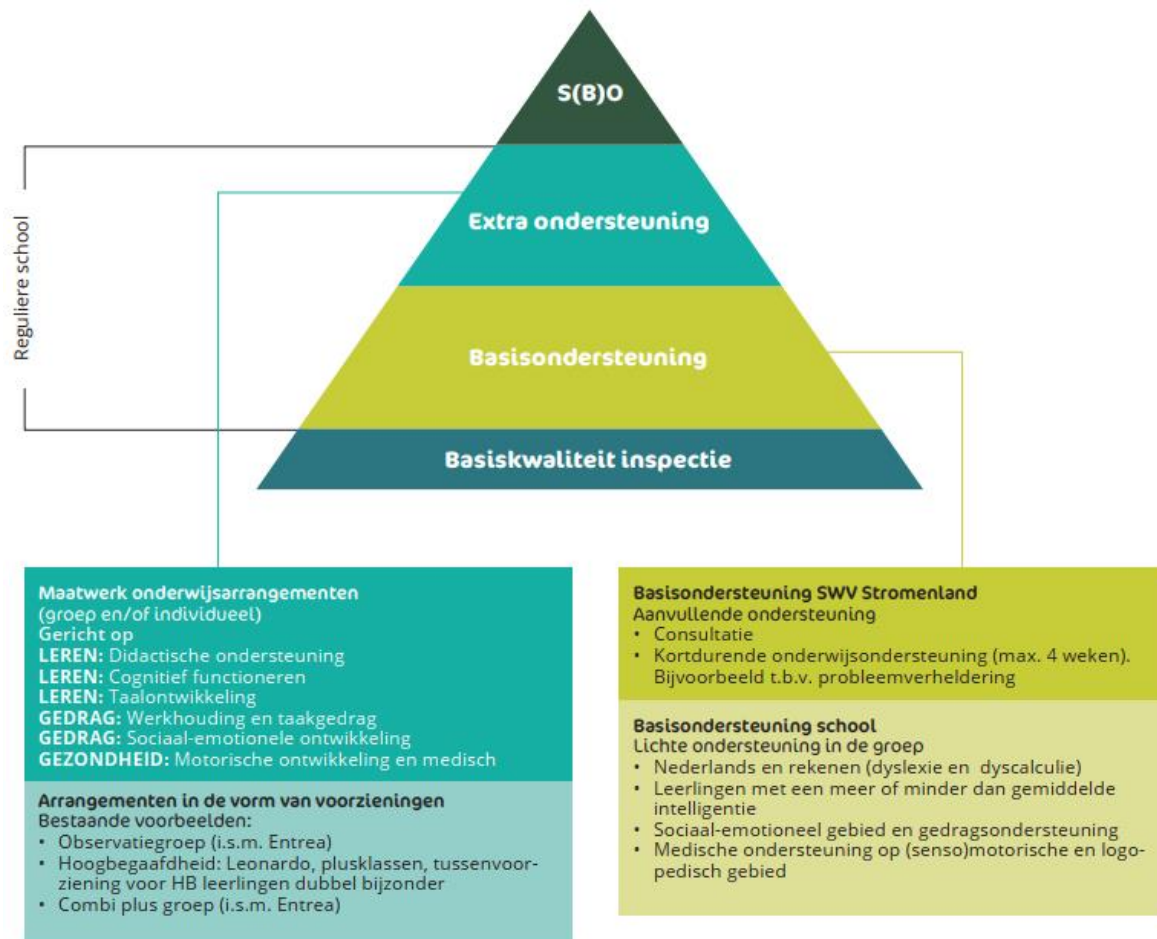
Stromenland stelt vanuit deze praktijkervaringen en het oordeel van de inspectie (2020) een grotendeels dekkend aanbod te hebben gerealiseerd. Met behulp van middelen op samenwerkingsverband worden waar nodig snel gaten gedekt waarbij het samenwerkingsverband een regierol pakt. Bijvoorbeeld in de opvang van kinderen met EVB+ problematiek. Vanaf eind 2023 is dit in samenspraak met zorg, gemeenten en WLZ opgepakt.

1.2 Visie en uitgangspunten

De ambitie binnen Stromenland is om zoveel mogelijk leerlingen verantwoord naar het regulier onderwijs te laten gaan. Om dit te bereiken zorgen we voor goede basiskwaliteit en basisondersteuning op de reguliere scholen, tijdige en deskundige inzet van extra ondersteuning en het integraal samenwerken met jeugdhulp. Heeft een leerling (tijdelijk) meer ondersteuning nodig dan binnen het reguliere onderwijs (met ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband) mogelijk is? Dan kan hij naar een school voor speciaal (basis)onderwijs. Het uitgangspunt is dat dit tijdig en tijdelijk is en gericht op de terugkeer van de leerling naar het reguliere onderwijs. Zo borgen we het onderwijscontinuüm voor elke leerling.

Het ondersteuningsaanbod binnen Stromenland wordt uitgedrukt in de volgende niveaus:

- Basiskwaliteit op elke school
- Basisondersteuning met aanvullende ondersteuning vanuit Stromenland op elke school
- Extra ondersteuning in het basisonderwijs
- Plaatsing in het gespecialiseerd onderwijs

In het werken zijn de kernwaarden van Stromenland herkenbaar: duidelijk, deskundig en verbindend. Duidelijk doordat we (thuis)nabij zijn voor kinderen, ouders, professionals en partners. We communiceren duidelijk over wie we zijn en wat we doen. We zijn daardoor vindbaar en betrouwbaar. Als samenwerkingsverband ondersteunen we op deskundige wijze de professionals die onderwijs bieden. Hierin nemen we een proactieve rol. We werken voortdurend aan het delen, versterken en borgen van expertise van professionals in alle stadia van passend onderwijs. We zijn **samen Stromenland**. We bouwen bruggen tussen de scholen, schoolbesturen en regio's en nemen verantwoordelijkheid en initiatief om samen te werken, ook met partners en ouders.

1.3 Juridische structuur

Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Stromenland is een stichting. Het bestuur is het bestuur van de stichting. Het bestuur bestaat uit één persoon, verder te noemen: de 'bestuurder'. De

Raad van Toezicht is het intern toezichthoudend orgaan van de Stichting. De Raad van Toezicht representeert de samenleving en focust zich op de vraag of de stichting presteert wat het maatschappelijk zou moeten presteren, namelijk ervoor zorg dragen dat elke leerling binnen de regio waarvoor de stichting verantwoordelijk is passend en inclusief onderwijs ontvangt. De schoolbesturen, verenigd in de Deelnemersraad, zijn mede verantwoordelijk voor de uitvoering van de opdracht van de stichting: het zorgdragen dat elke leerling binnen de regio waarvoor de stichting verantwoordelijk is, passend en inclusief onderwijs ontvangt. De Deelnemersraad is het overlegorgaan van de aangesloten schoolbesturen en heeft advies- en instemmingsbevoegdheid.

1.4 Ondersteuningsplan 2021-2025

Stromenland heeft in 2020 het *Ondersteuningsplan 2021-2025 De wind in de zeilen*, vastgesteld. Voor het nieuwe strategisch beleid is binnen en buiten de organisatie input opgehaald bij belanghebbenden.

In het ondersteuningsplan staat de visie 'Regulier tenzij' centraal. De nieuwe bestuurder van Stromenland heeft eind 2021 verschillende keren met de besturen gesproken over deze gezamenlijke visie. Met elkaar hebben we de conclusie getrokken dat:

- Partijen met elkaar op weg moeten richting inclusief onderwijs en dus een stap verder willen gaan dan de visie 'Regulier, tenzij'.
- De visie uit het ondersteuningsplan niet vertaald is in concrete doelstellingen en er onvoldoende inhoudelijke acties onder liggen om daadwerkelijk meer thuisnabijheid binnen Stromenland te organiseren.

Daarom is begin 2022 aanvullend op het ondersteuningsplan het Wenkend Perspectief vastgesteld. Voor het gehele ondersteuningsplan van samenwerkingsverband Stromenland, zie www.stromenland.nl/ondersteuningsplan. In 2024 maken we een start binnen onze regio met de gesprekken over ons nieuwe ondersteuningsplan.

Inclusief onderwijs in Nederland

Begin April 2023 is in de tweede kamer de *Werkagenda Inclusief onderwijs 2035* besproken. De aanleiding voor het ontwikkelen van een route naar inclusief onderwijs is meerledig. Allereerst is de roep vanuit de maatschappij, jongeren, ouders en het onderwijs zelf alleen maar sterker geworden om inclusief onderwijs, met een minder strakke scheiding tussen regulier en speciaal onderwijs en tussen onderwijs en zorg. De verbeteraanpak Passend Onderwijs uit 2020 vormt de tweede aanleiding. In de verbeteraanpak is de stip op de horizon voor inclusief onderwijs in 2035 aangekondigd. Met de ontwikkeling van inclusief onderwijs geeft de landelijke overheid een verdere invulling aan artikel 24 van het VN-verdrag handicap. Daarmee ligt er een maatschappelijke opgave voor het veld om te komen tot inclusie. Deze opgave kan binnen regio's, zoals Stromenland alleen gezamenlijk worden opgepakt, met partners binnen en buiten het onderwijs.

In het beleidskader 'Met elkaar voor alle kinderen en jongeren is de ambitie voor inclusief onderwijs in 2035', zoals beschreven in de Contouren werkagenda Route naar inclusief onderwijs 2035³, nader

³ [Kamerbrief over contouren werkagenda Route naar inclusief onderwijs 2035 | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

geconcretiseerd. Het beleidskader maakt duidelijk wat we onder inclusief onderwijs verstaan en wat de kenmerken zijn van een inclusieve leeromgeving. Hierbij zijn zowel de nationale beleidsontwikkeling als de internationale ontwikkelingen op dit gebied betrokken. De landelijke ambitie (nog niet vastgesteld) van inclusief onderwijs luidt voornamelijk als volgt:

Alle leerlingen hebben thuisnabij, volwaardig en gelijkwaardig toegang tot onderwijs waarin zij zich zo veel mogelijk samen kunnen ontwikkelen en kunnen leren en participeren.

Binnen Stroomland omarmen we deze ambitie en staat tegelijkertijd voorop dat we, door de ontwikkeling naar inclusief onderwijs binnen Stroomland, de op specialistische scholen aanwezige expertise niet verliezen en het goede blijven doen voor de kinderen door voldoende capaciteit te behouden. De energie en de overeenstemming zijn groot en het thema inclusie bindt in onze regio velen. Eind 2023 is binnen Stroomland een start gemaakt met een gemeenschappelijke visie op het dekkend continuüm binnen Stroomland in 2035.

Inclusief onderwijs binnen Stroomland

Binnen Stroomland zien we inclusief onderwijs als basis voor een inclusieve samenleving en aanjager van kansengelijkheid. Inclusief onderwijs binnen Stroomland betekent allereerst dat leerlingen met een beperking de benodigde ondersteuning en toerusting krijgen om naar school te kunnen. En in de tweede en derde plaats dat hun school dicht bij huis is en dat ze samen met leerlingen zonder een beperking onderwijs volgen. De combinatie van deze drie – ondersteuning en toerusting (didactische inclusie), thuisnabij onderwijs (organisatorische inclusie) en gezamenlijk onderwijs (sociale inclusie) – vormt de stip aan de horizon waar iedereen binnen Stroomland naartoe werkt. Inclusie is binnen Stroomland een werkwoord. Met elkaar maximaliseren we de participatie van alle leerlingen thuisnabij in het regulier onderwijs. De school als een oefenplaats en een minisamenleving: samen leren, samen leven, in en met de samenleving.

Om dit te kunnen realiseren is een inclusieve cultuur belangrijk. Een inclusieve cultuur impliceert een omgeving waarin alle leerlingen, ongeacht achtergrond of bekwaamheid, op de scholen binnen Stroomland welkom zijn. Door een inclusieve cultuur en de ontwikkeling van gedeelde inclusieve waarden kunnen veranderingen in het inclusieve beleid en de inclusieve praktijk duurzaam gedragen worden. Alle drie de dimensies zijn noodzakelijk voor de ontwikkeling van inclusie binnen de school.

Het uitgangspunt is dat toe wordt gewerkt naar scholen waar goed onderwijs wordt gegeven en waar alle kinderen zich, binnen hun mentale en fysieke mogelijkheden, optimaal kunnen ontwikkelen. Waarbij recht wordt gedaan aan de eigen persoonlijkheid, talenten, creativiteit en mentale en fysieke mogelijkheden. Uit de verdragen en nationale wetgeving volgt ook dat discriminatie op grond van handicap verboden is. Alle kinderen worden voorbereid op volwaardige en gelijkwaardige deelname aan de samenleving. Onderwijs is geen nieuw doel. Het bouwt voort op een ontwikkeling, die al in Nederland twee decennia in gang is. In 2022 heeft de regio het Wenkend Perspectief vastgesteld als eerste stap op onze regionale route naar inclusief onderwijs.

1.5 Concretisering van de koers naar inclusief onderwijs: 't Wenkend Perspectief

De bestuurlijke opdracht is om de komende 5 jaar (gerekend vanaf 2022) de huidige trend van stijgende deelnamepercentages te gaan keren en terug te gaan naar het landelijk gemiddelde. In onderstaand overzicht is ook de realisatie over 1 februari 2023 opgenomen.

	Realisatie		forecast						verschil 5 jaar
	1-02-22	1-02-23	1-02-22	1-02-23	1-02-24	1-02-25	1-02-26	1-02-27	
BAO	30.634	30.767	29.296	29.003	28.713	28.426	28.142	27.860	395
SBO	1.100	999	1.112	1.073	1.013	915	816	717	
Totaal	31.734	31.766	30.408	30.076	29.726	29.340	28.957	28.577	
Deelname %	3,47%	3,14%	3,66%	3,57%	3,41%	3,12%	2,82%	2,51%	
Afname %		26%		10%	15%	25%	25%	25%	100%
In #		101		40	59	99	99	99	395

SO	Realisatie		wenkend perspectief forecast van begroting 2021						verschil 5 jaar
	1-02-22	1-02-23	1-02-22	1-02-23	1-02-24	1-02-25	1-02-26	1-02-27	
SO Laag	571	565	573	558	534	487	444	402	215
SO Midden	103	104	114	110	103	99	90	80	
SO Hoog	66	64	66	64	62	60	58	56	
Totaal SO leerlingen	740	733	753	732	699	646	592	538	
Deelname %	2,33%	2,31%	2,48%	2,43%	2,35%	2,20%	2,04%	1,88%	
Deelname % (zonder SO hoog)	2,12%	2,11%	2,26%	2,22%	2,14%	2,00%	1,84%	1,69%	
Afname %		3%		10%	15%	25%	25%	25%	100%
In #		7		22	32	54	54	54	215

Dit betekent een afname van het aantal leerlingen in het SBO en SO van resp. 395 en 215 leerlingen in vijf jaar. De dalingen die Stromenland breed gerealiseerd moeten worden, zijn binnen het Wenkend Perspectief vertaald naar streefcijfers per regio. Omdat op regioniveau de impact van nieuw ontwikkeld beleid, acties e.d. allen een eigen tijdpad en impact hebben, is het dalingspercentage in de komende 5 jaar voor het aantal leerlingen in het SBO en SO als volgt vastgesteld:

- 1 febr. 2023 tov 1 febr. 2022: 10%
- 1 febr. 2024 tov 1 febr. 2023: 15%
- En de 3 jaren daarna steeds: 25%.

Elke regio heeft de uitdaging om in de komende 5 jaren naar het landelijk gemiddelde toe te werken in het SBO en SO (laag en midden) op basis van hun huidige deelname percentage. Niet door een slagboom te plaatsen, maar door met elkaar inhoudelijke initiatieven te ontwikkelen. Initiatieven die er toe bijdragen dat er in het regulier onderwijs meer mogelijkheden voor kinderen met ondersteuningsbehoeften ontstaan. De organisatorische, financiële en inhoudelijke impact van dit wenkende perspectief is voor Stromenland enorm: aan het eind van de planperiode zou ruim € 4,9 miljoen, als gevolg van het verlagen van het deelnamepercentage, ten goede komen aan het doorontwikkelen van de basisondersteuning binnen het reguliere onderwijs en daarmee bij kunnen dragen aan het doen slagen van inclusief onderwijs voor een grote groep kinderen.

We zijn er met elkaar in geslaagd om in de eerste 2 jaar het deelname percentage SBO en SO van Stromenland te verlagen en lopen voor in de uitvoering van het Wenkend Perspectief. In de komende jaren is de gewenste verlaging ambitieuzer.

2. Activiteiten in 2023 op inclusief onderwijs en zeven speerpunten uit het ondersteuningsplan

In 2023 lag de prioriteit van de nieuwe bestuurder op de volgende drie hoofdthema's:

- financiën
- organisatie doorontwikkeling
- inclusief onderwijs

Daarnaast is gekeken naar het huidige ondersteuningsplan. In dit plan zijn voor de komende periode zeven speerpunten met elkaar afgesproken.

- Speerpunt 0 - versterken basisondersteuning
- Speerpunt 1 - expertise maakt het verschil
- Speerpunt 2 - tijdig, tijdelijk en op terugkeergericht
- Speerpunt 3 - partnerschap onderwijs en jeugdhulp
- Speerpunt 4 - dialoog over inclusiever onderwijs
- Speerpunt 5 - eigenaarschap bij ouders en leerlingen
- Speerpunt 6 - de doorgaande leerlijn

Er is door de bestuurder een bewuste keuze gemaakt om het aantal activiteiten op de thema's uit het ondersteuningsplan beperkt te houden tot wat noodzakelijk wordt geacht. Deels gelijklopend voor het samenwerkingsverband; deels afgestemd op regionale ontwikkelingen. Daarbij ligt de primaire focus op de uitwerking van de hoofdthema's. De overige thema's en speerpunten zijn daar ondersteunend aan.

De resultaten op het hoofdthema inclusief onderwijs en de zeven speerpunten worden besproken in dit hoofdstuk. Daar waar relevant worden de punten per regio toegelicht. De hoofdthema's organisatie doorontwikkeling en financiën komen aan de orde in respectievelijk hoofdstuk 3 en 6.

2.1 Hoofdthema 3: Inclusief Onderwijs: 't Wenkend Perspectief

Doel is dat meer kinderen verantwoord in het regulier onderwijs kunnen blijven. Niet door een slagboom te plaatsen, maar door inhoudelijke initiatieven te ontwikkelen. Initiatieven die er toe bijdragen dat er meer mogelijkheden in het regulier onderwijs ontstaan voor kinderen met ondersteuningsbehoeften.

Jaarplan 2023⁴

Hoofdthema 3 Inclusief onderwijs (prioriteit i.k.v. Wenkend Perspectief, hoofdprioriteit in regio's) Doel: meer kinderen verantwoord in het (regulier) onderwijs			
Activiteit	Uitwerking regioniveau	Streefdatum	Status
Implementeren landelijke werkagenda route naar inclusiever onderwijs	Landelijke ontwikkelingen worden door de coördinator besproken en door vertaald naar de medewerkers.	Mrt - 23	
Bereiken van de doelstellingen teldatum 1 februari 23 uit het Wenkend Perspectief	Actieplan op regioniveau om percentages te bereiken	Feb - 23	
Beperken van de onder instroom: 1.1 Contactpersonen Jonge kind 1.2 Nieuwe procedure onder instroom 1.3 Afspraken met voorschoolse voorzieningen en gemeenten 1.4 Inrichten Jonge Kind groepen 1.5 Nieuwe initiatieven in het regulier onderwijs te organiseren in verbinding met SO en SBO	Actieplan op regioniveau om onder instroom te beperken	Jan - 23	
Afspraken over het stimuleren van BAO – BAO plaatsing	Actieplan op regioniveau om BAO – BAO plaatsingen te bevorderen	Aug – 23	
Doorontwikkeling en delen van succesvolle aanpakken die inclusiever werken bevorderen	Goede voorbeelden van inclusief onderwijs worden binnen de regio's opgehaald en breed gedeeld.	Loopt door	
Op Stromenland niveau in dialoog over toekomst specialistische voorzieningen in het kader van Wenkend Perspectief en de route naar Inclusiever onderwijs	Lokaal in dialoog over de toekomst van specialistische voorzieningen passend binnen het Wenkend Perspectief en de landelijke route naar inclusief onderwijs	Loopt door	
Plaatsingsproblematiek cluster 3 in kaart brengen en tijdelijke extra capaciteit organiseren		Mrt - 23	
Beleid ontwikkelen m.b.t. extra jaar speciaal basisonderwijs (groep 8)		Aug – 23	

Bij de start van 2023 was duidelijk wat per regio de streefcijfers uit het Wenkend Perspectief waren en met welke budgetten er gewerkt kon worden. Vervolgens heeft elke coördinator van de bestuurder tot 1 maart de tijd gekregen een plan met concrete acties aan te leveren om dit te realiseren. Een aantal acties waren regio specifiek, maar het merendeel is op het niveau van Stromenland ingezet. Dankzij een accuraat monitoringsysteem ontvangen coördinatoren maandelijks de stand van zaken met betrekking tot het aantal afgegeven TLV's. De februari doelstelling is ruimschoots gehaald waardoor er op langere termijn meer middelen beschikbaar zijn gekomen en het enthousiasme in het veld met betrekking tot het Wenkend Perspectief verder toegenomen is.

Schoolbesturen binnen Stromenland erkennen dat wanneer we het Wenkend Perspectief realiseren, specialistische voorzieningen zoals we die nu kennen door dalende deelnamepercentages onder druk komen te staan. Dit speelt nu al in het speciaal basisonderwijs en Cluster 4 onderwijs. Maar wanneer de landelijke ambitie met betrekking tot inclusief onderwijs in 2035 vanuit de overheid verder gaat dan het Wenkend Perspectief zal het alle specialistische voorzieningen raken. Het dekkend continuüm zoals we dat nu kennen binnen Stromenland bestaat dan niet meer. Niet voor niks wordt er in de landelijke werkagenda Inclusief Onderwijs gesproken over specialistische netwerken i.p.v. speciaal onderwijs. Door nu al o.a. de expertise vanuit het SBO in te zetten op het regulier onderwijs, zetten we binnen Stromenland al eerste stappen richting de vorming van zo'n specialistisch netwerk.

⁴ Status: groen = behaald, blauw = deels behaald, rood = (nog)niet behaald

In 2023 hebben we met de schoolbesturen volop de dialoog gevoerd over de toekomst van ons dekkend continuüm. We zijn gestart met een notitie over dit onderwerp die in 2024 door de Deelnemersraad gaat.

De bestuurder van Stromenland heeft in 2023 opnieuw alle directieberaden van de schoolbesturen minimaal één keer bezocht om uitleg te geven en in dialoog te gaan over de landelijke route naar inclusief onderwijs en de stand van zaken met betrekking tot het Wenkend Perspectief. Tenslotte is er door de bestuurder tijdens de directieberaden aandacht gevraagd bij schooldirecteuren voor het onderzoeken van de mogelijkheden tot BAO-BAO plaatsingen en het openstaan voor terugplaatsingen vanuit het speciaal (basis)onderwijs. Inclusief onderwijs staat bij alle schoolbesturen hoog op de agenda en komt terug in verschillende in 2023 vastgestelde beleidsplannen van de stichtingen. Ook organiseerden zij regelmatig studiedagen met het thema inclusief onderwijs waarbij de bestuurder van Stromenland dan wel andere medewerkers van het samenwerkingsverband zijn uitgenodigd.

Door aanpassingen in de organisatie heeft elke school binnen Stromenland in 2023 een vaste contactpersoon gekregen waarmee ook de dialoog over inclusie gevoerd wordt op de scholen zelf. Er zijn en worden veel gesprekken gevoerd om de relevante samenwerkingsvormen naar de werkvloer te concretiseren. De dialoog met elkaar op alle niveaus over inclusief onderwijs leidt tot een verandering van mindset en nieuwe ondersteuningsmogelijkheden. In 2023 kwamen hiervoor, dankzij dalende deelnamepercentages, meer middelen vrij. Ook zijn er duidelijke afspraken gemaakt m.b.t. tot een extra jaar binnen het speciaal basisonderwijs. Alleen met een goede inhoudelijke onderbouwing waarom dit nodig is voor de ontwikkeling van het kind verlengen we de TLV.

Steeds vaker wordt de juiste ondersteuning voor leerlingen ingezet in combinatie met de expertise vanuit het ondersteuningsteam. Positief is dat we ook steeds vaker hebben gezien dat besturen zelf ondersteuning organiseren. Een mooi voorbeeld daarvan zijn de projecten binnen ons speciaal basisonderwijs. Hierbij wordt i.v.m. krimp van de scholen door dalende deelnamepercentages expertise vanuit de SBO scholen ingezet op het regulier onderwijs.

Met de specialistische voorzieningen hebben we een effectiever besluitproces ontwikkeld t.b.v. de afgifte toelaatbaarheidsverklaringen met een hoge kwaliteitsstandaard, passend bij de doelen en ambities van het Wenkend Perspectief. In dat kader hebben ook onze speciaal (basis)onderwijs scholen vaste contactpersonen gekregen. Voordeel daarvan is ook dat het samenwerkingsverband snel in kaart heeft waar eventuele wachtlijstproblematiek ontstaat. In 2023 was dit het geval bij jonge kinderen met een ontwikkelingsbehoefte die past bij Cluster 3. Daarom is in afstemming met het schoolbestuur de capaciteit vergroot voor deze doelgroep. Desalniettemin blijft de druk op deze specifieke vorm van onderwijs vanuit de onderinstroom groot en lag ook in 2023 de focus op het beperken van de onderinstroom.

Om te zorgen dat meer jonge leerlingen naar het regulier onderwijs kunnen, is allereerst het proces m.b.t. de instroom in overleg met betrokkenen aangepast. De toegang loopt voortaan voor de hele regio eenduidig via vaste contactpersonen Jonge Kind vanuit het Samenwerkingsverband. Deze zijn bekend bij de voorschoolse voorzieningen. De Jonge Kind specialisten voeren, voordat een leerling met extra ondersteuningsbehoefte zich aanmeldt bij een school, (vaak) observaties uit om te

beoordelen wat de best passende onderwijsplek is. Vervolgens meldt de leerling zich aan bij een school en wordt indien van toepassing een TLV aangevraagd. Het uitgangspunt dat elke vierjarige leerling start op een reguliere basisschool vergroot de betrokkenheid van het reguliere onderwijs. De reguliere school denkt hier zelf in mee en blijft betrokken wanneer een leerling toch verwezen wordt. Hiermee is de reguliere school onderdeel van het proces, wat zorgt voor eigen inzichten voor ontwikkelingen en het komen tot inclusief onderwijs.

Daarnaast zijn de mogelijkheden voor jonge kinderen uitgebreid. Er waren in 2023 vier jonge kindgroepen in het regulier onderwijs. Deze groepen werden financieel mede ondersteund vanuit de gemeente Nijmegen en Land van Cuijk. Doel van de Jonge Kind groepen is om binnen afzienbare tijd deze kinderen zó toe te rusten dat ze in kunnen stromen in een reguliere (kleuter)groep op de basisschool. De verblijfsduur kan variëren van een half jaar tot maximaal anderhalf jaar.

Tenslotte lopen er op regionaal niveau diverse groepsarrangementen om meer inclusief onderwijs te realiseren. Voorbeelden daarvan zijn de integratiegroep Millingen aan de Rijn of de combi- en kleuterstartgroepen in het speciaal onderwijs. Zij werken als een olievlek naar de verschillende scholen. Met de (speciale) kinderopvangorganisaties Domino en Uniek is meegedacht over een geïntegreerde peutergroep. Deze is in 2023 gestart in Groesbeek. Een medewerker vanuit zorg werkt samen met een pedagogisch medewerker vanuit de kinderopvang in de groep. Vanuit het Samenwerkingsverband geven we waar we kunnen, via o.a. kennisdelingsbijeenkomsten, nieuwsbrieven en LinkedIn, dergelijke initiatieven een podium om de succesvolle aanpakken breder binnen de regio te delen.

2.2 Speerpunt 0. Versterken basisondersteuning

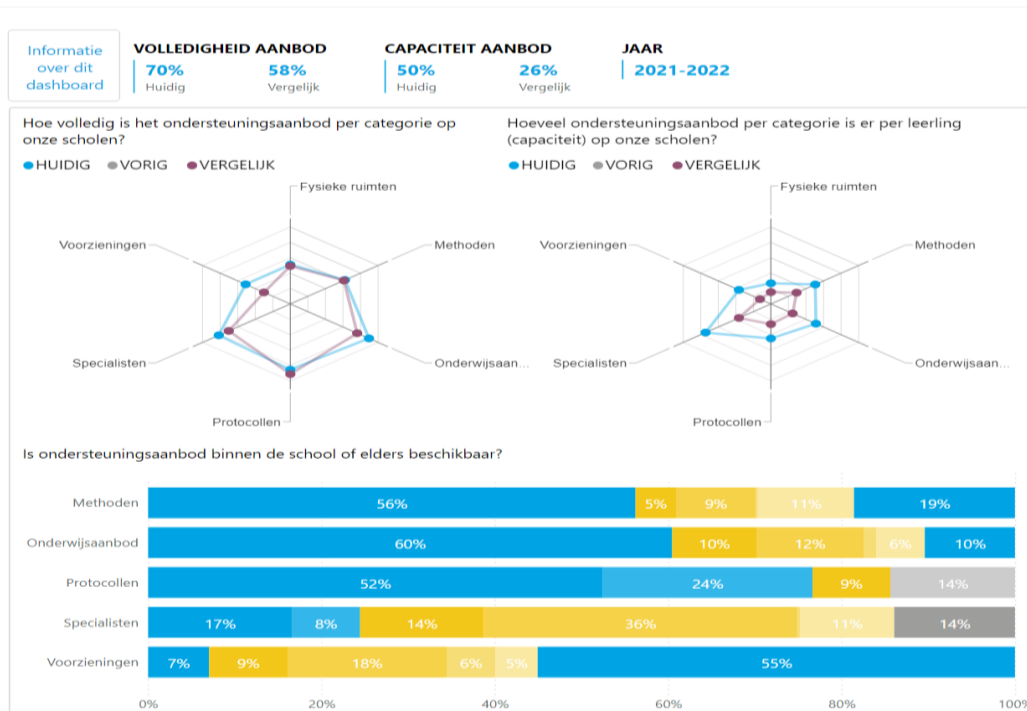
Doel is het versterken van de basisondersteuning op de reguliere scholen, zodat meer kinderen in het regulier onderwijs kunnen blijven.

Jaarplan 2023

Speerpunt 0 Basisondersteuning Doel: Het versterken van de basisondersteuning op de reguliere scholen, zodat meer kinderen in het regulier onderwijs kunnen blijven			
Activiteit	Uitwerking regio niveau	Streefdatum	Status
Landelijke norm basisondersteuning	Scholen ondersteunen bij door ontwikkelen basisondersteuning en implementeren landelijke norm basisondersteuning	Loopt door	
Critical friend gesprekken naar aanleiding van de monitor basisondersteuning op bestuurs- en schoolniveau.	Over de ontwikkeling van de basisondersteuning worden door Coördinatoren en de Contact Personen Critical Friend gesprekken gevoerd met de scholen en afspraken gemaakt over de doorontwikkeling naar volgend jaar.	Jul – 23	

Vorig jaar is de AOb en Ouders & Onderwijs namens leraren en ouders gestart met het komen tot een breed gedragen, realistische en haalbare landelijke norm voor basisondersteuning. De landelijke norm basisondersteuning moet aan gaan geven wat iedere schoollocatie qua ondersteuning, beschikbaar voor alle leerlingen, biedt. Iedere schoollocatie bepaalt zelf hoe de basisondersteuning wordt georganiseerd en uitgevoerd. De afgelopen maanden hebben de AOb en Ouders & Onderwijs veel samenwerkingsverbanden, scholen, experts en onderwijspartijen gesproken om input op te halen voor de invulling van de landelijke norm. De bestuurder van Stromenland participeert in deze landelijke gesprekken om zijn kennis en ervaringen te delen. Dit najaar doen de AOb en Ouders & Onderwijs een definitief en gedragen voorstel voor een landelijke norm voor de drie ondersteuningsgebieden. Ondertussen is het ministerie het wetstraject gestart om de landelijke norm vast te leggen. Het wetsvoorstel gaat naar verwachting voor het einde van dit jaar in internetconsultatie. Stromenland past op basis hiervan, waar nodig, de eigen norm basisondersteuning aan die in 2023 nog gehanteerd is en onderwerp van gesprek was op elke school.

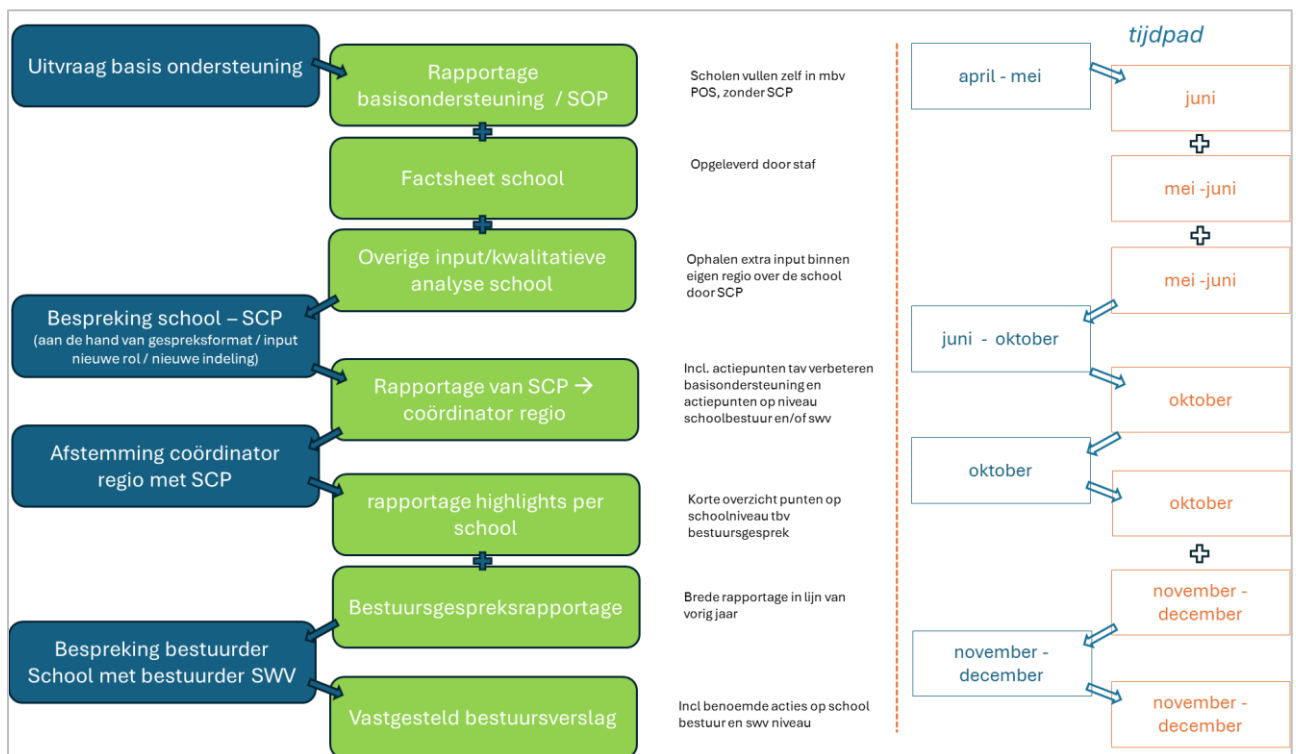
Voor de monitoring van de basisondersteuning werkt Stromenland met Perspectief op School (POS). Ten opzichte van de eigen gemaakte monitor uit 2019, biedt de monitor van POS de mogelijkheid om na het invullen van de vragenlijst direct rapporten te genereren waaronder het schoolondersteuningsprofiel. Tevens blijven de antwoorden in het systeem en kunnen deze jaarlijks eenvoudig worden aangepast door de scholen waardoor het eenvoudiger bij te houden is. In afspraak met de deelnemersraad wordt elke 2 jaar de stand van zaken rondom de basisondersteuning uitgevraagd. In april 2024 is de volgende uitvraag voorzien, gebruikmakend van de applicatie van Perspectief op School. Na evaluatie van de vorige uitvraag, zijn hier een aantal vragen aan toegevoegd en krijgt ook het onderdeel hoogbegaafdheid ruim aandacht in de vraagstelling.

Alle aanvragen voor arrangementen lopen sinds 2020 via Kindkans. Op deze manier kunnen we goed monitoren wat er ingezet wordt voor ondersteuning, met welke kosten en met welk resultaat. Deze aanvragen worden onderbouwd met een actueel OPP. Er zijn eenduidige afspraken met/tussen de regio's gemaakt, waarbij de focus ligt op preventief werken door de basisondersteuning op de scholen te versterken. Door in de verschillende regio's dezelfde termen te gebruiken, is er eenduidige communicatie mogelijk en kunnen ondersteuningsaanvragen van de aanvullende basisondersteuning via Kindkans lopen. Hierdoor kan de aanvullende basisondersteuning gemonitord worden (evenals de extra ondersteuning).

Belanghebbend hierbij is om als samenwerkingsverband niet alleen te voorzien in de uitvraag en monitoring, maar ook in de inrichting van een proces om maximale evaluatie en ontwikkeling te stimuleren van de basisondersteuning op schoolniveau en om steeds betere inzicht te krijgen in de ondersteuningsmogelijkheden per school en de potentiële blinde vlekken op dit gebied.

We doorlopen hierbij de volgende stappen in de tijd:

In 2023 hebben contactpersonen van Stromenland ‘Critical Friend gesprekken’ gevoerd op de scholen. Onderwerp van gesprek waren de resultaten van de monitor in relatie tot de beschikbare cijfers m.b.t. verwijzingspercentages, arrangementen, thuiszitters, POS monitor etc. en eigen ervaringen. De uitkomsten van de gesprekken heeft de bestuurder van Stromenland gebruikt in zijn eigen ‘Critical Friend gesprekken’ met de bestuurders van de stichtingen.

De uitkomsten van gesprekken is in overzichtelijke documenten gebundeld met informatie over de afgelopen jaren en geeft daarbij op een aantal terreinen beeld over de ontwikkeling bij de BAO scholen van het bestuur.

Data en informatie is ter reflectie, dialoog en gebruik in de eigen organisatie en ter evaluatie met het SWV. Dit verslag geeft de mogelijkheid om samen te reflecteren over de aan de scholen/bestuur toegekende middelen en doelmatige inzet daarvan. Daarnaast is er ook ruimte om te reflecteren op de rol van het samenwerkingsverband.

Vragen die in 2023 centraal stonden:

- Hoe is het volgens de bestuurder afgelopen jaar binnen de scholen gegaan met de route naar inclusief onderwijs in relatie tot de cijfers? Welke keuzes heeft het bestuur gemaakt, ten aanzien van het realiseren van de collectieve ambitie 'meer kinderen in regulier' door het verhogen van de basisondersteuning op de scholen?
- Heeft het bestuur de 'collectieve middelen' rechtmatig en doelmatig ingezet passend binnen de beloftes en uitgangspunten rond de basisondersteuning van scholen? Passen de uitgaven binnen de beloftes en uitgangspunten rond de basisondersteuning van scholen? Is er gepaste

soberheid? Zijn er voor kosten gemotiveerde keuzen gemaakt? Zijn de kosten proportioneel in relatie tot de activiteiten?

- Waar zet het bestuur komend schooljaar op in, op de route naar inclusiever onderwijs?
- Waar zet het bestuur komend jaar de middelen voor in van het samenwerkingsverband, passend binnen de beloftes en uitgangspunten rond de basisondersteuning van scholen en was is het beoogde resultaat?

In 2024 worden opnieuw bestuursgesprekken gevoerd, waarbij besproken wordt of de beoogde resultaten zijn gehaald.

2.3 Speerpunt 1: expertise maakt het verschil

Doel is het versterken én borgen van expertise van leerkrachten, intern begeleiders en onderwijsondersteuners.

Jaarplan 2023

Speerpunt 1 expertise maakt het verschil Doel: het versterken én borgen van expertise van leerkrachten, intern begeleiders en onderwijsondersteuners.			
Activiteit	Uitwerking regio niveau	Streefdatum	Status
Herijking van HB beleid en de HB tussenvoorziening		Mrt - 23	
Cluster 2 expertise verbinden aan de teams van Stromenland	In LVC en Nijmegen pilot starten met cluster 2: medewerkers cluster 2 worden toegevoegd aan het ondersteuningsteam	Jan - 23	
Vormen van een dyslexie team op Stromenland niveau	Binnen de regio (waar mogelijk) opnemen van de medewerker dyslexie toegang. Met elkaar vormen ze het dyslexieteam.	Jan - 23	

Hoogbegaafdheid

Binnen Stromenland is veel aandacht voor de ondersteuning van hoogbegaafde leerlingen. De subsidie Begaafdheid heeft de afgelopen jaren een stevige impuls gegeven aan de doorontwikkeling en verspreiding van deskundigheid. Het reeds bestaande aanbod voor meer- en hoogbegaafde leerlingen is veelal in meer of mindere mate geïntegreerd in- en met regulier onderwijs. De reikwijdte van het aanbod komt in de voorbeelden in deze paragraaf naar voren.

Zo is er bij hulpvragen van scholen rond hoogbegaafdheid binnen elke regio een onderwijsondersteuner met specifieke expertise beschikbaar. Daarnaast is er een vraagbaak voor leerkrachten met vragen over aanbod en aanpak bij hoogbegaafde leerlingen. In de 'vraagbaak' delen de leerkrachten van de voltijdsvoorzieningen voor hoogbegaafde leerlingen hun ervaring en expertise met collega's op de reguliere scholen. De voltijdsvoorzieningen zijn onderdeel van reguliere basisscholen.

Ook zijn er binnen de regio op verschillende plekken plusklassen voor leerlingen met meer- en hoogbegaafdheid. Het zijn bovenschoolse parttime voorzieningen (1 dag in de week). Leerlingen gaan tijdelijk naar een plusklas, met een tijdelijk arrangement. En met een hulpvraag die vastligt in het OPP. Door de tijdelijkheid is ook hier de integratie in het reguliere onderwijs het uitgangspunt. In het Land van Cuijk heeft een schoolbestuur een virtueel platform waar meer- en hoogbegaafde leerlingen elkaar treffen en samen kunnen werken. In regio *GHUM* heeft één van de reguliere scholen zich tot expertisecentrum ontwikkeld voor (meer- en hoog)begaafdheid, voor alle scholen in de regio. Het expertisecentrum heeft een voorziening in de vorm van een *Peer-groep*. Leerlingen van scholen in de regio's, dus samenwerkingsverband breed, kunnen ook gebruik maken van de Peer-groep.

Eind 2023 ontstond er opnieuw de mogelijkheid om subsidie aan te vragen op het thema hoogbegaafdheid. Naast de reguliere HB subsidie was er ook de mogelijkheid om eenmalig subsidie aan te vragen voor de fulltime HB voorzieningen. Eén van de voorwaarden voor de aanvraag van de

subsidie was een 50/50 cofinanciering vanuit het samenwerkingsverband. Omdat Stromenland zelf veel investeert in de ondersteuning van kinderen met hoogbegaafdheid konden beide subsidies volledig worden aangevraagd.

De aanvraag van de subsidie is gebaseerd op de gezamenlijke visie van Stromenland op begaafde leerlingen:

Stromenland ziet het als haar maatschappelijke opdracht om alle kinderen inclusief onderwijs te bieden, zodat ieder kind zich optimaal ontwikkelt. Inclusief onderwijs wordt geboden in groepsgerichte settingen. Stromenland doet dit op zo geïntegreerd mogelijke wijze, vanuit zo geïntegreerd mogelijke scholen. Deze doelstelling zou moeten resulteren in het bieden van onderwijs zo inclusief en thuisnabij mogelijk. Voor kinderen met hoogbegaafdheidskenmerken betekent dit, dat ook deze kinderen zoveel mogelijk in een inclusieve setting worden voorzien in de ondersteuningsbehoefte. Idealiter biedt de geografische afstand het kind de mogelijkheid om gelijkwaardig aan alle kinderen zelfstandig naar school te kunnen reizen. Stromenland vindt het belangrijk dat leerlingen zo thuisnabij en regulier mogelijk onderwijs kunnen krijgen. Ook kinderen met hoogbegaafdheidskenmerken en extra ondersteuningsbehoefte bedienen we zoveel mogelijk in het reguliere onderwijs.

Eind 2023 kreeg het samenwerkingsverband bericht dat de subsidie was toegekend. De subsidie wordt vanaf 2024 ingezet op de volgende onderwerpen met daarbij behorende activiteiten voor iedere regio binnen Stromenland:

- Het inrichten van een kernteam HB ter ondersteuning van de scholen.
- Expertise ontwikkeling leerkrachten
- Lerend netwerk HB experts
- Aanbod voor leerlingen die dreigen uit te vallen of thuiszitten
- Doorgaande lijn van voorschools-PO-VO voor de (zeer) hoogbegaafde leerling

Cluster 2

Er is binnen Stromenland een nauwe samenwerking met Kentalis. Kentalis verzorgt onderwijs en extra ondersteuning voor kinderen met een auditieve beperking (doof of slechthorend) en/of een communicatieve taalontwikkelingsstoornis (TOS). Vanuit beide organisaties is begin 2023 de behoefte geuit om de samenwerking verder door te ontwikkelen. Daarom is medio 2023 een pilot gestart waarbij medewerkers (zowel vanuit de AB als TB) van Kentalis gedeeltelijk gaan werken binnen de ondersteuningsteams van Stromenland.

Doel van de pilot was om met elkaar samenwerkingsvormen te gaan creëren, met als doel meer instroom/behoud van leerlingen met een auditieve en/of TOS (Taalontwikkelingsstoornis) binnen het regulier primair onderwijs mogelijk te maken. Daarnaast wilden we de toeleiding naar Cluster 2 voorzieningen, wanneer dit wel echt nodig is, soepeler laten verlopen.

De pilot verloopt, ondanks een aantal verbeterpunten, grotendeels naar tevredenheid. Alhoewel de pilot nog tot eind 2024 loopt is bij zowel Stromenland als Kentalis de ambitie uitgesproken om de samenwerking verder te optimaliseren en de pilot om te zetten in een structurele werkwijze tussen de organisaties vanaf het schooljaar 2024-2025.

Dyslexie

Binnen ons samenwerkingsverband werken vanuit de gemeenten Nijmegen en Land van Cuijk medewerkers Dyslexie. Zij zijn erop gericht om ervoor te zorgen dat de goede aanvragen van de scholen voor onderzoek en behandeling bij een vermoeden van ernstige dyslexie (ED) bij de gemeenten aangeboden worden, zodat zij op hun beurt correcte beschikkingen kunnen afgeven op grond waarvan de zorgaanbieders de goede dyslexiezorg (onderzoek/behandeling) kunnen leveren. Het samenwerkingsverband werkt nauw samen met het landelijke Dyslexie Centraal en geldt als een van de voorbeelden in de samenwerking tussen gemeenten en samenwerkingsverbanden bij de uitvoering van de poortwachtersfunctie rondom ED. Helaas is het nog niet gelukt om deze werkwijze Stromenland breed te organiseren. Dit is onderwerp van gesprek bij het opstellen van de nieuwe ontwikkelagenda onderwijs-jeugdhulp.

Extra middelen

In het ondersteuningsplan van het Samenwerkingsverband is afgesproken dat de financiële middelen zoveel mogelijk ingezet worden voor het versterken van de basis en extra ondersteuning in het regulier onderwijs, met name voor het versterken van de deskundigheid. Deze beweging is nodig om de ambities m.b.t. speerpunt 1 uit dit ondersteuningsplan 'Expertise maakt het verschil' en het Wenkend Perspectief te realiseren. Echter, is begin 2022 door de bestuurder noodgedwongen de keuze gemaakt geen middelen uit te keren naar de scholen vanwege de financiële situatie van Stromenland. Eind 2022 had het samenwerkingsverband door noodzakelijke aanpassingen in het beleid en een aantal meevallers meer middelen beschikbaar. Daardoor kon Stromenland alsnog aan zijn verplichtingen ten aanzien van speerpunt 1 voldoen. Er is per leerling een bedrag van 25 euro uitgekeerd naar de schoolbesturen om een actueel scholingsaanbod ten aanzien van inclusief onderwijs mogelijk te maken. De bestuurder heeft in 2023 tijdens zijn besturenronde afspraken gemaakt met de schoolbesturen over de inzet van deze extra middelen.

Bevindingen bestuurder inzet extra middelen door stichtingen

- Alle bestuurders konden in 2023 de inzet van de extra middelen verantwoorden en begrijpen en onderschrijven het belang van rekenschap afleggen aan elkaar en de bestuurder van Stromenland nu er weer middelen beschikbaar zijn.
- Middelen zijn ingezet bij speerpunt 1, *het versterken van deskundigheid op de reguliere scholen*.
- De professionaliseringsactiviteiten waren tijdens de gesprekken net gestart. Hoe effectief de inzet geweest is zal terugkomen in het bestuursgesprek van 2024.

2.4 Speerpunt 2: tijdig, tijdelijk en op terugkeergericht speciaal (basis) onderwijs.

Doel is het speciaal (basis)onderwijs, daar waar mogelijk, gericht op terugkeer van de leerling naar de reguliere basisschool.

Jaarplan 2023

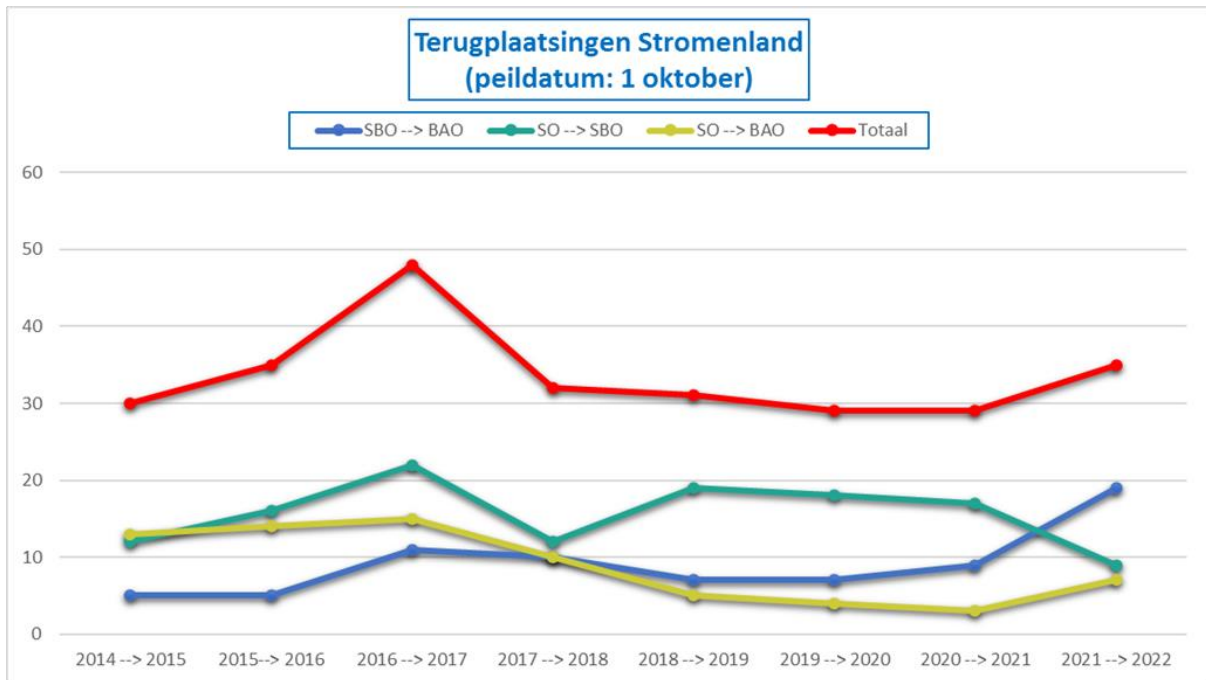
Speerpunt 2 Tijdig, tijdelijk en op terugkeer gericht Doel: Het speciaal (basis)onderwijs is, daar waar mogelijk, gericht op terugkeer van de leerling naar de reguliere basisschool.			
Activiteit	Uitwerking regioniveau	Streefdatum	Status
Uitvoeren en monitoren gezamenlijk met specialistische voorzieningen vastgestelde terugplaatsingsbeleid	Terugplaatsingsbeleid uitvoeren en afspraken maken met regulier onderwijs over opnemen leerlingen	Jul – 23	

De schoolbesturen van Stroomland hebben in de deelnemersraad besloten van terugplaatsing een speerpunt te willen maken. Om als S(B)O-school en samenwerkingsverband een gezamenlijke focus op terugplaatsing te kunnen creëren is ook de tijdrovende procedure omtrent verlengingen in 2022 aangepast. Dit is gedaan in samenwerking met vertegenwoordigers uit het speciaal (basis)onderwijs. Jaarlijks zagen we dat verlengingstrajecten⁵ veel tijd en energie kosten voor zowel S(B)O-scholen als het samenwerkingsverband, zonder noemenswaardige veranderingen voor deze groep leerlingen. Die tijd en energie wilden we graag steken in trajecten met een hoge kans op terugplaatsing. Daarom hebben we met elkaar een nieuwe werkwijze ontwikkeld voor herindicaties. Het betreft een werkwijze die

- door alle partijen gedragen wordt;
- het samenwerkingsverband positioneert als toegangspoort tot specialistische voorzieningen en tegelijkertijd de expertise van het speciaal (basis)onderwijs serieus neemt;
- beperkt bureaucratisch en juist handelingsgericht is;
- zorgt voor meer succesvolle terugplaatsingen.

In 2022 is dit beleid gezamenlijk vastgesteld en in 2023 voor het eerst uitgevoerd en geëvalueerd. De nieuwe werkwijze is door alle betrokkenen als zeer waardevol ervaren. DUO heeft in het proces van vereenvoudiging van de bekostiging en daarmee gepaard gaande informatievoorziening achterstand opgelopen in tijdig voorzien van data. Daardoor lukt het ons in dit jaarverslag niet om een update te geven van de terugplaatsingen vanuit SO en SBO naar resp. SBO en BAO.

⁵ Een verlenging is nodig wanneer de huidige TLV-termijn afloopt en waarbij de S(B)O-school opnieuw een TLV aanvraagt voor de leerling, omdat dit vanwege de onderwijsbehoeften nog steeds noodzakelijk is.

Op basis van onze eigen opvraag bij de specialistische voorzieningen verwachten we wel dat er een toename is van het aantal terugplaatsingen in 2023. Verantwoording daarover komt in het jaarverslag van 2024.

	Bij hoeveel leerlingen heeft school terugplaatsing overwogen (intern besproken)	Bij hoeveel leerlingen is de mogelijkheid van terugplaatsing met ouders besproken?	Bij hoeveel leerlingen is een plan voor terugplaatsing in gang gezet afgelopen jaar?	Hoeveel leerlingen zijn afgelopen schooljaar of bij de start van dit schooljaar overgestapt naar een minder intensieve onderwijssetting?
SBO Windroos Goffert	2	2	2	0
Tarvisius	4	1	1	2
SBO Klavervier	4	4	1	0
SBO Bolster	4	4	3	1
Entrea (Tapir+Berg)	0	15	10-15	10 (6 naar SBO, 4 naar regulier)
SBO Windroos	3	2	1	0
SBO Carolus	2	1	1	3
De Kleurencirkel	4	4	2	2
SBO de Dijk	5	5	5	3 al gestart, 2 nu in proefplaatsing/terugplaatsingstraject
SBO de Wingerd	2	2	1	1 <small>miro</small>

Communicatie naar ouders toe, reguliere scholen eerder betrekken en actief kijken vanuit een SBO/SO school waaraan een leerling moet voldoen om teruggeplaatst te worden, is naast dit nieuwe

beleid helpend om het aantal succesvolle terugplaatsingen verder te doen laten stijgen. De overstap vanuit een school voor speciaal (basis)onderwijs naar regulier onderwijs kan soms best spannend zijn. Vindt de leerling zijn plekje, lukt het om de ontwikkeling door te zetten en lukt het de school om de ondersteuning te kunnen bieden? Om de overgang soepel te laten verlopen is in 2023 een terugplaatsingsarrangement ontwikkeld door betrokkenen. Dit arrangement is bedoeld om preventief te zorgen voor een zachte landing voor zowel de leerling en ouders, als de ontvangende school. Dit kan de toeleverende school voor speciaal (basis)onderwijs ook het vertrouwen geven dat ze de leerling nog net wat extra's kunnen meegeven. Als samenwerkingsverband Stroomland vinden we het belangrijk om deze beweging te stimuleren en ondersteunen dit in de vorm van een terugplaatsingsarrangement ter waarde van een half jaar TLV-bekostiging.

Het terugplaatsingsarrangement heeft een waarde van een half jaar TLV-bekostiging. Voor een leerling die overstapt vanuit het SBO gaat dit om 3000 euro per leerling, bij een leerling vanuit het SO is dit een arrangement van 6500 euro. Dit arrangement kan door de ontvangende school op twee manieren worden ingezet:

1. In natura: het geld wordt overgemaakt aan de leverende S(B)O-school, zodat zij in hun formatie personeel kan vrijmaken om de overgang van de leerling goed te begeleiden. Dit kan de betrokken leerkracht en/of IB-er zijn die een aantal keren op de school van plaatsing komt om het proces wat langer te begeleiden.
Voorbeelden hiervan zijn observaties, ondersteunen van de leerkracht, overdracht van methodes of aanpak die goed werkt, enkele gesprekjes met de leerling om hem/haar vertrouwd te laten voelen en de overeenkomsten met de vorige school te benadrukken.
2. In geld, overgemaakt aan de school van plaatsing: de school van plaatsing bepaalt waarvoor ze dit geld inzetten, bijvoorbeeld extra ondersteuning van personeel of voor de leerling.

We verwachten dat, dankzij de gemaakte afspraken over terugplaatsingen, het terugplaatsingsarrangement en de ingezette ontwikkelingen rondom meer inclusie in het regulier, het aantal succesvolle terugplaatsingen in 2024 verder blijft toenemen.

2.5 Speerpunt 3: partnerschap onderwijs en jeugdhulp

Doel is concrete samenwerking van onderwijs en jeugdhulp op school, of om ondersteuning in het gezin, uitgevoerd binnen kaders die zijn afgesproken door de gemeente(n) en het samenwerkingsverband.

Jaarplan 2023

Speerpunt 3 Partnerschap, onderwijs en jeugdhulp			
Doel: Concrete samenwerking van onderwijs en jeugdhulp op school, of om ondersteuning in het gezin, uitgevoerd binnen kaders die zijn afgesproken door de gemeente(n) en het samenwerkingsverband			
Activiteit	Uitwerking regio niveau	Streefdatum	Status
Ontwikkelagenda op Stroomlandniveau: inclusief onderwijs als basis voor inclusieve maatschappij	Ontwikkelagenda op niveau Land van Cuijk en Rijk van Nijmegen	Dec – 23	
NPO middelen gemeenten worden ingezet op verbinding onderwijs en jeugdhulp	Inzet van NPO middelen op verbinding onderwijs – jeugdhulp	Jul – 23	

Er lopen binnen de regio's verschillende gecombineerde onderwijs-zorg groepsarrangementen. Een voorbeeld daarvan is een observatiegroep jonge kind (peuters-kleuters) waarbij in samenwerking met kinderopvang en zorg gezamenlijk de onderwijs-zorgbehoeften van kinderen in kaart worden gebracht. In gemeenten kan ook Zorg Binnen Onderwijs (ZBO) ingezet worden om participatie van kwetsbare leerlingen mogelijk te houden. We zien in de regio een groei van de individuele ZBO inzet. Het slimmer organiseren van ZBO is in 2024 een belangrijk gespreksonderwerp.

Binnen elke gemeente vindt structureel bestuurlijk en ambtelijk overleg plaats met het samenwerkingsverband. De bestuurder heeft deze overleggen in 2023 gebruikt om meer helderheid te geven over regionale en landelijke ambitie m.b.t. de werkagenda naar inclusief onderwijs. Welke rol de gemeente kan spelen bij het realiseren van de ambities is een belangrijk gespreksonderwerp. In elke gemeente is op papier een zekere aansluiting georganiseerd tussen de preventieve jeugdhulp en het onderwijs. Zo is er bijvoorbeeld schoolmaatschappelijk werk of een verbinding met het buurtteam. In de praktijk merkten we dat de invulling daarvan nog wel erg persoonsafhankelijk is en er op een aantal punten veel diversiteit was binnen de regio.

In 2023 is daarom in gezamenlijkheid met het samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs aandacht gevraagd voor het ontbreken van structurele regionale samenwerking op Stroomland niveau. Daarbij maken we een onderscheid tussen de samenwerking met de transitie regio Land van Cuijk en Rijk van Nijmegen. Er zijn twee startbijeenkomsten georganiseerd onder begeleiding van een extern adviesbureau. Tijdens deze bijeenkomsten zijn de noodzaak tot samenwerking en mogelijke thema's verkend. Naar aanleiding van deze bijeenkomsten is begin 2023 de volgende intentieverklaring opgesteld tussen gemeenten, SWV's en MBO:

Samenwerken

Om te werken aan inclusief onderwijs, werken we samen met elkaar, met de jeugdigen en hun ouders. Het welzijn en de ontwikkeling van de jeugdige staat voorop. Dat betekent dat we telkens redeneren vanuit het gedeelde belang. Dat betekent ook dat we over de grenzen en belangen van onze eigen organisatie heen moeten durven kijken.

Een samenwerking vraagt om een verbinding tussen de organisaties. We moeten elkaar kennen en begrijpen: elkaars taal, belangen, organisatiestructuur, uitdagingen en kwaliteiten. Dit vraagt om ontmoeten, niet alleen bij de start, maar structureel, omdat organisaties in ontwikkeling zijn. Als de samenwerking stroef verloopt, dan zoeken we elkaar op en hebben we het erover.

De ontwikkeling richting inclusie vraagt van ons dat we soms soepel omgaan met budgetten, met afspraken en onze taken. Dat we moeten kijken naar wat er wel kan, ook als regelgeving of financiën daarbij in de weg zitten. Het vraagt om vertrouwen hebben in elkaar en vertrouwen geven vanuit het bestuur aan de professional: de professional weet wat er nodig is om een jeugdige te kunnen bieden wat er nodig is. Het is soms pionieren, het bewandelen van nieuwe paden en het nemen van risico's: samen durven we het aan!

Van belang is dat we haalbare doelen stellen en focus aanbrengen. We meten wat de effecten zijn van wat we doen. We stellen samen een ontwikkelagenda op met duidelijke doelen en een inrichting van de samenwerking die deze doelen helpt te verwezenlijken. Daarvoor is projectmanagement nodig, een resultaatgerichte aanpak met doelen en mijlpalen, en daarvoor maken we "bezegelde inclusieafspraken": concrete afspraken voor de samenwerking.

Hier gaan we aan werken

Om de ontwikkelagenda in te richten, komen we op enkele cruciale thema's tot gedeelde doelen en afspraken. Binnen kleine werkgroepen werken we de thema's uit, leidend tot een ontwikkelagenda die de partners in de regio's met elkaar vaststellen. Het gaat om de volgende thema's:

- *Samenhangende onderwijs-, ondersteunings- en hulpstructuur voor jeugd*
- *Leerlingenvervoer (veilig naar school)*
- *Onderwijshuisvesting*
- *Overgangen (voorschools-po-vo-mbo)*
- *Voortijdig schoolverlaten en thuiszittende kinderen/jongeren*
- *Aansluiting onderwijs - arbeidsmarkt V(S)O en MBO*
- *Professionalisering*
- *Monitoring*

Regio Land van Cuijk

In 2023 hebben bovenstaande thema's uit de intentieovereenkomst een plek gekregen in de nota 'Kansrijk Opgroeien in het land van Cuijk'. Hiermee bezegelen 25 partijen, waaronder samenwerkingsverband Stroomland de visie en missie dat alle kinderen in het Land van Cuijk zich gezond, kansrijk en veilig kunnen ontwikkelen. Al het beleid en inzet, gericht op jeugd van -9 maanden tot 27 jaar, wordt hiermee samengebracht. Deze unieke aanpak richt zich op betere afstemming tussen beleidsvelden en tussen verschillende organisaties. Als samenwerkingsverband werken we samen met de lokale ketenpartners aan de doelen zoals die zijn opgenomen in de nota. De belangrijkste en grootste beweging die wij samen gaan maken is de intensivering van de manier waarop we samenwerken om de basis voor de jeugd te verstevigen in de context van het kind/de jongere. Dat betekent dat we expertise en benodigde inzet op en rond consultatiebureau-/kinderopvang-/onderwijslocaties slim gaan organiseren, om ons doel te bereiken en met als gewenst gevolg het voorkomen van (jeugd)zorg en meer inclusie binnen de gemeente Land van Cuijk.

Regio Rijk van Nijmegen

In het rijk van Nijmegen werken 7 gemeenten samen in het jeugddomein; Berg & Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook & Middelaar, Nijmegen en Wijchen. Zij hebben een meerjarig regioprogramma Jeugd opgesteld. Hierin staat de gezamenlijke visie op jeugd. De regionale visie vraagt verbinding, beweging en verandering van iedereen die bij de zorg voor onze jeugd betrokken is, in het bijzonder met het onderwijs. In het door de gemeenteraden van Rijk van Nijmegen eind 2023 vastgestelde regioprogramma Jeugd ‘samen kleuren wij de toekomst’ is de afspraak gemaakt om te komen tot het opstellen van een ontwikkelagenda met primair onderwijs, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs voor betere aansluiting onderwijs met (jeugd)hulp. Via een OOGO hebben de samenwerkingsverbanden eind 2023 ingestemd met dit regionale beleidsplan.

We willen ondersteuning beter passend, maar ook betaalbaar houden. Daarvoor is het belangrijk om na te denken hoe we met budgetten vanuit zowel onderwijs als (jeugd)hulp kunnen werken om passende ondersteuning te bieden. Om dat voor elkaar te krijgen maken we verdergaande afspraken in een zogenoemde ontwikkelagenda inclusief onderwijs. Deze agenda geeft richting aan de gezamenlijke beweging die we willen maken en laat zien welke ambities we met elkaar hebben om het onderwijs inclusiever te maken. Naast het Rijk van Nijmegen vallen onder de samenwerkingsverbanden ook de gemeenten Land van Cuijk (Jeugdzorgregio NO Brabant) en West Maas en Waal (Jeugdzorgregio Rivierenland). Ook deze gemeenten zijn aangehaakt net als het MBO in de regio.

Deze ambities reiken mogelijk verder dan het onderwijs en de jeugdhulp. Het gaat namelijk niet alleen om inclusief onderwijs, maar ook om een meer inclusieve samenleving. Zo is het ook belangrijk om welzijnsvoorzieningen, zoals bijvoorbeeld jongerenwerk, dichtbij of aan het onderwijs te verbinden. Bovendien hebben we in de ontwikkelagenda inclusief onderwijs ook aandacht voor aanvullende domeinen zoals onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer, maar ook gezondheid of armoede. We beginnen hierin niet opnieuw, maar hebben in 2023 en voorgaande jaren regionaal al activiteiten uitgevoerd die bijdragen aan inclusiever onderwijs. In 2024 wordt een externe procesbegeleider aangesteld om het proces om te komen tot een ontwikkelagenda te begeleiden.

Samenwerkingsverband Stromenland participeert binnen het project “Naar Inclusiever Onderwijs”. Het landelijke Platform Naar Inclusiever Onderwijs is opgericht met als doel de bevordering en ondersteuning van scholen, samenwerkingsverbanden en gemeenten die werken aan inclusiever onderwijs. Dat doet het Platform onder andere door het delen van kennis en goede voorbeelden, het bevorderen van uitwisseling en samenwerking, en door het doen van onderzoek. Daarnaast wordt er op meerdere momenten aandacht gevraagd voor het belang, de stand-van-zaken en nieuwe ontwikkelingen op het gebied van inclusief onderwijs, bijvoorbeeld op de landelijke conferentie van het Platform Naar Inclusiever Onderwijs en tijdens de Week van Inclusief Onderwijs. In 2023 is door Stromenland op uitnodiging van het Platform een werkbezoek gebracht aan Portugal. Tijdens ons werkbezoek hebben we het belang gezien van samenwerkende scholen in clusters in verbinding met de wijk. De opgedane inzichten vormen mede de basis voor de doorontwikkeling van de organisatie van Stromenland. Meer daarover lees je in hoofdstuk vier.

NPO gelden/subsidies gemeente Nijmegen

Het SWV heeft met de gemeente Nijmegen opgetrokken om vanuit de beschikbare NPO middelen een aantal projecten ter bevordering van inclusief onderwijs binnen de stad te financieren:

1. Het ontwikkelen van Jonge kind groepen op twee locaties. Dit heeft er voor gezorgd dat er nu een groep leerlingen kan starten op een reguliere school, binnen een klas waarbij er extra zorg en expertise is om deze leerlingen ruimte te geven voor ontwikkeling, met als doel de leerling stap voor stap te begeleiden naar een reguliere kleuterklas. In 2023 waren er in Nijmegen twee Jonge Kind Groepen.
2. Er is geïnvesteerd in de expertise van het jonge kind binnen het SWV. De capaciteit aan onderwijsondersteuners met expertise jonge kinderen is vergroot en er zijn duidelijke contactpersonen benoemd voor de voorschoolse voorzieningen. Het SWV is de toegangspoort tot een speciale setting en zal altijd eerst kijken naar de mogelijkheden binnen regulier onderwijs. Daarvoor is ook gebruik gemaakt van de extra middelen die beschikbaar kwamen voor arrangementen aan jonge kinderen. Ook is er een flyer ontwikkeld voor alle voorschoolse voorzieningen met betrekking tot de aanmelding van kinderen met ondersteuningsbehoeften.
3. Tenslotte is ingezet op het verstevigen van de ondersteuningsstructuur voor hoogbegaafde kinderen binnen het regulier onderwijs. Dit heeft in 2023 geresulteerd in het beleidsstuk 'Naar een dekkend aanbod voor kinderen met kenmerken van hoogbegaafdheid'. Dit beleidsstuk vormde de basis voor de nieuwe subsidie aanvraag HB.

Bovenstaande impulsen hebben er mede voor gezorgd dat Nijmegen voor het tweede jaar op rij minder aanvragen heeft binnen gekregen voor een toelaatbaarheidsverklaring en dus ook heeft afgegeven dan in de voorgaande piekjaren.

NPO gelden/subsidies gemeente Land van Cuijk

De NPO gelden en subsidies van de gemeente Land van Cuijk zijn op de volgende projecten ingezet;

1. Het geven van Groeikrachttrainingen, met als doel het versterken van leerling vaardigheden en het beter toerusten op de context (school en thuis) en zo mede bij te dragen aan het voorkomen van deelname aan een S(B)O.
2. Het project passende kinderopvang: kenmerkend voor PKO is dat zij inclusieve kinderopvang en een soepele overgang naar het regulier onderwijs bevordert door extra te investeren in reguliere kinderopvang, met een gerichtheid op toerusting van met name de pedagogisch medewerkers in de kinderopvang.
3. Jonge Kind Groepen. Het doel van de jonge kind groepen (JKG) is om binnen afzienbare tijd de leerlingen die hierin geplaatst worden zó toe te rusten, dat ze in kunnen stromen in een reguliere, bij voorkeur kleutergroep, op een basisschool waar de ouders voor kiezen. Het accent in de aanpak, de programmering, ligt bij de talig cognitieve ontwikkeling, bij het leren functioneren in een groepsaanpak van een educatieve context, i.c. een kleutergroep, en bij de sociale en sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. Binnen de regio draaiden in 2023 twee jonge kind groepen.

Bovenstaande impulsen hebben er mede voor gezorgd dat Land van Cuijk voor het tweede jaar op rij minder aanvragen heeft binnen gekregen voor een toelaatbaarheidsverklaring en dus ook heeft afgegeven dan in de voorgaande piekjaren.

2.6 Speerpunt 4: (dialogue over) inclusief onderwijs

Doel is de landelijke route naar inclusief onderwijs verduidelijken en met elkaar op Stromenland niveau concretiseren

Jaarplan 2023

Speerpunt 4 Dialoge inclusief onderwijs Doel: De landelijke route naar inclusief onderwijs verduidelijken en met elkaar op Stromenland niveau concretiseren			
Activiteit	Uitwerking regio niveau	Streefdatum	Status
Bestuurder bezoekt directie beraden schoolbesturen om de dialoog te voeren over de landelijke route naar inclusiever onderwijs	Coördinatoren zoeken actief de dialoog met de eigen scholen over de gezamenlijke opdracht naar meer inclusie	Dec – 23	
Verandering van de mindset op Stromenlandniveau: een actieve dialoog over de gezamenlijke opdracht naar meer inclusie en besturen in de actiestand	Coördinatoren zoeken actief de dialoog met de eigen medewerkers over de gezamenlijke opdracht naar meer inclusie	Dec – 23	

De dialoog over welke inhoudelijke acties nodig zijn om de doelstellingen uit het Wenkend Perspectief te realiseren is in 2023 volop gevoerd. Daarnaast informeert de bestuurder de schoolbesturen proactief in de Deelnemersraad over de landelijke beleidsontwikkeling richting passend en inclusief onderwijs. In 2023 heeft de bestuurder van elk bestuur opnieuw het directieberaad bezocht. Ook was hij spreker op een aantal studiedagen van stichtingen en werden regelmatig individuele scholen bezocht. Op de scholen zien we steeds meer initiatieven wat betreft het realiseren van didactische inclusie door betere differentiatie en aanpassingen in de organisatie. Er vinden steeds meer gesprekken plaats over de ‘good practices’ met betrekking tot inclusief onderwijs. Vanaf eind 2023 doen we verslag in onze nieuwsbrief en op de LinkedIn pagina van Stromenland over de mooie voorbeelden die bezocht worden.

Op 28 november 2023 hebben wij als samenwerkingsverband een mini conferentie georganiseerd over ‘de weg naar inclusief onderwijs’. Hierbij waren al onze medewerkers aanwezig, collega’s van onze scholen en de schoolbestuurders. Maar ook onze belangrijkste stakeholders vanuit gemeenten, zorg, kinderopvang en collega samenwerkingsverbanden. Het was een zeer inspiratieve dag waarbij mensen konden aansluiten bij verschillende workshops over inclusief onderwijs. Ook was er ruimte om te netwerken.

Ook op het niveau van de medewerkers, deelgebied, regio en SWV, is het onderwerp inclusief onderwijs besproken. In algemene zin kunnen we constateren dat er ook daar sprake is van een duidelijke verandering van mind set op meerdere niveaus. De vraag verschuift van “vinden we inclusief onderwijs belangrijk, stellen we inclusief onderwijs als start, uitgangspunt en doel van denken en handelen centraal” naar de vraag “hoe realiseren we inclusief onderwijs in de praktijk van alle dag en hoe kunnen we voor de noodzakelijke randcondities zorgen”. Het werken aan de attitude, inclusief onderwijs ‘omdat het goed is voor het kind!’ blijft tijdens de praktische invoering voortdurend op school-, bestuurs- en samenwerkingsverband niveau een aandachtspunt. In 2023 zien we de mooie beweging ontstaan dat schoolbesturen en scholen steeds vaker zonder actief aanjagen vanuit het Samenwerkingsverband Inclusief Onderwijs op de agenda hebben staan.

2.7 Speerpunt 5: eigenaarschap bij ouders en leerlingen.

Doel is dat we zorgen voor een onafhankelijke informatiepositie van ouders en leerlingen en zien ze als gelijkwaardige partner bij het bepalen van de ondersteuning

Jaarplan 2023

Speerpunt 5 Eigenaarschap bij ouders en leerlingen			
Doel: we zorgen voor een onafhankelijke informatiepositie van ouders en leerlingen en zien ze als gelijkwaardige partner bij het bepalen van de ondersteuning			
Activiteit	Uitwerking regio niveau	Streefdatum	Status
Doorontwikkelen ouder-leerling steunpunt met het VO		Jul - 23	
Subsidie wel in ontwikkeling uitvoeren		Dec - 23	

Het Samenwerkingsverband heeft een eigen ouder-jeugd steunpunt. Dit is in gezamenlijkheid opgepakt met de collega's van het voortgezet onderwijs. Daarnaast is de collegiale samenwerking gezocht met vier aanpalende samenwerkingsverbanden. Met elkaar is een offertetraject gelopen voor de 'achterkant' van het ouder-jeugdsteunpunt. Er is vervolgens voor 'de voorkant' met het voortgezet onderwijs een werkgroep ingericht bestaande uit ouders. Doel van het steunpunt is ouders en jeugdige duidelijk te informeren, onder andere door verwijzing naar landelijke informatiebronnen, en de onafhankelijke informatiepositie van ouders te versterken. De toegankelijkheid van de website is sterk, doordat bij het ontwerp rekening is gehouden met de behoeften van de doelgroep. In 2023 is het ouder-steunpunt verder doorontwikkeld. Documenten aangereikt, onder andere vanuit het ministerie, zijn op de site geplaatst. Daarnaast is goed gekeken welke aanvullende info waar het best gevonden kan worden; op de eigen website of op het steunpunt. Uiteindelijk blijft het doel van beide platforms om kinderen, ouders en professionals zo snel mogelijk met de juiste personen in contact te brengen.

Persoonlijk contact en als gelijkwaardige partners samen optrekken is binnen Stroomland een belangrijke doelstelling. Binnen Stroomland wordt de positie van ouders serieus genomen. Dit zien we bijvoorbeeld in doorontwikkelde werkwijze richting toelaatbaarheidsverklaringen. In het nieuw ontwikkelde groeidocument-OPP wordt naast de hulpvraag van de school ook gevraagd aan te geven wat de hulpvraag van de leerling en wat de hulpvraag van de ouders is. In de ondersteuningsroute hebben ouders een prominente plek, evenals de leerlingen. De ouder wordt gezien als partner met zijn eigen verantwoordelijkheid. Deze verantwoordelijkheid kan alleen genomen worden als de ouder ook vanaf de aanmelding meegenomen wordt in het ontwikkelproces van de leerling, op de hoogte gehouden wordt en bevraagd wordt op eigen ervaringen en verwachtingen. Bij aanvragen voor extra ondersteuning en TLV's nemen we expliciet de zienswijze en wensen van de ouders mee in onze afwegingen. Waar nodig of wenselijk gaan we in gesprek met ouders, soms meerdere keren. Ook het perspectief van de leerlingen nemen we mee in onze afwegingen. Zo weegt het welbevinden van kinderen zwaar bij besluiten om al dan niet een TLV af te geven. Dat onze werkwijze succesvol is blijkt uit het feit dat we in 2023 geen enkel geschil binnen het Samenwerkingsverband hebben gehad.

Subsidie wel in ontwikkeling

Eind 2022 heeft samenwerkingsverband Stromenland, op basis van een subsidieaanvraag, van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, subsidie toekenningsbeschikking ontvangen van 77.179 euro in het kader van de subsidieregeling Wel in Ontwikkeling (WIO). De subsidietoekenning betreft directe en indirecte inzet (budget wordt 50-50% verdeeld) van activiteiten, beide gericht op het tot ontwikkeling brengen van kinderen die door een (zware) lichamelijke of psychische beperking (tijdelijk) niet in staat zijn onderwijs te volgen en een vrijstelling hebben. Het gaat om de groep kinderen die (gedeeltelijk) leerbaar is, maar (nog) niet schoolbaar. Doel van de subsidie is om planmatig, in samenwerking met kind, ouders en andere betrokkenen te werken aan de verkleining van de afstand tot onderwijs, door breed in te zetten op ontwikkeling (in welke vorm dan ook).

We zijn in 2023 gestart met de uitvoering van WIO met de focus op de indirecte activiteiten en hebben daartoe samengewerkt met de Radboud Universiteit, via het Honoursprogramma Building Bridges. Een groep studenten heeft onderzoek uitgevoerd op het onderwerp: "Hoe kan de communicatie tussen ketenpartners van het samenwerkingsverband Stromenland in het proces voor, tijdens en na het MDO over thuiszitters binnen het primair onderwijs worden verbeterd?". Mede op basis van het onderzoek van de studenten, hun presentatie, advies en verslaglegging hebben we gekozen om, in het kader van de subsidie, voor 1 dag per week een procesregisseur voor de casussen van WIO in te zetten.

Ten behoeve van de directe inzet van de subsidiemiddelen zijn in 2023 (met een doorloop naar 2024) 6 casussen geselecteerd waarbij de procesregisseur namens Stromenland afstemming heeft met de betrokkenen (kind, ouders, scholen, gemeente en zorg) over ontwikkelingsmogelijkheden en bijpassende activiteiten die kunnen worden ingezet. Door de procesregisseur wordt deze inzet geëvalueerd, welke interventies wel/enigszins of niet helpen, zowel ten behoeve van de ontwikkeling van het kind, maar ook van het samenwerkingsverband om hiervan te leren. Deze leerresultaten zullen gedurende en na het WIO-traject ingezet worden om beter in staat te zijn het proces, de communicatie en keuze van interventies vorm te geven bij kinderen die op een bepaald moment niet of nauwelijks naar school gaan.

2.8 Speerpunt 6: de doorgaande leerlijn

Doel is een doorgaande leer- en ontwikkelingslijn voor leerlingen van 0 – 14 jaar.

Speerpunt 6 Doorgaande leerlijn Doel: en doorgaande leer- en ontwikkelingslijn voor leerlingen (continuüm)			
Activiteit	Uitwerking regio niveau	Streefdatum	Status
Verstevigen samenwerking PO-VO: vanuit één locatie (Stromenland)		Loopt door	
Voorschoolse (specialistische) voorzieningen	Coördinatoren zoeken actief de dialoog met de voorschoolse voorzieningen over de gezamenlijke opdracht naar meer inclusie	Loopt door	

In 2023 zijn er opnieuw geen stappen gezet om te komen tot gemeenschappelijke huisvesting van beide samenwerkingsverbanden. Onrust binnen het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs en het vertrek van de directeur daar heeft het proces helaas vertraagd. Wanneer de nieuwe directeur is aangesteld worden de gesprekken over samenwerken vanuit één locatie vervolgd.

Ondanks dat er nog niet vanuit één locatie wordt samengewerkt, zijn er door diverse medewerkers vanuit beide organisaties op inhoudelijke thema's stappen gezet. Zo is de inhoudelijke samenwerking rondom leerlingen met ondersteuningsbehoeften verbeterd. Ondersteuners passend onderwijs van Stromenland en de onderwijsconsulenten van swv VO-VSO Nijmegen weten elkaar te vinden wanneer dit wenselijk is in de overgang PO-VO. Daarnaast trekken beleidsmedewerkers vanuit beide samenwerkingsverbanden met elkaar op rond verschillende thema's, zoals de ouder-jeugdsteunpunten, de HB subsidie en de aansluiting onderwijs – jeugdhulp. De overgang van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs wordt voor de meest kwetsbare leerlingen vanuit ondersteuningsmiddelen extra ondersteund door realisering van een specifiek op deze doelgroep gerichte brugklastraining. Dit aanbod komt niet in plaats van de reguliere voorbereiding op het VO door de scholen zelf, maar is aanvullend daarop. Het aanbod is gerealiseerd in afstemming met en in samenwerking met de VO scholen.

Investering in het jonge kind is vele malen effectiever dan op latere leeftijd. Te laat of later ingrijpen leidt veelal tot langdurige en intensieve trajecten. Door vroegsignalering, consultatie, advies en kortdurende lichte ondersteuning willen betrokkenen de onderinstroom vanuit de kinderopvang naar het speciaal (basis)onderwijs terugdringen naar het landelijk gemiddelde. Om te zorgen dat meer leerlingen naar het regulier onderwijs kunnen is allereerst het proces m.b.t. de instroom in overleg met betrokkenen aangepast. De toegang loopt voortaan voor de hele regio eenduidig via vaste contactpersonen Jonge Kind vanuit het Samenwerkingsverband. Deze zijn bekend bij de voorschoolse voorzieningen.

Voor jonge kinderen die bij de start in het regulier onderwijs extra ondersteuning nodig hebben was extra budget beschikbaar. De jonge kind specialist, school-contactpersoon of onderwijs ondersteuner ondersteunt de school bij het geven van een passend aanbod. Bij de aanvraag van deze arrangementen wordt altijd een planmatige drieslag gemaakt in de ondersteuning: wat leert het kind, - de leerkracht en - de school.

Maar de belangrijkste winst is geboekt door het actief opzoeken van de dialoog en de samenwerking met de (specialistische) voorschoolse voorzieningen. Zo zijn er zijn verschillende overlegmomenten georganiseerd om met elkaar de dialoog aan te gaan, vaak in aanwezigheid van gemeenten, over oorzaken van de hoge onderinstroom binnen de regio.

Dankzij deze inspanningen vakt de groei van de onderinstroom af. Desalniettemin zien we vanuit de beschikbare data dat we binnen Stroomland te maken hebben met een gelijkblijvend groot aantal leerlingen dat direct op jonge leeftijd instroomt binnen het speciaal (basis) onderwijs. Daarom blijven we ook in 2024 met onze partners zoeken naar nieuwe mogelijkheden van ondersteuning voor deze groep in het regulier onderwijs. Ook zien we 'nieuwe doelgroepen' instromen. Kinderen die voorheen niet altijd het onderwijs instroomden maar eerder een vrijstelling hadden. Binnen Stroomland omarmen wij leerrecht, maar realiseren wij ons ook dat we niet in staat zijn daar alleen een aanbod voor te organiseren. Het betrof hier in 2023 voornamelijk kinderen met ernstige meervoudige beperkingen in combinatie met zware gedragsproblematiek. Vanaf eind 2023 is dit onder regie van het samenwerkingsverband in samenspraak met zorg, gemeenten en WLZ opgepakt. Vanaf 2024 is hiervoor binnen het samenwerkingsverband een aanbod beschikbaar. Daarbij hebben we landelijk wel het signaal afgegeven richting o.a. netwerk LPO dat samenwerkingsverbanden hier onvoldoende voor bekostigd worden. Dit wordt erkend en opgepakt met het ministerie.

3. Bestuur en toezicht

3.1 Bestuur

College van bestuur		
Naam bestuurder	Hoofdfunctie	Nevenfunctie(s)
De heer MSc. B. Wesseldijk	➤ Bestuurder samenwerkingsverband Primair Onderwijs Stromenland	Secretaris Netwerk LPO Eigenaar InclusieBW Toezichthouder OnsKindbureau

De Bestuurder bestuurt het samenwerkingsverband en is eindverantwoordelijk voor het functioneren en de behaalde resultaten van (functionarissen opererend binnen) het samenwerkingsverband. De 20 schoolbesturen zijn eigenaar van de uitvoering van passend onderwijs. Ze hebben als Deelnemersraad instemmingsrecht op het ondersteuningsplan en begrotingen. De Raad van Toezicht krijgt het ondersteuningsplan, jaarplan en (meer)jarenbegroting ter goedkeuring voorgelegd. De RVT leden houden tevens toezicht op de bestuurder. Dat doen zij middels het vastgestelde toezichtkader op onder andere de voortgang en realisatie van de geformuleerde doelstellingen uit het jaarplan. De Ondersteuningsplanraad (OPR), waar medewerkers van scholen en ouders van leerlingen in zitten, heeft instemmingsrecht ten aanzien van het ondersteuningsplan, jaarplan en (meer)jarenbegroting.

Het samenwerkingsverband is in 2023 gaan werken in regio's met deelgebieden waar scholen met elkaar samenwerken, met ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband, en waar we streven de aansluiting onderwijs-jeugdhulp te realiseren. Binnen Stromenland werken ondersteuningsteams in regio's, aangestuurd door een coördinator. De Bestuurder stuurt de coördinatoren aan, daarbij bijgestaan door enkele staffuncties. De coördinatoren vormen samen met de Bestuurder het managementteam van Stromenland. Op Stromenland niveau bepalen we het beleid. De coördinatoren zijn de centrale spil in het uitrollen van het centraal afgesproken beleid naar de uitvoering.

Stromenland heeft een statutair bestuurder en een onafhankelijke Raad van Toezicht. Het samenwerkingsverband vindt dat deze werkwijze de onafhankelijkheid daadwerkelijk borgt. De schoolbestuurders in de Deelnemersraad zijn onderdeel van de checks and balances. Zij hebben instemmingsrecht op jaarplan en begroting en op beleidskaders. In 2023 heeft de Deelnemersraad ingestemd met het Wenkend Organisatie Perspectief, het jaarplan 24, jaarverslag 22 en de meerjarenbegroting 2023-2027. Daarnaast is uit de Deelnemersraad de commissie financiën geformeerd voor advisering aan de bestuurder van het samenwerkingsverband, met betrekking tot de meerjarenbegroting en het jaarverslag. In deze commissie is sprake van inhoudelijke feedback en hardop meedenken, deels in de aanloop naar onderwerpen voor instemming in de Deelnemersraad.

De Ondersteuningsplanraad (OPR) heeft in 2023 ingestemd met het jaarverslag 2022 en de meerjarenbegroting 2023-2027. De OPR sluit aan bij de Auditcommissie van de RVT. De Raad van Toezicht spreekt jaarlijks in aanwezigheid van de bestuurder met de Deelnemersraad en met de

Ondersteuningsplanraad. De overleggen worden door de voorzitters gezamenlijk voorbereid. In 2023 is onder andere gesproken over de doelmatige inzet van middelen en de doorontwikkeling van de organisatie, in het kader van de route naar Inclusief Onderwijs. In de gezamenlijke overleggen en genoemde onderlinge overleggen van de gremia komt de Code Goed Bestuur tot uiting. Het ondersteuningsplan en de jaarplannen zijn het gemeenschappelijke kader om ervaring te delen, hardop door te denken en te ontmoeten.

De besluiten over inhoudelijke en bedrijfsmatige kaders staan in het overzicht van de in de gremia verkregen instemming en goedkeuring en de vaststelling door de bestuurder:

Register bestuurlijke besluiten						
Besluit	Goedkeuring	Datum	Instemming	Datum	vaststelling	Datum
Een wenkend organisatie perspectief	Raad van toezicht	27 februari 2023	Deelnemersraad	2 maart 2023	Bestuurder	23 maart 2023
			OPR	22 maart 2023		
Begroting 2024	Raad van Toezicht	18 december 2023	Deelnemersraad	7 december 2023	Bestuurder	18 december 2023
			OPR	13 december 2023		
Jaarplan 2024	Raad van Toezicht	18 december 2023			Bestuurder	18 december 2023
Terugplaatsingsarrangement					Bestuurder	19 februari 2024

3.2 Toezicht (verslag RVT)

Het jaar 2023 staat voor het samenwerkingsverband intern in het teken van consolidatie en het verder uitbouwen van de wettelijke taken die het samenwerkingsverband heeft. Het hoofddoel van de Raad van Toezicht is het toezien op een rechtmatige en doelmatige inzet van beleid en middelen, en te behalen resultaten passend onderwijs. De Raad van Toezicht hanteert de code goed bestuur van de sectorraden als handelings- en toetsingskader.

Samengevat kan gesteld worden dat in 2023 verder gebouwd is op de fundamenteën die de nieuwe bestuurder heeft aangebracht. Onderwijs en daarbinnen passend onderwijs is een onderwerp van de 'lange adem'. Meerjarige plannen horen daar onlosmakelijk bij.

De Raad van Toezicht stelt vast dat de bestuurder de wettelijke verplichtingen is nagekomen en hier niet is van afgeweken.

In het plan 'Wenkend perspectief', onderdeel van de begroting 2022-2026, is de opdracht opgenomen de komende vijf jaar (gerekend vanaf 2022) de huidige trend van stijgende deelnamepercentages SBO- en SO-leerlingen te gaan keren. Eind 2022 zijn daarvan de eerste resultaten zichtbaar geworden. Deze trend heeft zich doorgezet in 2023. Daarnaast zijn de gesprekken met de deelnemersraad en Raad voortgezet om de organisatie van Het samenwerkingsverband aan te passen. Deze zijn gebaseerd op meer samenwerking tussen de regio's en meer stuurkracht voor de bestuurder. Tenslotte merken we als Raad dat het thema 'inclusief onderwijs' steeds meer ingebed raakt in het denken en het handelen van alle betrokkenen binnen het samenwerkingsverband.

Als onafhankelijke Raad staan wij goed gepositioneerd om voldoende informatie te verkrijgen om het toezicht goed uit te voeren. We zijn naar onze mening en die van de bestuurder voldoende kritisch op de benodigde informatie.

De Raad heeft vijf vergaderingen gehad, verspreid over het jaar, waaronder op 26 juni een evaluatieve vergadering gewijd aan het functioneren van de Raad (zie verderop in dit verslag). In 2022 zijn drie speerpunten benoemd om aangesloten te blijven bij de ontwikkelingen van het samenwerkingsverband. Deze bleven ook in 2023 van toepassing. Deze drie speerpunten zijn:

- De interne organisatie;
- De financiën;
- De route naar inclusiever onderwijs.

Op elke raadsagenda komen deze punten telkenmale terug.

Overige onderwerpen die tijdens deze vergaderingen de revue passeren, zijn:

- Voornemen van minister van OCW tot generieke korting van de bekostiging bij alle samenwerkingsverbanden;
- Kwaliteitszorg, met aandacht voor de 'harde' en de 'zachte' kant;
- Doelmatigheid (zie ook hierna in dit verslag);
- Thuiszittersproblematiek;
- BTW-problematiek bij gedetacheerde medewerkers;
- Het jaarverslag, accountantsverslag en de controleverklaring.

Beoordeling intern toezichthouder doelmatigheid en financiële positie

Gestart in 2022 en in 2023 meer tot wasdom gekomen, is het thema 'doelmatigheid'. Het samenwerkingsverband probeert hier aansluiting te vinden bij nieuwe landelijke ontwikkelingen die zich ook nog aan het uitkristalliseren zijn.

De eerste verkenningen in de Raad gingen over de definitie-vraag en hoe we ons als Raad daartoe dienden te verhouden. Daarna kwam ook de inhoud ter sprake, mede doordat de bestuurder dit onderwerp ook agendeerde in zijn overleggen met de schoolbesturen.

Als Raad toetsen wij de relatie tussen de ingezette middelen en de resultaten die daarmee worden behaald. Onder doelmatigheid verstaat de Raad:

- dat strategische doelen die het samenwerkingsverband zich stelt tegen zo laag mogelijke kosten worden behaald of
- als de ingezette Rijksmiddelen tot maximale prestaties leiden.

Het kader voor de Raad om doelmatigheid te toetsen is het strategische beleidsplan van het samenwerkingsverband en de bijbehorende meerjarenbegroting.

De Inspectie heeft het volgende theoretisch kader voor de doelmatige besteding van de middelen van passend onderwijs opgesteld:

1. Stevige focus op de ondersteuningsbehoeften van leerlingen;
2. Cyclisch kwaliteitsmanagement (pdca) waarbinnen inhoud en financiën zijn verbonden;
3. Betrekken, stimuleren en activeren van veel en verschillende soorten actoren;
4. Duidelijke bestuurlijke inrichting en een cultuur van vertrouwen en transparantie.

Wij geven aan onze toetsing op doelmatigheid onder andere invulling door:

- vergaderingen van de bestuurder met de toezichthouder en de auditcommissie;
- goedkeuring van de (meerjaren)begroting en beoordeling van onderliggende plannen;
- kennisneming van de resultaten van het vierjaarlijks onderzoek door de Inspectie van het Onderwijs;
- kennisneming van periodieke (financiële) sturingsinformatie;
- bevindingen en rapportages van de controlerend accountant te beoordelen;
- het verzamelen van andere relevante (inhoudelijke en financiële) informatie;
- aandacht te besteden aan de door de minister geprioriteerde maatschappelijke thema's.

Overleg met interne organen van het samenwerkingsverband

Er zijn twee overleggen met de Ondersteuningsplanraad (OPR) geweest: 31 mei en 7 november. In de voorjaarsbijeenkomst is de voltallige Raad aanwezig. Daarentegen sloot in de najaarsbijeenkomst uitsluitend een delegatie van de Raad aan. Deze bijeenkomst is in kleinere setting en leent zich uitstekend om onderwerpen meer uit te diepen. Tijdens deze bijeenkomst is het beleidsrapport 'Wenkend perspectief' uitgangspunt geweest. Zowel OPR als Raad zijn content met deze werkwijze.

De Raad heeft één keer met de deelnemersraad overlegd en wel op 23 november.

In de vergadering is stil gestaan bij het beleidsrapport van het samenwerkingsverband 'Wenkend perspectief' en de wijze waarop deelnemersraad en Raad daarin met elkaar samenwerken en tot afstemming komen. Het onderwerp inclusie kreeg daarbij prominent aandacht op de agenda: hoe komen we gezamenlijk tot het realiseren van meer inclusie binnen onze scholen.

Contacten binnen het samenwerkingsverband

Om geïnformeerd te blijven over de vorderingen van Passend Onderwijs, hebben de leden van de Raad werkbezoeken gebracht aan verschillende scholen in het SWV.

Raadscommissies

De Raad heeft twee commissies, te weten de auditcommissie en de remuneratiecommissie. Elk lid neemt deel aan de werkzaamheden van een van de commissies.

De auditcommissie kwam twee keer bijeen. De behandelde onderwerpen waren:

- Bespreking jaarrekening 2022 met de accountant;
- Bespreking jaarplan 2024, begroting 2024 en meerjarenperspectief 2025/2028.

Vanuit de commissie is voorgesteld aan de RVT om van Ree te benoemen als accountant. De Raad van Toezicht is hier unaniem akkoord mee gegaan.

De remuneratiecommissie voerde op 18 december een beoordelingsgesprek met de bestuurder. Hierin kwam de bestuurlijke opdracht van de lopende periode langs de speerpunten interne organisatie, financiën en de route naar inclusiever onderwijs aan de orde. De remuneratiecommissie was zeer tevreden over de wijze waarop invulling is gegeven aan de taakstelling en de resultaten ervan.

De voorzitter Raad van Toezicht hield regelmatig gedurende het jaar, maar in elk geval voorafgaand aan elke vergadering, een werkoverleg met de bestuurder.

Evaluatie Raad van Toezicht

Op 26 juni heeft de Raad voorafgaand aan een reguliere vergadering zijn jaarlijkse evaluatie gehouden. Het vertrekkend lid van de Raad was gevraagd daartoe met een voorzet te komen. Enkele conclusies zijn:

- De Raad evalueert telkens elke vergadering. Dat gebeurt één dag erna via een online bijeenkomst. Deze vorm van evaluatie en reflectie bevalt zeer goed.
- De Raadsleden geven elkaar voldoende ruimte om een inbreng te hebben. Het wordt als cruciaal ervaren dat men elkaar de ruimte gunt en de dialoog op evenwichtig niveau voert. Dat is de basis om van toegevoegde waarde te kunnen zijn.
- Het blijft een aandachtspunt om voldoende evenwicht te kunnen vinden in de agenda en de stukken die erop staan. Daardoor eindigt de vergadering niet altijd op tijd of moeten er punten worden doorgeschoven.
- Het samenspel tussen de bestuurder en de Raad verliep niet altijd synchroon. Dit kan nog beter geoptimaliseerd worden. We zijn als samenwerkingsverband een team. Hoe kom je hier samen in verder? Er wordt door de bestuurder bij veel gremia verantwoording afgelegd. Is dan het huidige construct de beste vorm? Is de Raad voor de bestuurder ook een goede sparringpartner of eigenlijk alleen toezichthouder? Hij heeft immers al op veel andere plekken de ruimte om te sparren. De bestuurder ziet de vergaderingen van de Raad wel als meerwaarde. De zoektocht is alleen nog waar je elkaar beter kunt versterken.
- Er zijn in 2023 geen situaties geweest met (potentieel) tegenstrijdig belang

Voor de eigen deskundigheidsbevordering hebben leden van de Raad deelgenomen aan (landelijke en regionale) conferenties over passend onderwijs en is het jaarlijks congres van de werkgeversorganisatie VTOI bezocht.

Samenstelling Raad van Toezicht

Elders in het bestuursverslag wordt melding gemaakt van de namen, betaalde en onbetaalde werkzaamheden. Reglementair is een lid van de Raad, mevr. G. Theunissen afgetreden per 1

augustus. Bij de werving naar haar opvolger heeft de Raad ingezet op het werven van een kandidaat met expertise in de jeugdhulp. Met de benoeming van mevr. M.M. Tijkorte is de Raad daar uitstekend in geslaagd. De werving en selectie heeft zonder externe ondersteuning plaats gevonden en heeft goed gewerkt. Naast een nieuw lid zal vanaf januari 2024 ook een adspirant-lid aan de vergaderingen deelnemen.

3 leden van de Raad van Toezicht waren in 2023 werkzaam binnen de onderwijssector. Echter, het betreft hier functies binnen het voortgezet en hoger onderwijs waarbij geen connectie is met de scholen en/of schoolbesturen uit Stroomland.

Jan Wiegers
Voorzitter RVT

Leden RVT, hoofd- en nevenfuncties 2023

Raad van Toezicht		
Naam toezichhouder	Hoofdfunctie	Nevenfunctie(s)
Dhr. J (Jan) Wiegers	➤ Gepensioneerd	➤ Voorzitter Raad van Toezicht Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Stroomland
	➤ Parttime werkzaamheden als consultant en interim-manager	➤ Secretaris Stichting Binnensportaccommodatie Horsterpark te Duiven
Dhr. H (Hans) van Daelen	➤ Voormalig bestuurder Primair Onderwijs	➤ Lid Raad van Toezicht Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Stroomland
		➤ Lid Raad van Toezicht Stichting Initia
		➤ Voorzitter Raad van Toezicht Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Brabantse Wal PO
Dhr. Drs. J.S.J. (Stefan) Jansen	➤ Hoofddocent HAN University of Applied Sciences	➤ Lid Raad van Toezicht Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Stroomland
Mevr. Drs. M.A.M. (Greet) Theunissen	➤ Voormalig inspecteur voortgezet Onderwijs	➤ Lid Raad van Toezicht Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Stroomland
		➤ Lid Raad van Toezicht Stichting Alliantie Voortgezet Onderwijs
		➤ Lid Raad van Toezicht Stichting OVOT
Mevr. Drs. M. (Mariette) Haasen	➤ Senior lecturer Fontys OSO	➤ Lid Raad van Toezicht Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Stroomland
	➤ Hoofddocent opleiding schoolpsychologie; Radboud Centrum Sociale wetenschappen en RINO Amsterdam	
	➤ Supervisor NIP	

Besluitenregister RVT

	Datum	Besluit
	2023	
BS048	27-2-2023	Een wenkend organisatie perspectief
BS049	26-6-2023	De RvT keurt het jaarverslag 2022 goed

BS050	26-6-2023	De bestuurder wordt gedechargeerd voor 2022
BS051	18-09-2023	Mireille Tijkorte wordt benoemd tot nieuw lid RvT
BS052	18-09-2023	Accountsverslag wordt ook doorgestuurd naar financiële commissie deelnemersraad en OPR
BS053	18-12-2023	De RvT keurt de begroting 2024 en het meerjarenperspectief 2025-2028 goed. De bestuurder stelt de begroting 2024 en meerjarenperspectief 2025-2028 vast.
BS054	18-12-2023	De RvT keurt het jaarplan goed

Vacatiegelden en vergoeding kosten 2022-2023

1. De honorering van een lid van de Raad van Toezicht bedraagt conform de WNT2 (Wet Normering Topinkomens) maximaal 10% van het netto salaris van de bestuurder, en van de voorzitter van de Raad van Toezicht maximaal 15% van het nettosalaris van de bestuurder. De vergoeding wordt bepaald op basis van de VTOI-richtlijnen en is gebaseerd op het netto uursalaris van de bestuurder x aantal uren inzet op jaarbasis van de Raad van Toezicht.

De vergoeding voor 2022 was als volgt vastgesteld: de vergoeding van de voorzitter is € 6.206, de vergoeding voor de leden is € 4.138.

Op grond van een wijziging van de beloning van de bestuurder per 1-03-2022 worden de vergoedingen voor de voorzitter en leden van de Raad van Toezicht geïndexeerd.

De stijging van de beloning van de bestuurder bedraagt 3,2%. De vergoedingen worden derhalve: voor de voorzitter € 6.404,60 en voor de leden € 4.270,42.

Een RvT lid ontvangt dit bedrag ook als hij BTW plichtig is. Het bedrag wordt dan verhoogd met het af te dragen BTW bedrag.

2. De reiskosten zijn op basis van 0,19 cent per kilometer of werkelijke reiskosten Openbaar Vervoer. Eventuele overige kosten zijn op basis van de werkelijk gemaakte kosten.
3. De vacatiegelden en de gemaakte kosten worden twee keer per jaar gefactureerd of gedeclareerd, in februari en juli.
4. De Rvt heeft besloten om de verhoging vanaf de tweede helft van 2023 te hanteren.

3.3 Ondersteuningsplanraad (verslag OPR)

Stromenland heeft een Ondersteuningsplanraad (artikel 4a, wet medezeggenschap scholen). De raad heeft instemmingsrecht op het ondersteuningsplan van Stromenland. Ook kan de raad door het bestuur om advies gevraagd worden, of op eigen initiatief adviezen geven aangaande onderwerpen die zij binnen Passend Onderwijs belangrijk vindt. De raad heeft een belangrijke taak bij het onderhouden van de relatie met de achterban. Dat zijn bij het Samenwerkingsverband betrokken ouders en medewerkers van de scholen. Het maximaal aantal leden van de Ondersteuningsplanraad binnen Stromenland bedraagt zestien, van wie:

- Acht leden afgevaardigd zijn uit het personeel.
- Acht leden afgevaardigd zijn uit de ouders.

In 2023 waren de volgende zetels bezet:

- Kieskring A (Nijmegen): 2 ouders en 2 personeelsleden
- Kieskring B (Tussen de rivieren): 1 ouder en 1 personeelslid
- Kieskring C (GHUM en Land van Cuijk): 2 ouders en 2 personeelsleden
- Kieskring D (SBO en SO); 2 ouders en 2 personeelsleden

Zoals elk jaar zijn er diverse wisselingen in de Ondersteuningsplanraad geweest, als gevolg van (regulier) vertrek van leden en nog vacante plekken. Deze zijn voor zover mogelijk met de (jaarlijkse) verkiezingen ingevuld. Ook na de verkiezingen is er echter sprake van enkele vacante plekken. Deze worden gedurende het jaar zoveel mogelijk ingevuld. Als dit niet lukt staan ze bij de aankomende verkiezingsronde begin 2024 wederom op de lijst.

In 2023 stonden er in totaal 6 overlegavonden op de agenda. Er is 4 keer een overleg geweest met de bestuurder van Stromenland en er is een keer samen met de Raad van Toezicht en de bestuurder van Stromenland overleg geweest. Daarnaast is de raad 1 keer bij elkaar geweest zonder de bestuurder. Ook zijn een aantal personeelsleden aangesloten bij de studiedag rondom inclusie. Het was een mooie dag met veel goede voorbeelden uit de praktijk. Volgend jaar oktober zal het weer in deze vorm georganiseerd worden.

De agenda's van de bijeenkomsten met de bestuurder zijn mede bepaald door de P&C cyclus van Stromenland, aangevuld met actuele thema's en vragen. De vergaderingen zijn voorbereid door de voorzitter van de OPR en de bestuurder. Dit geldt ook voor de agenda van de bijeenkomsten met de raad van toezicht. In 2023 zijn we geïnformeerd door coördinatoren over het ondersteuningsplan en bekeken we de overeenkomsten tussen de regio's en de ruimte voor maatwerk. Hierbij hielden we onze focus op de volgende speerpunten in het ondersteuningsplan en het jaarplan:

- Wenkend perspectief
- Financiën
- Doorontwikkelen organisatie
- Route naar / dialoog over inclusiever onderwijs en Tijdig, tijdelijk en op terugkeer gericht speciaal (basis) onderwijs
- Versterken basisondersteuning

We hebben ook teruggekeken naar het jaarplan van 2023 en de behaalde doelen en vooruitgekeken naar het jaarplan 2024. Wat willen wij als OPR daarin terugzien.

Daarnaast zijn we geïnformeerd over de aangepaste processen binnen Stromenland wat betreft de afgifte van TLV's en de aanpassing in het verlengingsproces met focus op terugplaatsingen. Joyce Janssen, orthopedagoog van Stromenland, heeft ons hierin meegenomen.

De OPR heeft unaniem ingestemd met de meerjarenbegroting en er werden complimenten gegeven over de leesbaarheid van deze begroting.

Binnen de OPR wordt een goede samenwerking ervaren tussen de verschillende leden en de bestuurder. Er is sprake van openheid en een nieuwsgierige houding.

De verslagen van de vergaderingen zijn gepubliceerd op de website van het samenwerkingsverband (www.stromenland.nl).

Joyce Martens-Vrielink
Voorzitter OPR

4. Organisatie

Doel is het doorontwikkelen van de organisatie, maximaal ondersteunend aan het realiseren van het Wenkend Perspectief, passend bij de landelijke ontwikkelingen richting inclusief onderwijs.

Hoofdthema 2		Organisatie (prioriteit i.k.v. Wenkend Perspectief) Doel: doorontwikkelen van de organisatie maximaal ondersteunend aan het realiseren van het Wenkend Perspectief	
Activiteit Stromenland niveau	Uitwerking regioniveau	Streefdatum	Status
De coördinatoren vormen samen met de Bestuurder het managementteam van Stromenland	Afspraken vanuit Stromenland worden door de coördinator besproken en door vertaald naar de medewerkers in de regio's	Jan – 23	
Herijken van de organisatiestructuur van Stromenland		Jul – 23	
Stromenland als werkgever: voorstel richting deelnemersraad over welke functies op basis van de nieuwe organisatiestructuur in aanmerking komen voor een dienstverband bij Stromenland.		Dec – 23	
Inrichten PMR	Medewerkers nemen zitting in de PMR	Dec – 23	
Functieboek Stromenland: in het functieboek zijn opgenomen de functies die bij het SWV voorkomen en ook naar de toekomst toe als gewenst worden beschouwd.		Dec – 23	
Afscheid twee coördinatoren i.v.m. pensionering	Invulling vacature coördinator passend bij de herijkte organisatiestructuur	Jul – 23	
Doorontwikkeling CT's	Medewerkers uit de regio's nemen deel aan het gesprek over de doorontwikkeling van de CT's en er ligt een voorstel m.b.t. de werkwijze in de toekomst	Jul – 23	
Stimuleren van het leren met en van elkaar	Goede voorbeelden van inclusiever onderwijs worden binnen de regio's opgehaald en breed gedeeld.	Loopt door	
Gezamenlijke afspraken over eenduidige uitstraling, communicatie en werkwijzen	Afspraken vanuit Stromenland worden door de coördinator besproken en door vertaald naar de medewerkers in de regio's	Dec – 23	

4.1 Samenstelling

Binnen Stromenland werken ondersteuningsteams in regio's, aangestuurd door een coördinator. De Bestuurder stuurt de coördinatoren aan, daarbij bijgestaan door enkele staffuncties. De coördinatoren vormen samen met de Bestuurder het managementteam van Stromenland. Op Stromenland niveau bepalen we het beleid en niet meer binnen afzonderlijke regio's. De coördinatoren zijn de spil in het uitrollen van het centraal afgesproken beleid naar de uitvoering. Het aantal coördinatoren is in 2023 teruggebracht van 4 naar 3. Dit is een bewuste keuze geweest, omdat we toegroeien naar één Stromenland en tevens met een krimpende managementlaag meer middelen naar de scholen kunnen doorzetten. In 2023 is één nieuwe coördinator gestart in de regio Land van Cuijk. Ook wisselde het voorzitterschap van de Deelnemersraad.

Overzicht samenstelling organisatie Stromenland

Naam:	Functie:
Bas Wesseldijk	Bestuurder
Merel van Kranenburg	Algemeen beleidsadviseur
Mik Ploemacher	Beleidsmedewerker Kwaliteitszorg / Monitoring
Joyce Janssen	Beleidsmedewerker inhoud/proces
Paul Ariaans	Controller
Henriët Rosman	coördinator GHUM tot 1 augustus 2023 i.v.m. pensionering
Ton van Wanroij	coördinator Land van Cuijk tot 1 november 2023 i.v.m. pensionering

Wilma Timmer	Coördinator Land van Cuijk vanaf 1 november 2023
Greetje ter Bork	coördinator Tussen de Rivieren
Djamilla Samusamu	coördinator Nijmegen
Jan Wiegers	Voorzitter RVT
Werner Willemsen	Voorzitter deelnemersraad tot 1 augustus 2023
André de Jong	Voorzitter deelnemersraad vanaf 1 augustus 2023
Joyce Martens	Voorzitter OPR

4.2 Doorontwikkeling organisatie

Hoe zorgen we ervoor dat de structuur van Stromenland maximaal bijdraagt aan het realiseren van het Wenkend Perspectief en de route naar Inclusief Onderwijs? Daarover is de bestuurder van Stromenland in gesprek gegaan met de Stakeholders om vervolgens in 2023 een advies uit te brengen op de vraag:

Hoe moet de organisatie van Stromenland worden doorontwikkeld om maximaal bij te dragen aan het bereiken van het Wenkend Perspectief en uiteindelijk Inclusief Onderwijs in deze regio?

Daarnaast wilde de bestuurder met de doorontwikkeling antwoord geven op de knelpunten die betrokkenen nu ervaren:

1. Grote en onwenselijke verschillen tussen regio's zowel organisatorisch als inhoudelijk.
2. Te veel kinderen naar speciaal (basis) onderwijs.
3. Niet duidelijk waar het eigenaarschap passend/inclusief onderwijs ligt.
4. Grote verscheidenheid aan werkwijzen en afspraken met zorg en gemeenten.
5. Geen eenduidigheid naar samenwerkingspartners.
6. Werkgeverschap niet duidelijk belegd.

De bestuurder van Stromenland heeft in 2023 de volgende aanbevelingen gegeven voor de doorontwikkeling van Stromenland.

Aanbevelingen

Eigenaarschap/rollen/verantwoordelijkheden

1. Kies binnen Stromenland voor een mix tussen het school- en expertise model.
2. Zorg voor een heldere verantwoordelijkheidsverdeling tussen schoolbesturen en samenwerkingsverband.
3. Vergroot het eigenaarschap van de schoolbesturen en scholen m.b.t. de uitvoering en realisatie van inclusief onderwijs en de zorgplicht.
4. Breng middelen en zeggenschap (personeel en geld) voor de uitvoering van basis- en extra ondersteuning dicht bij het primaire proces in werkeenheden onder verantwoordelijkheid van scholen en schoolbesturen.
5. Positioneer en faciliteer de bureauorganisatie van het samenwerkingsverband in de rol van aanjager, kennisdeler, verbinder, budgetbewaker toegangspoort en critical friend m.b.t. de realisatie van inclusief onderwijs.

6. Definieer gezamenlijk als schoolbesturen een heldere visie op de rol en omvang van het speciaal onderwijs als specialistisch netwerk, binnen de kaders van de landelijke werkagenda inclusief onderwijs.
7. Investeer geld dat vrijkomt door de realisatie van inclusief onderwijs niet in het vergroten van de organisatie van het samenwerkingsverband, maar in het versterken van de werkeenheden. In lijn met het advies van de Onderwijsraad zou het samenwerkingsverband de middelen voor lichte ondersteuning kunnen verdelen volgens het schoolmodel.

Verbinding onderwijs-zorg

7. Verbind de regio indeling van Stromenland met die van de jeugdhulp: regio Rijk van Nijmegen⁶ en regio Land van Cuijk.
8. Maak binnen deze grote regio's kleinere werkeenheden die overlappen met die van de gemeentelijke indeling van CJG's⁷ waarbinnen scholen bestuursoverstijgend samenwerken.
9. Zorg voor een stevige gezamenlijke ontwikkelagenda onderwijs - jeugdhulp op het niveau Land van Cuijk en Rijk van Nijmegen met heldere ambities en afspraken tot gezamenlijke zorg- en onderwijsbudgetten, teams en meer regelruimte.

Organisatiestructuur

10. Bepaal het beleid van Stromenland gezamenlijk binnen de Deelnemersraad en stop met het toekennen van bestuurlijke taken aan regio's (oude WSNS verbanden).
11. Laat de uitvoering van inclusief onderwijs binnen dit beleid lokaal in de werkeenheden plaatsvinden.
12. Breng het aantal coördinatoren per komend schooljaar terug naar drie. Twee (i.v.m. het groter aantal scholen) voor de regio Rijk van Nijmegen en één voor Land van Cuijk.
13. Houdt medewerkers betrokken bij de uitvoering van basis- en extra ondersteuning onder verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. Zet medewerkers in dienst van Stromenland in de rol van aanjager, kennisdeler, verbinder, toegangspoort en critical friend.
14. Onderzoek met het samenwerkingsverband VO de mogelijkheden tot het samenvoegen van de bureau organisaties.

Expertise

15. Organiseer specialistische netwerken binnen en tussen de werkeenheden vanuit regulier, speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs.
16. Stop met het voornamelijk denken in trajecten en maatwerk voor individuele kinderen (arrangementenfabriek), maar zet in op doorontwikkeling van de context, pedagogiek en mindset.
17. Betrek professionals (bijvoorbeeld directeuren en IB-ers) vanuit de werkeenheden bij de vormgeving van inclusief onderwijs binnen Stromenland.
18. Organiseer zowel binnen de werkeenheden als op Stromenland niveau een stevige professionaliseringsagenda ten aanzien van Inclusief Onderwijs.
19. Ontluit en verbind als samenwerkingsverband de expertise vanuit externe partners (zorg, voorschools, opleiding etc) aan het samenwerkingsverband en de werkeenheden.

⁶ Gemeente West Maas en Waal behoort officieel tot de transitieregio Rivierenland, maar is binnen Stromenland te klein om zelfstandig een regio te vormen. Deze gemeente werkt ook al veel samen met andere gemeenten binnen het Rijk van Nijmegen.

⁷ De terminologie kan per gemeente verschillen: Buurteams, Wijkteams, CJG etc.

Uitwerking

Raad van Toezicht en Deelnemersraad hebben de aanbevelingen omarmd en vastgesteld in februari 2023. Na het vaststellen heeft de bestuurder van Stromenland een rondje gemaakt langs alle besturen om de aanbevelingen en indeling van de deelgebieden te bespreken. Vervolgens heeft de bestuurder een rondje langs directieberaden gemaakt om de doorontwikkeling toe te lichten.

Stromenland: twee onderwijs-zorg regio's met deelgebieden

Stromenland bestaat uit de regio's Rijk van Nijmegen en Land van Cuijk. In het kader van de doorontwikkeling van Stromenland hebben de bestuurder van Stromenland en de verschillende schoolbesturen met elkaar afgesproken om binnen de regio's te gaan werken in kleinere deelgebieden, waar verantwoordelijkheden en middelen bij elkaar gebracht worden om snel te kunnen schakelen en te zorgen voor inclusief onderwijs in nauwe samenwerking met zorg. We stappen dus af van het denken in regio's. Uiteraard kunnen schoolbesturen wel op elk niveau overlegvormen met elkaar organiseren. Maar op Stromenland niveau denken en handelen we vanuit het collectief en lokale uitvoeringspraktijk: de deelnemersraad en de deelgebieden.

Samen met de schoolbesturen zijn de indelingen van de scholen die gezamenlijk een deelgebied vormen vastgesteld (zie bijlage 3). Deze zijn echter niet in beton gegoten. Als er nieuwe inzichten ontstaan zijn aanpassingen mogelijk. Wel is het zo dat nu al vanuit het samenwerkingsverband vaste contactpersonen aan de regio zijn toegevoegd. Binnen Stromenland wordt gesproken over deelgebieden, binnen de regio's kunnen deze wanneer wenselijk een eigen naam krijgen. Op de ontwikkeling naar deelgebieden is aansturing vanuit de schoolbesturen en heeft het samenwerkingsverband een ondersteunende en aanjagende rol.

Het startpunt van de deelgebieden zal verschillend zijn, afhankelijk van ontwikkelingen binnen schoolbestuur, scholen en gemeenten. Dit betekent dat er in de praktijk verschil zal zijn in de fase van ontwikkeling waarin een deelgebied zich bevindt. Maar voor alle deelgebieden is het doel dat ze na verloop van tijd vanuit dezelfde uitgangspunten werken en ingericht zijn. In 2024 ontwikkelen we de gekozen richting met elkaar verder door.

De uitgangspunten van de deelgebieden en de indeling is geen vaststaand geheel, maar 'work in progress'. We beginnen met vaste contactpersonen vanuit het SWV. En vervolgens ontwikkelen we de denkrichting met elkaar verder door in dialoog. We geven ook ruimte aan het veld om samen de verbinding vorm te geven.

4.3 Personeel

Stromenland heeft een bestuursbureau van kleine omvang. Medewerkers van het bestuursbureau zijn in dienst bij Stromenland. Al het overige personeel wordt ingehuurd via detachering of payroll. In 2023 hebben alle gedetacheerde medewerkers eenzelfde detacheringsovereenkomst. De personeels- en salarisadministratie is belegd bij AK+. Ook de controller wordt extern ingehuurd. Daarnaast is voor verzuimbegeleiding een contract met MKBasics afgesloten. Tenslotte heeft de nieuwe bestuurder HR ondersteuning vanuit Wiwo-HR advies ingeroepen.

In 2023 bedroeg de totale omvang van het personeel in dienst 7,8 FTE. Coördinatoren en managementassistentes zijn vanwege o.a. de BTW problematiek en om duidelijkheid te creëren

rondom de aansturing in dienst gekomen van het samenwerkingsverband. Daarnaast is er met 53 personen een detacheringsovereenkomst afgesloten met een FTE-omvang van 31,8 FTE. In 2024 staat de wenselijkheid van het huidige construct met voornamelijk detacheringsovereenkomsten op de agenda van de Deelnemersraad en RVT.

In dienst bij Stromenland		
Functie	fte	aantal
Bestuurder	0,9	1
Coördinator	2,9	3
Managementassistent	1,8	2
Orthopedagoog	0,4	1
Beleidsmedewerker	1,3	2
Toegangspoort Dyslexie (via subsidie gemeente)	0,5	1
Totaal in dienst	7,8	10
Op basis van detachering		
Functie	fte	aantal
Ondersteuner passend onderwijs	30,7	51
Managementassistent	1,1	2
Totaal detachering	31,8	53

Informatie over hoe binnen Stromenland wordt omgegaan met personeel is vastgelegd in het personeelsbeleidsplan van het samenwerkingsverband. Het geüpdatete personeelshandboek met bijbehorende procedures is besproken in de GMR en opnieuw vastgesteld in maart 2023. Ook hebben we een R&I uitgevoerd in 2023. De volgende punten naar aanleiding daarvan opgepakt:

- In maart 2023 hebben 5 medewerkers hun certificaat BHV behaald. Dit zal jaarlijks herhaald worden.
- De brandmeldinstallatie bleek niet maandelijks gecontroleerd te worden. Dit is door een medehuurder van het pand opgepakt waardoor er weer regelmatig controles uitgevoerd worden.
- In juni 2023 is er bij alle medewerkers een werkplekonderzoek gedaan. De bureaus en stoelen zijn goed afgesteld en waar nodig zijn nieuwe meubels aangeschaft. Medewerkers hebben persoonlijke tips gekregen om klachten te voorkomen.
- In juni 2023 is er met alle medewerkers besproken hoe ze kunnen voorkomen dat ze te lang achter hun beeldscherm zitten.
- In juni 2023 is met de medewerkers besproken dat tijdens hun jaarlijkse functioneringsgesprek de werkdruk wordt besproken. Het is ieders eigen verantwoordelijkheid om het aan te geven als die te hoog is.
- In mei 2023 is het protocol seksuele intimidatie, agressie en geweld opgesteld en besproken met de medewerkers.
- In mei 2023 is zowel het Arbo beleidsplan, inclusief het kantoor handboek, als het verzuimbeleidsplan geüpdatet en met alle medewerkers besproken.

In 2023 zijn we gestart met het opstellen van functieprofielen binnen Stromenland. Medewerkers van Stromenland worden hiervoor geïnterviewd. In 2024 wordt dit proces om tot een functieboek te komen afgerond. Op basis daarvan wordt uiteindelijk door de bestuurder ook een voorstel gedaan

over welke functies op basis van de nieuwe organisatiestructuur in aanmerking komen voor een dienstverband bij Stromenland.

Stromenland spant zich maximaal in om ontslag te voorkomen door goed personeelsbeleid. In 2023 zijn er geen medewerkers ontslagen. Wanneer dit in de toekomst onverhoopt wel het geval is hanteert het samenwerkingsverband zoveel mogelijk de CAO-PO. Daarnaast laat het zich in dergelijke situaties inhoudelijk en juridisch bijstaan door een externe HR specialist.

Het samenwerkingsverband heeft een verzekeringspakket bij AON bestaande uit:

- Bedrijfsaansprakelijkheid
- Beroepsaansprakelijkheid
- Bestuurdersaansprakelijkheid
- SVI+ verzekering
- Cyber verzekering i.h.k.v. de AVG

Stromenland was tot 2022 aangesloten bij het vervangingsfonds. Ziekteverzuim is in het verleden grotendeels intern opgevangen, aangevuld waar nodig met externe inhuur. De nieuwe bestuurder heeft daarom eind 2022 besloten niet langer aan te sluiten bij het vervangingsfonds. Het vervangingsfonds is per 01-01-2023 opgezegd.

Het personeel is werkzaam vanaf drie verschillende locaties verspreid over de regio. In 2023 is afstand gedaan van één locatie in Wijchen. Voor 2024 is het doel om te komen tot gezamenlijke huisvesting met het Voortgezet Onderwijs. Tenslotte zijn we ook in de huisvesting voortdurend op zoek naar kansen om de samenwerking met de jeugdhulp verder te verstevigen.

4.4 Professionalisering

Stromenland speelt een actieve rol ten aanzien van professionalisering. Zowel binnen de eigen organisatie als voor het veld.

Leren van en met elkaar binnen de organisatie

Door de ontwikkeling die de scholen doormaken in zowel expertise als vaardigheden in de basisondersteuning, wordt in de toekomst steeds meer –en wellicht wat anders- gevraagd van de medewerkers die verbonden zijn aan het samenwerkingsverband. De bestuurder heeft in deze de opdracht om de benodigde kennis en expertise van de medewerkers die in dienst gekomen zijn vanuit de schoolbesturen uiteindelijk te laten matchen met het definitieve personeelsbestand.

In 2023 hebben alle medewerker (gedetacheerd of in dienst) een functioneringsgesprek gehad. Met de coördinatoren is door de bestuurder niet alleen gesproken over de doorontwikkeling van kennis en vaardigheden van de medewerkers in de regio's, maar juist ook de mindset ten aanzien van inclusief onderwijs. Medewerkers van Stromenland zijn in het veld de ambassadeurs van inclusief onderwijs.

Medewerkers van Stromenland nemen deel aan diverse intervisie, scholings- en studiebijeenkomsten georganiseerd door het samenwerkingsverband. In 2022 is gestart met gezamenlijke studiedagen op Stromenland niveau. Dit heeft in 2023 een vervolg gekregen met drie studiedagen. Het is nu 'gewoon' geworden om dit binnen Stromenland gezamenlijk te doen. Daarnaast is de scholing binnen de regio's op elkaar afgestemd. De orthopedagogen hebben scholing gevolgd in het kader van hun registratie en in lijn met de ontwikkelingen van het SWV. IB-ers en leerkrachten hebben deelgenomen aan de kenniskring van het SWV. Vanuit het IB netwerk zijn veel inclusieve initiatieven gedeeld met andere reguliere scholen. Dit nodigt andere scholen uit om wellicht anders tegen bepaalde situaties aan te kijken. Ook binnen de Deelnemersraad zijn good practices gedeeld m.b.t. inclusief onderwijs.

Samen doorontwikkelen naar één organisatie

Ook zijn er regio overstijgend diverse interne netwerken (o.a. voor gedragswetenschappers, jonge kind specialisten en CT leden) georganiseerd om kennis te delen tussen verschillende specialismen. Maar vooral om in dialoog te gaan over de doorontwikkeling van eenduidige werkwijzen en procedures binnen Stromenland.

Binnen het samenwerkingsverband is netwerkoverleg essentieel om kennis en ervaringen uit te wisselen, maar ook om voor scholen herkenbaar en eenduidig te werken vanuit Stromenland als organisatie. Daartoe zijn er diverse overleggen waarin men elkaar vanuit de diverse rollen regelmatig ontmoet.

- De gedragswetenschappers die als TLV-deskundigen worden ingezet door Stromenland, hebben elkaar elke 6 weken ontmoet. Na een jaar waarin we zijn overgestapt van het werken in een vaste Commissie Toelaatbaarheid naar het casusgericht werken als deskundigen, heeft het afgelopen jaar in het teken gestaan van ervaringen opdoen en uitwisselen in de vorm van intervisie. Tijdens deze bijeenkomsten is geïnventariseerd of het nieuw afgesproken proces eenduidig verloopt en voldoende helder is voor de scholen. Hier en daar zijn nog wat laatste onduidelijkheden afgestemd en gecommuniceerd naar de teams en naar de scholen. Daarnaast is de intervisie rondom TLV-casussen een mooie inhoudelijke invulling van de bijeenkomsten om, naast bestaande collegiale uitwisseling tussendoor, vraagstukken rondom (complexe) casussen voor te leggen en te bespreken met elkaar.
- Daarnaast zijn er 4 netwerkbijeenkomsten georganiseerd voor alle gedragswetenschappers die werkzaam zijn binnen Stromenland, dus zowel vanuit het samenwerkingsverband als vanuit de scholen. Het doel van dit netwerk is kennisdeling en ontmoeting/uitwisseling rondom inhoudelijke thema's, die worden aangedragen door de deelnemers. De inhoud wordt verzorgd door gedragswetenschappers uit het netwerk of door gastsprekers. Zoals ook afgelopen jaar is één van deze netwerkbijeenkomsten samen met het samenwerkingsverband VO-VSO Nijmegen georganiseerd voor alle gedragswetenschappers PO en VO uit deze regio. Deze bijeenkomsten zijn drukbezocht en worden door de deelnemers erg gewaardeerd vanwege de inhoudelijke kwaliteit en de netwerkfunctie.

- Vanuit het speerpunt onderinstroom is volop ingezet op ondersteuning bij het onderwijsadvies voor jonge kinderen. In het afgelopen jaar zijn de jonge kind specialisten regelmatig samengekomen om het proces van onderwijsadvies verder af te stemmen met elkaar en uit te wisselen over opgedane ervaringen. Het is goed om te merken dat er een duidelijke eenduidige werkwijze ontstaat in deze groep van specialisten, en dat men elkaar steeds beter weet te vinden op zowel procedurele als inhoudelijke vragen. De gespreksonderwerpen tijdens de bijeenkomsten zijn daarmee in de loop van het jaar dan ook wat meer opgeschoven van procedurele vraagstukken naar inhoudelijke casussen en het uitwisselen van ervaringen. Elke regio heeft naast hun jonge kind specialisten ook een vaste Jonge Kind Contactpersoon. Na elke bijeenkomst van de jonge kindspecialisten is er nog een kort afstemmingsmoment met de Jonge Kind Contactpersonen geweest. Hierin stond met name de afstemming en eenduidigheid van proces en beleid op de agenda.

Leren van en met elkaar in het veld

Het samenwerkingsverband in brede zin en de regio's zijn bij uitstek netwerken om van en met elkaar te leren, door overdracht van expertise, het delen van ervaringen en door elkaar te inspireren in het vinden van passende oplossingen. Er zijn in 2023 diverse contact- en scholingsactiviteiten ontplooid voor leerkrachten, IB'ers, directeuren en bestuurders. Dit krijgt onder andere vorm binnen het belangrijke project Kennisstroom.

Deze bijeenkomsten zijn elke laatste woensdag van de maand en duren 2 uur. Een deel theorie komt aan bod met een vertaalslag naar de praktijk. Ze zijn gratis toegankelijk en deelnemers kunnen er de volgende schooldag meteen mee aan de slag. Onderwerpen die in 2023 op de agenda stonden waren o.a. Inclusiever onderwijs – good practise, De-escalerende werken, Trauma, Hoogbegaafdheid in de klas, Expeditie veerkracht en De moeilijke groep.

Ook worden op de vernieuwde website van het samenwerkingsverband en in de nieuwsbrief diverse goede voorbeelden uit het veld gedeeld. Een aantal van deze voorbeelden heeft zich ook gepresenteerd tijdens de Deelnemersraad en de Stroomland brede studiedag met als titel 'naar inclusiever onderwijs'.

Tenslotte heeft het Samenwerkingsverband in 2023 de verbinding met de HAN en de RU verstevigd. Door meer de verbinding te leggen met de opleidingen willen we de mogelijkheden voor inclusief onderwijs vergroten. Dit hebben we onder andere gedaan door te participeren in het Honeurs programma van de Radboud en de werkveld adviescommissie van de AD-Pep opleiding. Daarnaast hebben we meegepraat over het nieuwe curriculum binnen zowel de PABO als de Pedagogiek opleiding.

4.5 Privacy

Sinds 25 mei 2018 is de AVG van kracht, de algemene verordening gegevensbescherming. Deze nieuwe Europese privacywet waarborgt de zorgvuldige omgang met persoonsgegevens. Voor het samenwerkingsverband betreft het de gegevens van leerlingen, ouders, scholen en onze medewerkers. Persoonsgegevens verdienen daarbij bijzondere aandacht. Dit zijn gegevens die een

persoon betreffen én waardoor een persoon geïdentificeerd of identificeerbaar is. Denk hierbij aan naamgegevens, emailadressen maar ook telefoonnummers van ouders en/of leerlingen.

Stromenland vindt het belangrijk dat zorgvuldig wordt omgegaan met de verschillende gegevens van de leerlingen en de (ICT)faciliteiten die aan onze zorg zijn toevertrouwd. Om die reden is opvolging gegeven aan de wettelijke AVG-voorschriften: er is beleid geformuleerd, er zijn verwerkersovereenkomsten afgesloten en vernieuwd, een datalek protocol opgesteld en er is zowel een externe functionaris gegevensbescherming als interne privacy officer aangesteld. Onderdeel van de dienstverlening van deze functionaris is een jaarlijks verslag van de zaken met betrekking tot de AVG.

Veel belangrijker dan alles 'op papier' regelen, is de eigen bewustwording t.a.v. het omgaan met persoonsgegevens. Hoe het samenwerkingsverband omgaat met de gegevens van werknemers is daarom vastgelegd in het personeelshandboek. In deze reader voor medewerkers van Stromenland is beknopt en kernachtig weergegeven welke aspecten bijzondere aandacht vergen bij het omgaan met de gegevens van leerlingen, ouders, scholen.

Van medewerkers van samenwerkingsverband Stromenland wordt verwacht dat zij verantwoord omgaan met de (ICT) faciliteiten en de verschillende gegevens van de leerlingen. Het samenwerkingsverband is in 2021 gestart met het updaten van de apparatuur zodat zij ook in de toekomst zo gefaciliteerd zijn, dat zij veilig en conform de AVG kunnen werken. Eind 2022 is het herinrichten van onze ICT structuur (zowel technisch als procedureel) nagenoeg voltooid (mbv advies van onze externe partijen). Hierbij is vooral gekozen voor eenduidige inrichting met meer beheer mogelijkheden van onze SharePoint op zowel centraal niveau als dat van de teams. De laatste stap van ontvlechting van ons huidige ICT systeem met schoolbesturen is in 2023 definitief geworden. Nieuwe ICT middelen zijn en worden beschikbaar gesteld voor de medewerkers en zo ingericht dat er verhoogde data bescherming is.

In 2023 is er ook een externe Functionaris gegevensbescherming aangetrokken die samen met de interne PO/SO het AVG beleid en de bestaande AVG procedures en documenten heeft doorgenomen. De reden was dat de nieuwe bestuurder van het SWV een minder persoonsafhankelijke organisatie wil opzetten en de functie van interne privacy officer en externe functionaris gegevensbescherming conform wetgeving uit elkaar wil trekken.

De externe functionaris gegevensbescherming heeft een privacy meting cq jaarlijkse meting AVG uitgevoerd in september 2023 en hierover verslaglegging gedaan. De externe FG-er constateert hierbij dat SWV Stromenland in het verleden al veel heeft gedaan om het beleid en processen die gepaard gaan met de AVG op een goede manier op te stellen. De top 3 van risico's zijn door de FG-er in beeld gebracht en het verslag is zowel besproken in het coördinatoren overleg (OCO) als met de Raad van Toezicht. Naar aanleiding van deze rapportage zijn we in nauwe afstemming met de externe FG-er, in 2023 de 3 risico gebieden (bewustwording; rechten van betrokkenen en register van verwerkingen) aan het versterken. Op basis van de ingezette (interne) activiteiten (maandelijkse afstemming) en afstemmingen met de externe FG-er verwachten wij verder te groeien in onze AVG kwaliteit.

Enkele lopende activiteiten in dit licht zijn:

- Workflows in en uitdienst zijn aangescherpt op het thema AVG.
- Contracten medewerkers/detachering zijn aangescherpt rondom thema AVG.
- Website Stromenland is bijgewerkt (september 2023) rondom thema AVG.
- Het Stromenland beleidshandboek AVG zal in 2024 intern volgens de lijn bestuurder → coördinatoren → (gedetacheerde) medewerkers worden verspreid en besproken.
- Een aantal verwerkingsovereenkomsten behoeven updates en afstemming hierover met leveranciers is in uitvoering.
- Het register van verwerkingen is al deels opgesteld door de externe FG-er en is uiterlijk juni 2024 up-to-date op basis van de nieuwste verwerkingsovereenkomsten.

Daar waar mogelijk en beschikbaar werken wij met two-factor authenticaties in onze applicaties. Zoals o.a. bij het gebruik van de applicatie Kindkans (deze applicatie gebruiken wij voor het delen van privacy gevoelige informatie over kinderen), de toegang tot ons SharePoint en ook bij onze personeelsadministratie applicatie. Voor toegang tot de applicaties zijn duidelijke beheersregels afgesproken en deze worden strak gehandhaafd. Wij sluiten steeds vroegtijdig aan bij de mogelijkheden van de applicaties om toegang tot deze applicaties te beperken tot de gerechtigden.

In onze nieuwsbrieven over het gebruik van de applicatie Kindkans wordt steeds duidelijk gecommuniceerd over belang en uitvoering van de data veiligheid. Ook worden de privacy gevoelige data verwijderd op basis van de bestaande procedures en binnen de wettelijk vastgestelde bewaartermijnen.

In het kalenderjaar 2023 zijn er twee beveiligingsincidenten bij ons gemeld. In beide gevallen zijn deze niet gemeld bij AP (Autorisatie persoonsgegevens) omdat, na analyse, onze conclusie was dat er geen sprake was van een datalek maar van data incidenten zonder bijzondere gevolgen door delen van privacygevoelige data.

4.6 Maatschappelijke taak

Het samenwerkingsverband vervult een maatschappelijke taak en legt middels het jaarverslag verantwoording af aan de samenleving (overheid, overige belanghebbenden). Het samenwerkingsverband Stromenland draagt bij aan inclusie van kinderen met een ondersteuningsbehoefte in het regulier onderwijs en daarmee de samenleving. De samenleving heeft de opdracht mensen met een beperking ondersteuning te bieden en toe te rusten, zodat ze kunnen meedoen. Daarom heeft inclusie van mensen met een beperking een plaats gekregen in wetgeving en internationaal recht. In de praktijk vallen mensen met een beperking in Nederland echter nog te vaak buiten de boot. Ook het onderwijs, dat deel uitmaakt van de samenleving, en jongeren en kinderen erop voorbereidt, kan en moet inclusiever. Stromenland wil hier met het Wenkend Perspectief regionaal grote stappen in gaan zetten.

De bestuurder van Stromenland is landelijk zeer actief bij de maatschappelijke beweging naar inclusief onderwijs en een inclusieve samenleving. Vanuit zijn bestuursfunctie bij netwerk LPO sprak hij in 2023 mee over de concretisering van het droombeeld en de werkagenda inclusief onderwijs. Ook was hij actief betrokken bij de Hervormingsagenda Jeugd en de notitie 'sterke pedagogische basis door krachtig samenwerken'. Al deze projecten hebben als doel een goede samenwerking en

slim organiseren in de keten van de jeugdige. Betrokken partijen zien het als een gezamenlijke verantwoordelijkheid om voor iedere jeugdige een goede start mogelijk te maken. De sleutel daarvoor ligt in een versterking van de pedagogische basis, vanuit de overtuiging dat we dit alleen samen kunnen bereiken, als gelijkwaardig samenwerkende partners in plaats van als een optelsom van organisaties. De omgeving waarin een jeugdige opgroeit is immers breder dan alleen de school, de opvang, thuis of de wijk. De landelijke ontwikkelingen neemt de bestuurder mee in het lokale maatschappelijke veld van Stroomland.

4.7 Duurzaamheid en internationalisering

In het kader van duurzaamheid wordt binnen de bureauorganisatie het afval gescheiden ingezameld. Hiervoor zijn speciale afvalbakken en containers aangeschaft. Ook is er in 2023 afgestapt van de papieren koffiebekers. Verder zijn er in het hoofdpand duidelijke afspraken gemaakt m.b.t. het omgaan met verlichting en verwarming.

Het samenwerkingsverband stimuleert het waar mogelijk met het openbaar vervoer te gaan of de fiets. Sinds de coronacrisis werken medewerkers vaker vanuit huis. Daardoor is het aantal autokilometers fors verminderd. In 2023 kunnen medewerkers in het kader van duurzaamheid ook gebruik gaan maken van de fietsregeling.

Het samenwerkingsverband is regionaal georiënteerd. Er zijn geen ontwikkelingen m.b.t. internationalisering.

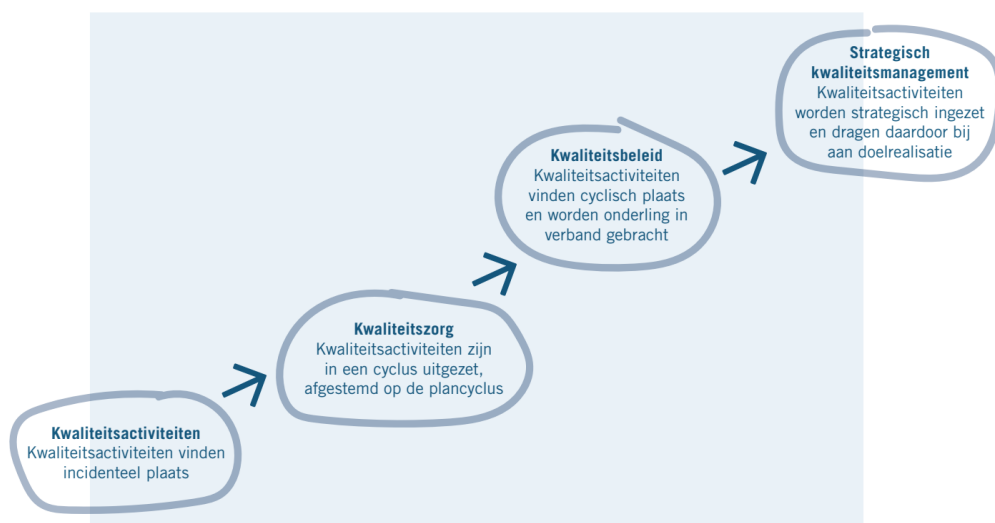
5. Kwaliteitszorg

5.1 Algemeen

Het in 2019 vastgestelde kader Kwaliteitszorg is ook in 2023 uitgevoerd door het versterken van de samenwerkingsverband brede samenhang in de jaarplannen en begroting. In 2023 heeft een evaluatie plaatsgevonden en doorontwikkeling van het kader kwaliteitszorg.

Het kader kwaliteitszorg is een middel om de doelmatigheid van onze activiteiten en daaraan gekoppelde inzet van middelen in onze netwerkorganisatie duidelijker te maken. De visie en de speerpunten van het Wekend Perspectief en ondersteuningsplan geven richting aan de doelen en activiteiten in het jaarplan van het samenwerkingsverband en de ondersteuningsagenda's/jaarplannen van de regio's. Jaarlijks wordt een evaluatie uitgevoerd op het jaarplan bestuurder. Maandelijks wordt de voortgang op de ontwikkeling van het aantal TLV's gerapporteerd aan de bestuurder, OCO, OPR en Deelnemersraad. Ook worden andere inzichten, zoals o.a. ontwikkeling deelnamepercentage, leerlingstromen, onderinstroom, thuiszitters, inzet arrangementen, resultaten van verlengingen van TLV's frequent gerapporteerd en besproken in de verschillende gremia. Indien deze besprekingen aanleiding geven, volgen interventies of acties ter (bij)sturing in het (gewenste) beleid en doelen.

Kwaliteitszorg is in verschillende andere documenten geborgd: van de overlegstructuur en P&C cyclus tot beleidsevaluatie en toepassing van AVG-beleid in systemen en processen. In 2023 had het samenwerkingsverband de ambitie om het niveau van kwaliteitszorg binnen Stromenland verder te vergroten. We zijn van kwaliteitszorg op weg naar strategisch kwaliteitsmanagement. Daarbij helpt het werken in deelgebieden met een vaste schoolcontactpersoon. We weten veel binnen Stromenland, maar kunnen en willen dit veel meer inzetten voor het leren van en met elkaar. Hiervoor is een uitgebreid systeem van kwaliteitszorg ontwikkeld, waarbij we naast monitoring nu vooral op elk niveau met elkaar in dialoog zijn. Schoolbesturen en scholen leggen niet alleen aan de bestuurder van Stromenland, maar ook aan elkaar rekenschap af over de doelmatige inzet van de middelen voor de basis- en extra-ondersteuning.

De accountant van het samenwerkingsverband constateerde tijdens de interim controle over 2023 het volgende:

- We zien diverse samenwerkingsverbanden die (noodgedwongen) meer met het thema Kwaliteitszorg aan de slag gaan of willen gaan. We constateren dat SWV Stromenland reeds verder is in deze ontwikkelingen.

Monitoregegevens

Het doel is te kunnen sturen op de kwaliteit van de opbrengsten die het samenwerkingsverband zich ten doel stelt. Hiertoe worden cijfers en evaluaties uitgevoerd om knelpunten of trends te signaleren en op grond hiervan nieuwe ontwikkelingen in gang te zetten of bestaande situaties te verbeteren. De rapportages geven bovendien de bestuurder en de overige gremia (OPR, RvT, Deelnemersraad e.a.) houvast in haar toezichthoudende en uitvoerende rol.

In 2023 werd binnen Stromenland overall en per schoolbestuur bijgehouden welke advies- en kortdurend advies trajecten, thuiszitters, arrangementen, verwijzingspercentages en TLV's (naar kalender en schooljaar) werden afgegeven. Inhoudelijke besprekingen hierover vinden plaats door de bestuurder met de schoolbesturen. Daarnaast vindt op de scholen lokaal afstemming en duiding hierover plaats via de schoolcontactpersonen. De schoolbesturen krijgen ook, in het kader van kwaliteitszorg, 2x per jaar (naar schooljaar en naar kalenderjaar) een TLV overzicht (incl. verwijzing percentages per bestuur en school) voor hun interne kwaliteitsafstemming en ter bespreking met het SWV.

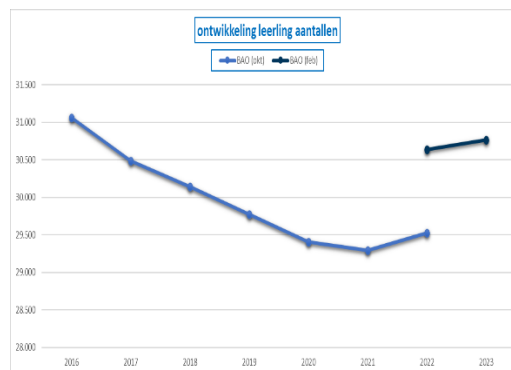
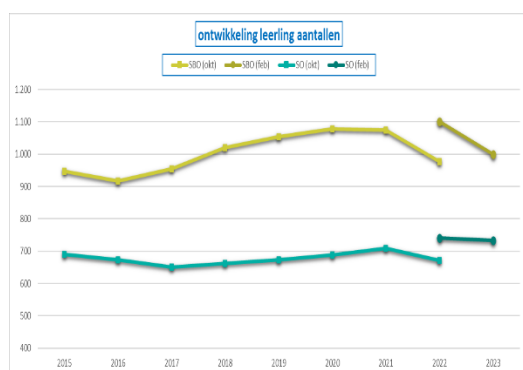
Voor elke school is er jaarlijks een kwaliteitsrapportage vanuit het systeem Perspectief op School beschikbaar, hierin is naast eerder genoemde onderwerpen ook een overzicht opgenomen over de invulling (zelfevaluatie) van de basisondersteuning op de school. Binnen ons samenwerkingsverband hebben de scholen jaarlijks de mogelijkheid om hun schoolondersteuning profiel te evalueren en bij te werken. Evaluatie van de basisondersteuning vindt 1 keer per 2 jaar plaats. De volgende uitvraag volgt in 2024.

Als voornaamste bronnen voor de verschillende rapportages wordt gebruik gemaakt van Open onderwijsdata van DUO, Kijkglazen van DUO, Kindkansen voor arrangement, TLV registraties en thuiszitters, Dashboard Passend Onderwijs en Monitor samenwerking jeugdhulp.

5.2 Enige ontwikkelingen op een rij.

Ontwikkeling leerlingenaantallen

ontwikkeling leerling aantallen bij SWV Stromenland (1 oktober cijfers)								leerling aantallen (febr cijfer)	
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
BAO	31.670	31.062	30.483	30.142	29.777	29.402	29.296	30.634	30.767
SBO	947	917	954	1.020	1.054	1.079	1.074	1.100	999
Totaal BAO + SBO	32.617	31.979	31.437	31.162	30.831	30.481	30.370	31.734	31.766
SO	690	674	650	662	674	688	709	740	733
totaal	33.307	32.653	32.087	31.824	31.505	31.169	31.079	32.474	32.499

Door de verschuiving van peildatum, geeft dat op sommige vlakken moeilijker te vergelijken data in trend. In bovenstaande tabel en grafieken is daarom onderscheid gemaakt in de leerlingaantallen t/m 2021 (1 oktober tellingen) en vanaf 2022 (1 februari tellingen):

- De groei van BAO leerlingen in 2023 (febr) t.o.v. febr. 2022 (okt) is 0,4%, nl. een groei van 133 leerlingen
- Het aantal SBO leerlingen is met 9,2% gedaald, nl van 1100 naar 999 leerling 2023 (februari vergelijk), dit zijn 101 SBO bekostigde leerlingen minder.
- De daling van het aantal SO leerlingen is 7 leerlingen in 2023 t.o.v. 2022 (een daling van 0,9%)

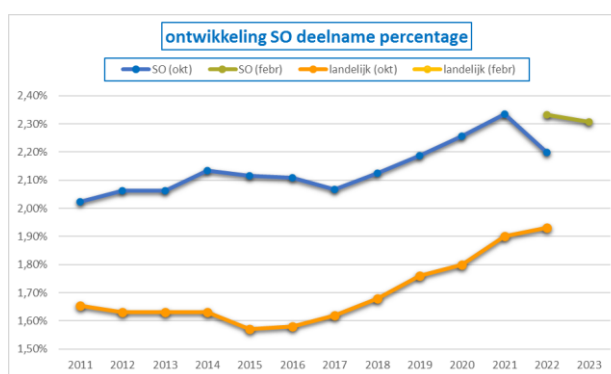
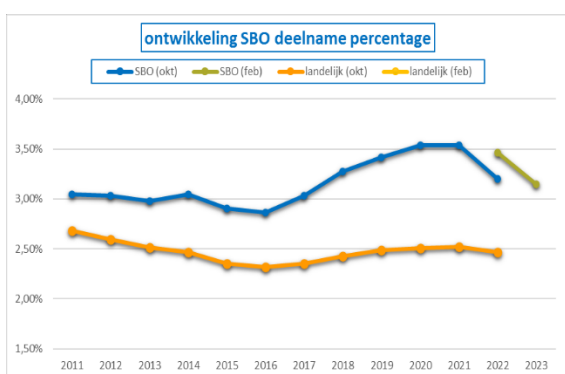
We lopen binnen Stromenland voor op de doelstellingen uit het Wenkend Perspectief.

Ontwikkeling deelname percentage SBO en SO

Deze ontwikkelingen van leerlingaantallen geeft de volgende ontwikkeling van deelname percentage SBO en SO binnen Stromenland:

ontwikkeling SBO deelname percentage bij SWV Stromenland (1 oktober)									deelname % (febr)	
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2022	2023
Stromenland	2,90%	2,87%	3,03%	3,27%	3,42%	3,54%	3,54%	3,20%	3,47%	3,14%
landelijk	2,35%	2,32%	2,35%	2,43%	2,49%	2,51%	2,52%	2,47%		
verschil	0,55%	0,55%	0,68%	0,84%	0,93%	1,03%	1,02%	0,73%		

ontwikkeling SO deelname percentage bij SWV Stromenland									deelname % (febr)	
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2022	2023
Stromenland	2,12%	2,11%	2,07%	2,12%	2,19%	2,26%	2,33%	2,20%	2,33%	2,31%
landelijk	1,57%	1,58%	1,62%	1,68%	1,76%	1,80%	1,90%	1,93%		
verschil	0,55%	0,53%	0,45%	0,44%	0,43%	0,46%	0,43%	0,27%		

Toelichting op bovenstaande gegevens:

Er zijn nog geen landelijke deelname percentages gepubliceerd op basis van de februari leerling tellingen. De verwachting is dat in 2023 het landelijke deelname percentage SBO licht zal dalen (n 0,03%) en het SO (cluster 3 en 4) deelname percentage wat zal stijgen (0,07%). Deze landelijke deelname cijfers stijgingen en dalingen inschattingen zijn gebaseerd op oktober cijfers van OCW, welke in maart 2024 zijn gepubliceerd. In de lijn van de leerlingaantallen ontwikkelingen, en zoals ook eerder aangegeven bij het Wenkend perspectief, dalen de deelnamepercentage SBO en SO van Stromenland in 2023 t.o.v. 2022. Waarbij de daling in 2023 t.o.v. 2022 in het SBO 0,34% is en bij het SO 0,02%.

Ontwikkeling afgegeven nieuwe TLV's

Wij registreren en in het kader van onze kwaliteitscyclus bespreken we ook maandelijks de ontwikkelingen van nieuwe afgegeven toelaatbaarheidsverklaringen (TLV's) voor het gespecialiseerd onderwijs.

Stromenland	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	TOTAAL	% verschil tov vorig jaar, cum t/m 12
nieuwe TLV's														
2019	36	24	22	29	34	100	14	15	49	21	29	39	412	
2020	37	26	26	19	27	71	28	16	32	18	32	38	370	-10%
2021	41	14	24	25	15	99	49	5	39	13	33	34	391	6%
2022	7	15	12	23	16	69	17	8	23	13	19	29	251	-36%
2023	24	8	18	16	13	59	43	5	22	15	20	31	274	9%

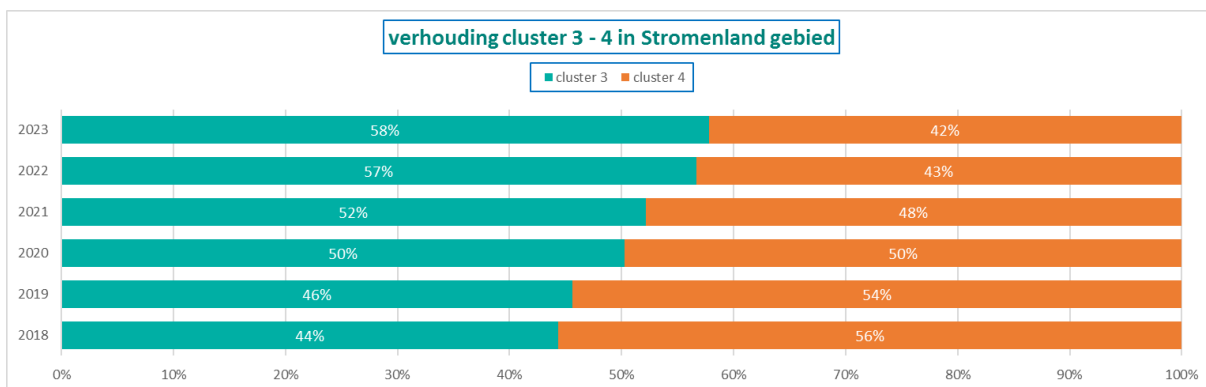
Over 2023 zien we een toename van 9% in afgegeven nieuwe TLV's t.o.v. 2022. Als we inzoomen zien we hierbij een toename van 12% in afgegeven nieuwe SBO TLV's (+15) en een toename van 6% in afgegeven nieuwe SO TLV's. Overigens, als we de cijfers bezien van februari 2023 t/m januari 2024, hetgeen aansluit bij de leerling aantallen peildatum van 1 februari, dan is er sprake van nagenoeg gelijkblijvend aantal afgegeven nieuwe TLV's in 2023 t.o.v. 2022 (-2 nieuwe TLV's, met stijging van 4 nieuwe TLV's in het SBO en daling van 6 nieuwe TLV's in het SO).

Qua ontwikkeling van leeftijd bij afgifte van nieuwe TLV's naar het SBO, is er in 2023 sprake van een toename van de gemiddelde leeftijd naar 7,5 jaar (in 2022: 7,1 jaar). Bij de afgifte van nieuwe TLV's SO is er sprake van een zeer lichte afname van de leeftijd van de leerlingen tot 6,6 jaar (6,7 jaar in 2022). De in 2022 uitgesproken verwachting dat door de extra aandacht voor de onderinstroom de gemiddelde leeftijd zal gaan stijgen, is uitgekomen bij de nieuwe verwijzingen naar het SBO in 2023. De gemiddelde leeftijd van verwijzingen naar het SO varieert over de laatste 5 jaar tussen de 6,5 en 6,7 jaar en is dus relatief stabiel.

Nieuwe uitdagingen m.b.t. plaatsingsproblematiek

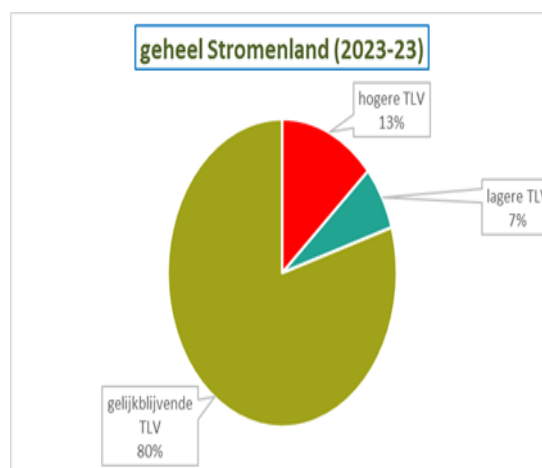
Ondanks dat het aantal TLV's is afgenomen en de capaciteit is uitgebreid, kampt het samenwerkingsverband in 2023 op sommige momenten in het jaar nog wel met plaatsingsproblematiek. We zien namelijk een sterkere concentratie van leerlingen binnen het Cluster 3 onderwijs. Cluster 4 en het SBO hebben daarentegen te maken met een stevige daling. Over de veranderingen in de verhoudingen met betrekking tot het speciaal onderwijs, vindt volop overleg plaats tussen het samenwerkingsverband en de speciaal onderwijs besturen. Doel is om een plek te creëren voor elke leerling.

Ontwikkeling aanpassing TLV's

We monitoren daarnaast ook in welke mate leerlingen gedurende hun verblijf in het gespecialiseerde onderwijs een aanpassing krijgen van hun TLV (ofwel verschuiven tussen het SBO en SO en categorie wijzigingen binnen het SO). In overzicht over de laatste jaren:

TLV (verlenging) ingedeeld in jaar op basis van ingangsdatum van de TLV					
	2019	2020	2021	2022	2023
# keer verzwaring van de TLV	47	67	49	43	48
# keer verlichting van de TLV	21	24	24	20	24
# keer gelijkblijvende TLV	338	301	281	275	284
in percentage					
hogere TLV	12%	17%	14%	13%	13%
lagere TLV	5%	6%	7%	6%	7%
gelijkblijvende TLV	83%	77%	79%	81%	80%
totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Binnen Stromenland is het aantal verhogingen en verlagingen van toelaatbaarheidsverklaringen, op één uitzondering in 2020, redelijk stabiel.

Terugplaatsingen

In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de terugplaatsingen van leerlingen van Stromenland naar een ander schooltype. De bron van deze gegevens is het Dashboard passend onderwijs (PO-Raad). Het dashboard maakt hiervoor onder andere gebruik van data verstrekt door DUO.

Terugplaatsingen Stromenland (peildatum: 1 oktober)									gemiddelde laatste 3 jaar
	2014 --> 2015	2015 --> 2016	2016 --> 2017	2017 --> 2018	2018 --> 2019	2019 --> 2020	2020 --> 2021	2021 --> 2022	
SBO --> BAO	5	5	11	10	7	7	9	19	12
SO --> SBO	12	16	22	12	19	18	17	9	15
SO --> BAO	13	14	15	10	5	4	3	7	5
Totaal	30	35	48	32	31	29	29	35	31

In 2022 zien we de resultaten van het gezamenlijk opgestelde terugplaatsingsbeleid. Er vinden meer terugplaatsingen vanuit S(B)O plaats naar het regulier onderwijs. Er is voor 2023 nog geen update beschikbaar. Op basis van onze eigen opvraag bij de specialistische voorzieningen verwachten we wel dat er een toename is van het aantal terugplaatsingen in 2023

Thuiszitters

Voor het in beeld brengen van de thuiszittende kinderen, hanteren we de binnen Stroomland in beleid vastgestelde thuiszitters definities (onderverdeeld naar regio en gebaseerd op Ministerie van OCW gehanteerde categorie indeling). In 2022 is ons registratieproces van mogelijke thuiszittende leerlingen aangepast. Hierdoor melden scholen zorgwekkend verzuim en thuiszittende leerlingen meer en eerder ten opzichte van voorgaande jaren. Elke melding wordt vervolgens bij ons geregistreerd als thuiszitter en we kiezen daarmee voor een ruime interpretatie van de definitie van thuiszitten. Daarnaast zien we in de lijn met de landelijke ontwikkelingen een groei van het aantal complexe thuiszitters. Het gaat dan met name om casussen in combinatie met jeugdzorg, waardoor we ook langere doorlooptijden vaststellen.

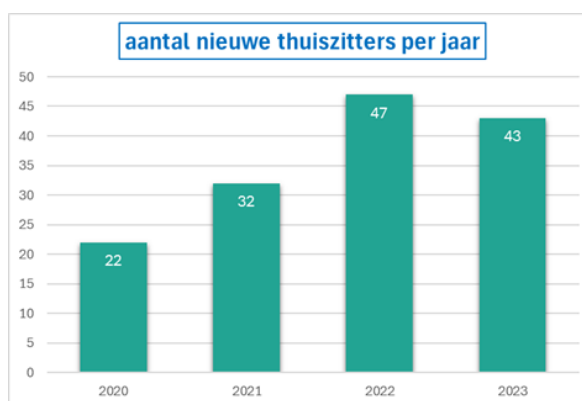
Overall bij Stroomland:

- Daling van het aantal nieuwe thuiszitters t.o.v. 2022
- Door complexe langslpende casussen wel een toename van het gemiddelde aantal leerlingen welke thuiszitten op de inspectie-peildata, ofwel een stijgende trend over de jaren, met sterke stijging in 2023.
- Langere doorlooptijden van de thuiszittende leerlingen op inspectie-peildatum.
- De gemiddelde doorlooptijd van thuiszitten van leerlingen die weer terug in onderwijs zijn loopt terug.

Het aantal nieuwe thuiszitters in 2023 is afgenomen en ook de gemiddelde doorlooptijd van leerlingen die weer geheel of gedeeltelijk terug naar school zijn is afgenomen, maar omdat er ook een behoorlijk aantal complexe casussen zijn met een lange doorlooptijd, loopt het gemiddeld aantal leerlingen dat thuiszit (lopende casussen + nieuwe casussen) op inspectie-peildata op.

Overzicht thuiszitters naar startdatum in kalenderjaar	
jaar	#
2020	22
2021	32
2022	47
2023	43

* nieuwe thuiszitters, excl vrijstelligen

gemiddeld aantal thuiszitters en duur in dagen op peildatum (kort en langdurige verzuimers)									
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
gem # thuiszitters	2,0	1,4	6,5	5,8	9,8	9,3	8,8	13,3	31,3
doorlooptijd thuiszitters (in dgn)			136	82	150	210	240	222	275

* doorlooptijd thuiszitters: dit betreft de doorlooptijd van thuiszittende leerlingen op inspectie peildatum moment. De doorlooptijd van leerlingen die thuiszitter of zijn, worden niet meegerekend bij de berekening van de gemiddelde doorlooptijd.

De onderverdeling naar regio op inspectie-peildatum van 15 december 2023:

rapportage thuiszittende leerlingen per regio (peildatum 15 dec 2023)				
	thuiszitter	waarvan, vrijstellingen	saldo thuiszitter	gem. doorlooptijd thuiszittende leerlingen (in dgn)
Nijmegen	22	2	20	254
Tusen de Rivieren	9	2	7	272
Land van Cuijk	1	0	1	53
GHUM	8	1	7	481
TOTAAL	40	5	35	283

Gezien de ontwikkelingen in aantal en zwaarte van verzuimende leerlingen is het voor 2024 een speerpunt om hierin definities, ondersteuning, samenwerking in het netwerk, registratie en processen te evalueren en waar mogelijk hierin tot scherpere afspraken en ondersteuning te komen.

5.3 Klachten en bezwaren toelaatbaarheidsverklaringen

Stromenland heeft de afgelopen jaren door o.a. professionalisering van de medewerkers volop geïnvesteerd in het betrekken van kinderen, ouders en professionals bij het gezamenlijk oplossen in het vormgeven van de ondersteuning. Daarnaast zijn er duidelijke escalatieafspraken binnen de organisatie gemaakt wanneer er geen eensgezindheid is over de ondersteuning. Ook spelen medewerkers in sommige casussen een bemiddelende rol tussen ouders en school. Afspraken en gesprekken zijn er altijd op gericht om er in het belang van het kind met elkaar uit te komen.

Ook is er in samenwerking met de collega's van het samenwerkingsverband VO een ouderjeugdsteunpunt ingericht. Hier staat waardevolle informatie over de procedures en contactgegevens. Bovenstaande heeft een duidelijk effect. In 2023 waren er voor het eerst sinds de start van het samenwerkingsverband geen bezwaren en/of klachten richting onze organisatie.

6. Financiën

Doel: Samenwerkingsverband Stromenland is financieel 'in control' en door het realiseren van de doelstellingen uit het Wenkend Perspectief komen er meer middelen beschikbaar om te investeren in het regulier onderwijs.

Hoofdstema 1 Financiën (prioriteit i.k.v. Wenkend Perspectief) Doel: Samenwerkingsverband Stromenland is financieel 'in control' en door het realiseren van de doelstellingen uit het Wenkend Perspectief komen er meer middelen beschikbaar om te investeren in het regulier onderwijs			
Activiteit Stromenland niveau	Uitwerking regio niveau	Streefdatum	Status
Er ligt een vastgestelde MJB 2023 gebaseerd op het wenkend perspectief	Er ligt op regioniveau een deelbegroting	Jan – 23	
Wanneer DUO cijfers en beschikkingen definitief zijn check op begroting voor eventuele consequenties		Mrt - 23	
Extra middelen beschikbaar voor aanpak wachtlijstproblematiek Cluster 3	Er is inzicht in de (toekomstige) plaatsingsproblematiek	Jan – 23	
De risicoanalyse van het samenwerkingsverband wordt herijkt		Okt - 23	
Eenduidige afspraken inzet vanuit innovatie budget	Projecten bekostigt binnen de regio's voldoen aan de afspraken over inzet middelen.	Jan – 23	
Evaluatie vastgestelde vangnetregeling speciaal onderwijs		Okt – 23	
Het verbeteren van de doelmatigheid en doeltreffendheid van bestedingen op zowel Stromenland- als platformniveau: ontwikkelen kwaliteitsbeleid	Op platformniveau is bij de coördinator inzicht in de doelmatigheid en doeltreffendheid van het ingezette budget rond arrangementen	Loopt door	
Het BTW risico beperken binnen de maximaal te ontvangen compensatie		Dec - 23	

Dankzij een realistische begroting 2022, inclusief helaas noodzakelijke bezuinigingen en het in control brengen van de financiële processen, stond Stromenland er eind 2022 weer gezond voor. Begin 2023 lag er een vastgestelde meerjarenbegroting gebaseerd op afspraken uit het Wenkend Perspectief. Ook is in afstemming met de nieuwe accountant de risicoanalyse herijkt.

De daling van het aantal leerlingen in de specialistische voorzieningen betekende een verruiming van de middelen, middelen die konden worden ingezet voor het versterken van de basis- en extra ondersteuning op de scholen. Doordat er door de positieve resultaten weer middelen beschikbaar kwamen voor het regulier onderwijs, werd het des te belangrijker dat we het geld binnen Stromenland doelmatig met elkaar investeerden. Hiervoor is in 2023 het systeem van kwaliteitszorg doorontwikkeld, waarbij we vooral op elk niveau volop met elkaar in dialoog zijn over de inzet van middelen. Schoolbesturen en scholen leggen niet alleen aan de bestuurder van Stromenland, maar ook aan elkaar rekenschap af over de doelmatige inzet van de middelen voor de basis- en extra-ondersteuning. We gaan binnen Stromenland in 2023 steeds meer de focus verleggen van financiële beheersing naar doelmatige beheersing.

In 2023 is de vereenvoudiging van de bekostiging doorgevoerd. De vereenvoudiging van de bekostiging had voor het samenwerkingsverband alleen maar financieel-technische gevolgen. Er is geen sprake van herverdeeffecten. Wel konden de financieel-technische veranderingen, zoals de vangnetbepaling, beperkte gevolgen voor het budget hebben. Ook was er lang onzekerheid over de definitieve cijfers in DUO. Uiteindelijk bleken de gevolgen daarvan voor Stromenland minimaal te zijn, doordat de eigen administratie goed op orde is. De vangnetbepaling is uiteindelijk lager uitgevallen dan begroot. Stromenland participeert binnen de landelijke evaluatie van deze regeling.

Extra middelen gereserveerd voor de wachtlijstproblematiek binnen het Cluster 3 onderwijs zijn uitgegeven voor twee extra groepen. Ook zijn er binnen verschillende regio's innovatieve projecten

gestart waarvoor middelen beschikbaar zijn gesteld. De voorwaarden voor besteding van dit budget zijn:

- Het innovatieproject draagt bij aan het versneld toewerken aan de doelstellingen uit het Wenkend Perspectief.
- Van te voren zijn door betrokkenen met de coördinator duidelijke afspraken gemaakt over de doelstellingen van het innovatieproject.
- Doelstellingen van het innovatieproject worden door betrokkenen uit gemonitord, verantwoord aan de bestuurder van Stroomland en breed gedeeld binnen het samenwerkingsverband.

Tenslotte heeft het samenwerkingsverband de lopende BTW kwesties afgehandeld. Eerst door met terugwerkende kracht de niet BTW vrijgestelde functies te bekostigen en vervolgens deze medewerkers in dienst te nemen. Hierdoor is het BTW risico voor het Samenwerkingsverband geminimaliseerd.

6.1 Inleiding

Onderstaand treft u het verslag aan van de financiën over 2023. Dit is afgeleid van de jaarrekening. De jaarrekening is opgesteld conform de eisen die hieraan door het Burgerlijk Wetboek worden gesteld en door de richtlijnen welke vanuit de Raad voor de Jaarrekening (RJO) en OCW worden gesteld. De jaarrekening treft u separaat aan.

Achtereenvolgens treft u aan:

- Staat van baten en lasten over 2023
- Balanspositie per 31 december 2023
- Overzicht van de financiële kengetallen
- Treasury management
- Continuïteitsparagraaf
- Risicoparagraaf

Toelichting algemeen:

Het exploitatieresultaat over 2023 bedraagt € 1.047.356 positief ten opzichte van € 400.000 negatief begroot. Ook in 2022 was het resultaat € 965.931 positief. Ten opzichte van de begroting is het positieve verschil in 2023 € 1.447.356. Het verschil is grotendeels toe te schrijven aan de langdurige onzekerheid ten aanzien van de uitwerking van het BTW vraagstuk rond detacheringen en de uitwerking van de vangnetbepaling in 2023. April 2024 is hierover in beide kwesties vanuit het ministerie en DUO duidelijkheid gekomen. De uitkomst pakt financieel gunstig uit voor Stroomland maar heeft wel een stevige invloed op het resultaat van 2023.

De belangrijkste verschillen ten opzichte van de begroting worden onderstaand uitgebreid toegelicht.

6.2 Staat van baten en lasten over 2023

Onderstaand is de Staat van baten en lasten weergegeven voor de periode 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023.

	Realisatie 2023 €	Begroting 2023 €	Realisatie 2022 €
3 BATEN			
3.1 Rijksbijdragen			
- lichte ondersteuning	10.918.263	10.395.954	6.757.319
- zware ondersteuning	15.342.522	14.831.634	15.090.426
- regeling schoolmaatschappelijk werk	141.437	131.852	118.264
- subsidie begaafdheid	105.000	-	180.551
-subsidie wel in ontwikkeling	54.668		
Subtotaal rijksbijdragen	26.561.890	25.359.440	22.146.560
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	1.105.776	876.250	239.533
Totaal baten	27.667.666	26.235.690	22.386.093
4 LASTEN			
4.1 Personeelslasten			
- lonen en salarissen	645.612	409.381	482.716
- personeel niet in loondienst	33.814	40.000	71.122
- deskundigheidsbevordering	33.009	20.000	20.250
- wervingskosten	1.029	-	-
- overige personele lasten	1.360	12.850	156
af: uitkeringen	-8.219	-	-
Subtotaal personele lasten	706.605	482.231	574.244
4.2 Afschrijvingen	1.499	2.000	1.955
4.3 Huisvestingslasten	21.935	27.400	17.992
4.4 Overige instellingslasten			
- administratie- en beheerlasten	64.445	62.500	47.540
- kosten RvT	28.398	19.328	22.636
-vrijval/dotatie voorziening btw-risico	-85.358	650.000	369.535
- overige	157.873	237.730	164.529
Subtotaal overige instellingslasten	165.358	969.558	604.240
4.5 Doorbetalingen aan schoolbesturen			
- verplichte afdrachten door OCW - SO	11.631.734	11.098.622	10.456.088
- verplichte afdrachten door OCW - SBO	7.299.083	7.000.499	-
- doorbetalingen op basis van 1 februari - SO	-	-	767.661
- doorbetalingen op basis van 1 februari - SBO	-	-	3.232.365
- vangnetregeling - SO	314.801	700.000	-
- grensverkeer SBAO	-	-	7.720
- extra uitkering lichte middelen	538.352	-	759.100
- overige doorbetalingen aan schoolbesturen	5.940.387	6.350.380	4.994.966
Subtotaal doorbetalingen aan schoolbesturen	25.724.357	25.149.501	20.217.900
Totaal Lasten	26.619.754	26.630.690	21.416.331
Saldo van baten en lasten	1.047.912	-395.000	969.762
5 Financiële Baten en Lasten	-556	-5.000	-3.831
RESULTAAT	1.047.356	-400.000	965.931

3.1 Rijksbijdragen OCW.

De Rijksbijdragen OCW (€ 26.561.890) zijn € 1.202.450 hoger dan begroot. Deze is voor het belangrijkste deel toe te rekenen aan de indexatie van het personeel deel van de bekostiging. Daarnaast is € 159.668 inzake subsidies OCW toegerekend aan 2023. Deze waren niet begroot.

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies.

De goede samenwerking met de gemeenten binnen het verzorgingsgebied van Stroomland resulteren in een totaal subsidiebedrag voor 2023 van € 1.105.776. Besteding hiervan heeft eveneens plaatsgevonden in 2023.

4.1 Personele lasten.

Realisatie € 706.605 ten opzichte van € 482.231 begroot. In de CAO 2023 zijn de salarissen met ingang van 1 juli 2023 wederom verhoogd met gemiddeld 10%. Daarnaast is het in dienst nemen van de coördinatoren eerder geëffectueerd dan oorspronkelijk gepland.

4.2 Afschrijvingslasten

Geen opmerkingen.

4.3 Huisvestingslasten

Geen opmerkingen.

4.4 Overige instellingslasten

Realisatie € 165.358 ten opzichte van € 969.558 begroot. Indien men de incidentele post voor de reservering van btw-risico in de begroting en realisatie elimineert is er sprake van een realisatie van € 250.716 tegenover een begroting van € 319.558.

De lagere kosten zijn met name het gevolg van lagere advies- en juridische kosten dan gepland (€ 48.000) en lagere ICT-lasten door het nog niet implementeren van nieuwe ICT-systemen.

4.5 Doorbetalingen aan schoolbesturen.

Begroot was een bedrag van € 25.149.501. Gerealiseerd is € 25.724.357, een verschil van € 574.856.

Het totaal van de verplichte afdrachten en doorbetalingen aan SO en SBO is samen € 831.696 hoger dan begroot. Omdat de begrote aantallen SO en SBO nagenoeg conform de begroting waren is dit verschil grotendeels toe te rekenen aan de indexaties die ook over de doorbetalingen en afdrachten worden berekend.

De vangnetregeling SO is in 2023 voor het eerst toegepast. Door onzekerheid over de juiste aantallen van de tellingen bij DUO kon de afwikkeling van 2023 pas in 2024 plaatsvinden. Tevens vielen de lasten uiteindelijk € 385.199 lager uit dan begroot.

Eind 2023 zijn beschikkingen afgegeven voor een uitkering inzake lichte middelen, totaal voor een bedrag van € 538.000. Een en ander naar aanleiding van de ontstane budgettaire ruimte als gevolg van het wegvallen van o.a. de btw-verplichting.

De overige doorbetalingen aan schoolbesturen bedragen voor 2023 € 5.940.387.

Begroot was een bedrag aan platformbudgetten van € 6.350.380.

Het verschil bedraagt € 409.993 lagere doorbetalingen cq. bestedingen.

Van deze reguliere toekenning van de budgetten aan de platforms is ca. € 400.000 niet besteed aan de in de oorspronkelijke begroting opgenomen posten. Reden hiervoor is veelal dat geplande projecten niet of later opgestart zijn, mede veroorzaakt door moeilijke personele invulling.

In de bestedingsruimte van de platformbudgetten voor 2024 is rekening gehouden met de hiervoor genoemde € 400.000 aan niet bestede platformbudgetten.

6.3 Balanspositie per 31 december 2023

Onderstaand is de balans per 31 december 2023 weergegeven.

	31-12-2023		31-12-2022	
	€	€	€	€
1 ACTIVA				
Vaste activa				
1.2 Materiële vaste activa	24.305		14.839	
Totaal vaste activa		24.305		14.839
Vlottende activa				
1.5 Vorderingen	645.934		279.950	
1.7 Liquide middelen	4.357.059		4.861.441	
Totaal vlottende activa		5.002.993		5.141.391
TOTAAL ACTIVA		5.027.298		5.156.230
2 PASSIVA				
2.1 Eigen vermogen		2.065.388		1.018.032
2.2 Voorzieningen		4.514		371.782
2.4 Kortlopende schulden		2.957.396		3.766.416
TOTAAL ACTIVA		5.027.298		5.156.230

Toelichting op de balans per 31 december 2023

Materiële vaste activa.

De materiële vaste activa bestaan uit inventaris en ICT die in voorgaande jaren zijn aangeschaft en waarop tijdsgelang wordt afgeschreven. In 2023 is er voor € 11.942 aan investeringen gedaan, inventaris en kantoormeubilair. Ook voor de komende jaren staan, behoudens enkele hardware vervangingen en uitbreidingen, nog geen grote investeringen gepland.

Vorderingen.

Naast de vooruitbetaalde bedragen en beschikkingen voor een bedrag van € 420.278 betreft dit een bedrag van € 225.656 inzake terug te vorderen bedragen inzake de vangnetregeling. Zoals reeds aangegeven bij de Doorbetalingen aan schoolbesturen kan de juiste afwikkeling van de vangnetregeling eerst in 2024 plaatsvinden.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn eind 2023 weliswaar gedaald met € 504.382, maar nog steeds hoog met een saldo van € 4.357.059. Na de vele onzekerheden die zowel in de begroting als in de realisatie van 2022 en 2023 een grote rol gespeeld hebben zal naar verwachting in de loop van 2024 meer stabiliteit in de kasstroom komen. De uitkering lichte middelen zal o.a. eerder plaatsvinden en samen met de uitbetaling van de lichte middelen 2023 zorgen voor een aanzienlijke daling van de liquiditeiten.

Het verloop van de liquide middelen in 2023 is als volgt (alles * € 1.000):

	2023		2022	
	€	€	€	€
Verloop liquide middelen (bedragen * € 1.000)				
Beginstand liquide middelen		4.861		54
Bij:				
- exploitatieresultaat	1.048		966	
- afschrijvingen	1		2	
- toename voorzieningen	-		369	
- afname vorderingen	-		45	
- toename schulden op korte termijn	-		3.425	
		1.049		4.807
Af:				
- investeringen	11		-	
- toename vorderingen	366		-	
- afname voorzieningen	367		-	
- afname schulden op korte termijn	809		-	
		1.553		-
Eindstand liquide middelen		4.357		4.861

Eigen vermogen.

Het eigen vermogen is op 31-12-2023 € 2.065.388.

Het verloop van het eigen vermogen in 2023 is als volgt:

Verloop eigen vermogen			
	Stand	Resultaat	Stand
	31-12-2022	2023	31-12-2023
	€	€	€
Algemene reserve	418.032	747.356	1.165.388
Bestemmingsreserve (publiek)			
Weerstandsvermogen	600.000	300.000	900.000
TOTAAL	1.018.032	1.047.356	2.065.388

Uit de risicoparagraaf komt naar voren dat een weerstandsvermogen van minimaal € 900.000 benodigd is.

Derhalve is het resultaat 2023 van € 1.047.356 als volgt verdeeld:

- toevoeging aan algemene reserve € 747.356.
- toevoeging aan bestemmingsreserve € 300.000.

Voorzieningen.

Onder de post voorzieningen is eind 2022 een bedrag opgenomen van € 369.535. Dit als gevolg van een mogelijk risico dat gelopen zou kunnen worden in verband met btw-verplichtingen die zouden kunnen ontstaan. Nadat in de loop van 2023 meer duidelijkheid kwam over aard en omvang van de btw-verplichting heeft afwikkeling van deze post plaatsgevonden. Van de gereserveerde € 369.535 was € 284.177 uiteindelijk nodig, zodat het verschil ad € 85.358 als bate kon worden toegevoegd aan het resultaat.

Derhalve is er per 31 december 2023 alleen een voorziening voor toekomstige verplichtingen in het kader van jubileumuitkering van vast personeel van € 4.514 gevormd.

Overige schulden.

Zie de specificatie hieronder.

Kortlopende schulden		
	Stand	Stand
	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Crediteuren	1.305.504	350.650
Belastingen en pensioenafdrachten	56.372	29.567
Overige kortlopende schulden		
- <i>verplichting aan schoolbesturen</i>	538.353	2.278.224
- <i>overige schulden</i>	1.029.755	1.092.186
- <i>overlopende passiva</i>	27.412	15.789
	1.595.520	3.386.199
TOTAAL	2.957.396	3.766.416

De verplichting aan schoolbesturen bestaat eind 2023 alleen nog uit de nog uit te betalen uitbetaling lichte middelen over 2023. Vorig jaar betrof dit nog de doorbetalingen en groeibekostiging SO en SBO, welke regeling onder de nieuwe bekostigingssystematiek is komen te vervallen.

Onder de overige schulden is eind 2023 een bedrag opgenomen van € 778.097 aan vooruit ontvangen en nog te besteden subsidies OCW en gemeenten.

Gebeurtenissen na de balansdatum

Er zijn geen noemenswaardige gebeurtenissen na de balansdatum.

6.4 Financiële doelstellingen 2023

Nadat 2022 vooral in het teken stond van het onder controle krijgen van de financiële positie van Stromenland en het vermogen op een minimum van € 353.000 te brengen, begon het begrotingsjaar 2023 nog met een aantal grote financiële onzekerheden. Genoemd kan hierbij worden de onzekerheid omtrent de mogelijke btw-verplichtingen en de omvang van de nieuwe vangnetregeling SO en SBO. Hiervoor werden in de begroting aanzienlijke bedragen gereserveerd. Ondanks dit konden de platformbudgetten, conform de planning in het Wenkend perspectief door afnemende aantallen doorverwijzingen naar SO en SBO aanzienlijk toenemen. Nadat in de loop van 2023 meer duidelijkheid kwam omtrent de ontwikkeling van de risico's en de overige resultaten kon eind 2023 het besluit genomen worden wederom een extra uitkering lichte middelen aan de schoolbesturen uit te betalen. E.e.a. conform de in het ondersteuningsplan hierover geformuleerde doelstelling.

6.5 Overzicht van de financiële kengetallen

Onderstaand is een overzicht weergegeven van de belangrijkste financiële kengetallen per 31 december 2023.

Overzicht financiële kengetallen					
Kengetallen vermogensbeheer	2023	onder- boven-		2022	2021
		grens	grens		
Solvabiliteit (EV/TV)	41,1%	30%	100%	19,7%	13,2%
Liquiditeit (VA/VS)	1,7%	1,00	1,50	1,4%	1,1%
Kapitalisatiefactor (TA/TB)	18,2%	0%	35%	23,0%	2,0%
Rentabiliteit EV	50,7%	0%	5%	94,9%	-1467,0%
Kengetallen budgetbeheer					
	2023			2022	2021
Rijksbijdragen/baten	96,0%			98,9%	100,0%
Personele lasten/baten	2,7%			2,7%	3,0%
Eigen vermogen/lasten	7,8%			4,8%	0,3%
Percentage overhead	3,5%			3,7%	4,3%

Toelichting op de kengetallen:

1. Solvabiliteit

De solvabiliteit verschaft inzicht in de financieringsopbouw en geeft aan in hoeverre op (middel)lange termijn aan de verplichtingen voldaan kan worden. De ratio stijgt in 2023 voor het eerst weer boven de ondergrens van 30%, nl. tot 41,1%.

2. Liquiditeit

De liquiditeitsratio geeft aan in hoeverre op korte termijn aan de betalingsverplichtingen kan worden voldaan. De liquiditeit gemeten in banksaldo is in 2023 met 1,7% boven de bovengrens van 1,5% uitgekomen. Naar verwachting zal deze ratio in 2024 gaan dalen.

3. Kapitalisatiefactor

De kapitalisatiefactor (totaal activa +/- gebouwen gedeeld door de totale baten) daalt met 18,2% in 2023 weer enigszins ten opzichte van 2022 (23,0%). Dit komt door de forse stijging van de totale baten in 2023.

4. Rentabiliteit

Door de sterk wisselende resultaten fluctueert de rentabiliteit jaarlijks fors. Nadat het eigen vermogen weer op peil is gebracht is het streven de rentabiliteit rond de 0% te houden.

De kengetallen voor budgetbeheer geven extra informatie over de diverse componenten binnen de staat van baten en lasten in relatie tot de totale baten en lasten.

De diverse kengetallen zullen naar verwachting de komende jaren verder gaan normaliseren. Zeker indien de keuzes gemaakt in de, beleidsrijke meerjarenbegroting verder gerealiseerd gaan worden.

Treasury management

In 2023 heeft de stichting, conform de in het najaar 2016 gepubliceerde regeling “Beleggen, lenen en derivaten OCW 2016” gehandeld. Uitgangspunt bij het beheer van de middelen is een optimalisering van zekerheid. Er is in 2023 geen sprake geweest van beleggingen in obligaties of andere fondsen, alle tegoeden waren liquide beschikbaar als banktegoed. In 2016 is een treasury statuut opgesteld en vastgesteld. Jaarlijks vinden er wijzigingen plaats in de bovengenoemde regeling. Voor 2023 heeft dit niet tot wijzigingen geleid, die effect hebben op het treasury statuut van Stromenland. Heel 2023 is voldaan aan de werking volgens het treasury statuut.

6.6 Continuïteitsparagraaf

Deze continuïteitsparagraaf geeft inzicht in de financiële positie van Stromenland voor de periode 2024-2028. De vastgestelde meerjarenbegroting 2024-2028 vormt hiervoor het uitgangspunt. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting is uitgegaan van de navolgende ontwikkelingen.

Prognoses ontwikkeling leerlingenaantal

Er is rekening gehouden met de volgende leerlingaantallen en categorieontwikkelingen:

Bij de leerlingaantallen is de eerste jaren nog rekening gehouden met de te verwachten krimp voor deze SWV-regio. Vanaf 2024 wordt, in lijn met de lange termijn prognoses van DUO, gerekend met een lichte stijging van het aantal BAO-leerlingen.

De ontwikkeling van het aantal SBO en SO is conform de uitgangspunten zoals geformuleerd in het Wenkend Perspectief. Vanaf 2023 is hier de peildatum 1 februari gehanteerd.

Ontwikkeling leerling aantallen bij SWV Stromenland (peildatum: 1 februari)						
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
BO	30.767	30.911	31.179	31.512	31.605	31.644
SBO	1.001	958	915	816	717	715
Totaal BAO + SBO	31.768	31.869	32.094	32.328	32.322	32.359
SO	733	699	646	592	538	538
TOTAAL	32.501	32.568	32.740	32.920	32.860	32.897

Ontwikkeling SO-leerling aantallen bij SWV Stromenland (peildatum: 1 februari)						
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
SO - laag	565	534	487	444	402	402
SO - midden	104	103	99	90	80	80
SO - hoog	64	62	60	58	56	56
TOTAAL	733	699	646	592	538	538

Personele bezetting (loondienst) in FTE:

Personele formatie	FTE's	FTE's	FTE's	FTE's	FTE's	FTE's	FTE's
	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028
		€	€	€	€	€	€
Bestuur	0,90	0,90	0,90	0,90	0,90	0,90	0,90
Management/staf	2,33	2,60	3,20	3,20	3,20	3,20	3,20
OP	-	-	-	-	-	-	-
OOP	1,20	5,10	5,10	5,10	5,10	5,10	5,10
TOTAAL FTE's	4,43	8,60	9,20	9,20	9,20	9,20	9,20

Stromenland heeft een bestuursbureau van kleine omvang. Medewerkers van het bestuursbureau zijn in dienst bij Stromenland. De controllersfunctie is extern ingevuld.

In het laatste kwartaal zijn de 3 coördinatoren in dienst gekomen van Stromenland. Al het overige personeel wordt ingehuurd via detachering of payroll.

De kosten voor de coördinatoren maken met ingang van 2024 geen onderdeel meer uit van de platformbudgetten.

Met het mogelijk verder omzetten van detacheringen in dienstverbanden bij Stromenland is vooralsnog in de meerjarenbegroting geen rekening gehouden.

Naast de personele formatie in loondienst bij Stromenland is er met 53 personen een detacheringsovereenkomst afgesloten met een FTE-omvang van 31,8 FTE. Hierdoor kan actief worden ingespeeld op veranderende omstandigheden en gewenste aanpassingen in de ondersteuning. De kosten voor detacheringen zijn onderdeel van de platform budgetten.

Meerjarenbegroting 2024-2028 .

Onderstaande staat van baten en lasten 2023, inclusief meerjarenperspectief 2024 tot en met 2028 is overeenkomstig de vastgestelde en goedgekeurde meerjarenbegroting.

	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Realisatie 2028
	€	€	€	€	€	€
3 BATEN						
3.1 Rijksbijdragen	26.561.890	27.484.658	27.587.548	27.798.342	28.037.264	28.066.903
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	1.105.776	-	-	-	-	-
Totaal baten	27.667.666	27.484.658	27.587.548	27.798.342	28.037.264	28.066.903
4 LASTEN						
4.1 Personeelslasten	706.605	1.060.675	1.097.822	1.097.822	1.097.822	1.097.822
4.2 Afschrijvingen	1.499	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500
4.3 Huisvestingslasten	21.935	80.000	60.000	60.000	60.000	60.000
4.4 Overige instellingslasten	165.358	287.260	287.260	287.260	287.260	287.260
4.5 Doorbetalingen aan schoolbesturen						
- verplichte afdrachten door OCW - SO	11.631.734	11.855.864	11.356.334	9.780.653	9.010.549	8.232.717
- verplichte afdrachten door OCW - SBO	7.299.083	6.826.722	6.533.466	6.240.210	5.565.040	4.889.870
- vangnetregeling SO	314.801	600.000	600.000	600.000	600.000	600.000
- grensverkeer SBAO	-	-	-	-	-	-
- overige doorbetalingen aan schoolbesturen	6.478.739	6.769.137	7.644.166	9.723.897	11.408.093	12.890.734
Subtotaal doorbetalingen aan schoolbesturen	25.724.357	26.051.723	26.133.966	26.344.760	26.583.682	26.613.321
Totaal Lasten	26.619.754	27.484.158	27.583.548	27.794.342	28.033.264	28.062.903
Saldo van baten en lasten	1.047.912	500	4.000	4.000	4.000	4.000
5 Financiële Baten en Lasten	-556	-500	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000
RESULTAAT	1.047.356	-	-	-	-	-

De rijksbijdragen zijn gebaseerd op de ontwikkeling van de leerlingenaantallen zoals hiervoor gepresenteerd, maar dan op peildatum 1 februari.

Ditzelfde geldt voor de verplichte afdrachten SO en SBO. De groeiregeling SO is vervangen door de zg. vangnetregeling. Met eventuele negatieve btw-effecten hoeft in de meerjarenbegroting geen rekening meer gehouden te worden.

E.e.a. geeft voor de ontwikkeling van het eigen vermogen voor de komende jaren het volgende beeld.

Verloop eigen vermogen							
	Stand 31-12-2022	Stand 31-12-2023	Stand 31-12-2024	Stand 31-12-2025	Stand 31-12-2026	Stand 31-12-2027	Stand 31-12-2028
	€	€	€	€	€	€	€
Algemene reserve	418.032	1.165.388	765.388	765.388	765.388	765.388	765.388
Bestemmingsreserve (publiek) Weerstandvermogen	600.000	900.000	900.000	900.000	900.000	900.000	900.000
TOTAAL	1.018.032	2.065.388	1.665.388	1.665.388	1.665.388	1.665.388	1.665.388

Het eigen vermogen per 31-12-2024 daalt met € 400.000 als gevolg van de verhoging van de platformbudgetten met de niet gerealiseerde budgetten 2023.

In de vastgestelde begroting 2024 was dit bedrag nog niet meegenomen.

De balanspositie die hieruit volgt is in onderstaande tabel weergegeven.

	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028
	€	€	€	€	€	€
1 ACTIVA						
Vaste activa						
1.2 Materiële vaste activa	24.305	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
Vlottende activa						
1.5 Vorderingen	645.934	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
1.7 Liquide middelen	4.357.059	2.030.888	2.031.388	2.031.888	2.031.888	2.032.388
TOTAAL ACTIVA	5.027.298	2.170.888	2.171.388	2.171.888	2.171.888	2.172.388
2 PASSIVA						
2.1 Eigen vermogen	2.065.388	1.665.388	1.665.388	1.665.388	1.665.388	1.665.388
2.2 Voorzieningen	4.514	5.500	6.000	6.500	6.500	7.000
2.4 Kortlopende schulden	2.957.396	500.000	500.000	500.000	500.000	500.000
TOTAAL ACTIVA	5.027.298	2.170.888	2.171.388	2.171.888	2.171.888	2.172.388

In bovenstaande balans wordt zichtbaar dat de kasstromen en daarmee de balansposities per jaareinde in de loop van 2024 verder zullen normaliseren. E.e.a. te realiseren door betere beschikbaarheid van data bij DUO en het sneller afwikkelen van verplichtingen naar en van schoolbesturen.

Verantwoording mogelijk bovenmatig eigen vermogen.

Het publiek eigen vermogen bedraagt per 31-12-2023 € 2.065.388.

Het normvermogen, te berekenen op 3,5% van de totale baten (€ 27.667.666) komt uit op

€ 968.368. Hierdoor ontstaat eind 2023 een mogelijk bovenmatig eigen vermogen van € 1.097.019.

In het resultaat van 2023 is € 400.000 begrepen van niet gerealiseerde platformbudgetten. Deze

zullen in 2024 aan de platformbudgetten worden toegevoegd. Daarnaast zal in de loop van 2024

bezien worden welke omvang de uitkering lichte middelen kan hebben om het overige deel van het

bovenmatig eigen vermogen minimaal op het normvermogen te brengen.

6.7 Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

De cyclus 'planning en control' van het samenwerkingsverband Stromenland is hieronder beschreven. Voor het bewaken van de continuïteit is een goede planning en control cyclus onontbeerlijk. Stromenland heeft een planning en control cyclus die start met een beleidsrijke begroting gebaseerd op het geldende ondersteuningsplan aangevuld met de actualiteit. Bij het begroten wordt rekening gehouden met de verwachte toekomstige stijging van de bekostigingsbedragen vanuit DUO. Tevens wordt gestuurd op de ontwikkeling van de reserve. De gewenste reserve vanuit de financiële risico inventarisatie is hierbij het uitgangspunt.

De Planning & Control cyclus kent een aantal rapportagemomenten:

Per 4 maanden wordt een rapportage opgesteld met daarin zowel de financiële ontwikkelingen als die van de deelnamepercentages binnen het Wenkend Perspectief. Bij de rapportage tot en met augustus wordt tevens een prognose voor het gehele jaar opgenomen. Bij het opstellen van de begroting wordt deze prognose geactualiseerd om als basis te dienen voor de uitgangspunten van de begroting. Bij de tussentijdse rapportages worden ook rapportages op regioniveau opgesteld, waarna bespreking met de managers plaatsvindt. Ook bij het begrotingsproces worden de managers actief betrokken. Genoemde rapportages worden door de bestuurder besproken met de Raad van Toezicht.

Begroting en jaarstukken worden tevens voorafgaand aan de vergadering van de Raad van Toezicht besproken met de Audit Commissie. Bij de bespreking van de jaarstukken wordt tevens het accountantsverslag met de uitkomsten van de uitgevoerde controlewerkzaamheden. Een vertegenwoordiger vanuit de OPR sluit aan bij de Audit Commissie.

Ook de Deelnemersraad van Stromenland ontvangt de verschillende rapportages. Daarnaast is er een werkgroep financiën gevormd vanuit de Deelnemersraad om de meerjarenbegroting en het jaarverslag te bespreken.

7. Risico's

Generieke risico's van samenwerkingsverbanden

Verschil telgegevens samenwerkingsverband v.s. gegevens en beschikkingen DUO/ OCW: <u>risico</u>	
<i>Uitleg</i>	<i>Beheersmaatregelen</i>
Door de wisselende maatregelen op inhoud/financiën vanuit het Rijk en de onbetrouwbare data vanuit DUO is er onzekerheid over de cijfers in de begroting en de uitwerking van maatregelen gedurende het jaar.	In de begroting wordt rekening gehouden met eventuele onvoorziene omstandigheden door dit risico en wordt hierop geanticipeerd door uit te gaan van de hoogst beschikbare aantallen. Daarnaast zijn deze gegevens vergeleken met de eigen administratie. Stromenland streeft naar een eigen vermogen onder de signaleringswaarde
Stijging percentage SO en SBO : groot risico	
<i>Uitleg</i>	<i>Beheersmaatregelen</i>
In de meerjarenbegroting wordt conform het Wenkend Perspectief gestreefd naar een daling van de deelnamepercentages SO en SBO. Afwijkingen hoger dan deze aannames zullen leiden tot mutaties in budgetten voor BAO, SBO en SO en zullen moeten worden gecorrigeerd in de beschikbare platformbudgetten ('communicerende vaten'). Een stijging van TLV categorie 3 komt ten laste van de reserve. Juist daar zien we een nieuwe doelgroep ontstaan.	inhoudelijke acties m.b.t. het Wenkend Perspectief: - onderinstroom - versterken basisondersteuning - terugplaatsingen - BAO-BAO plaatsing - groepsarrangementen - doorontwikkeling inzet Stromenland - dialoog
Ontbreken slagboom voor de toelaatbaarheidsverklaringen SBO en SO vanuit regulier : <u>vervalt</u>	
<i>Uitleg</i>	<i>Beheersmaatregelen</i>
De platform coördinatoren voeren regie en geven zelf de TLV SBO en SO af.	Processen zijn dichtgezet met speciale aandacht voor de onderinstroom.
Geen grip op toelaatbaarheidsverklaringen residentiële leerlingen: <u>Risico</u>	
<i>Uitleg</i>	<i>Beheersmaatregelen</i>
We hebben geen volledige grip op de plaatsbesteding van residentiële leerlingen.	- Kijkglazen (DUO) benutten. En bij twijfel scholen aanspreken. - Met scholen die residentiële leerlingen plaatsen zijn afspraken gemaakt over aan de voorkant meepraten bij afgifte TLV en bijbehorende besteding
Geen grip op rechtstreekse instroom (voorschoolse) voorzieningen en Cluster 2: <u>Risico</u>	
<i>Uitleg</i>	<i>Beheersmaatregelen</i>
We hebben nog niet volledig grip op de rechtstreekse instroom van leerlingen via voorschoolse voorzieningen en Cluster 2.	- Voorkomen plaatsing vanuit (voorschoolse) voorzieningen en Cluster 2 door actieve betrokkenheid bij vroegsignalering en ambulante hulp. - Afspraken monitoren voorschoolse voorzieningen en Cluster 2 over toeleiding leerlingen naar onderwijs via samenwerkingsverband.

	<ul style="list-style-type: none"> - Voorschoolse voorzieningen en Cluster 2 betrekken bij het inrichten van groepsarrangementen. - Ambulante begeleiding Cluster 2 is toegevoegd aan de teams van het Samenwerkingsverband.
Aansluiting zorg op onderwijs onvoldoende: <u>Risico</u>	
<i>Uitleg</i>	<i>Beheersmaatregelen</i>
Bijdragen van zorginstellingen, gemeenten, zorgverzekeringen e.d. zijn ontoereikend. Hierdoor komt ook de doeltreffendheid van de extra ondersteuning in het onderwijs in gevaar.	<ul style="list-style-type: none"> - Op momenten van op overeenstemming gericht overleg (oogo) met gemeenten, zorgkantoor (Wlz) en zorgverzekeringen harde afspraken maken. - pilots starten met zorgpartners en gemeenten - Concrete afspraken en doelstellingen in ondersteuningsplan en jeugdplan over aansluiting zorg-onderwijs - deelname inspiratieregio's
Lerarentekort en werkdruk primair onderwijs: <u>Risico</u>	
<i>Uitleg</i>	<i>Beheersmaatregelen</i>
De werkdruk, het lerarentekort en de kwaliteit van de leerkracht binnen het regulier onderwijs kan belemmerend werken voor de ondersteuningsmogelijkheden op reguliere scholen.	<ul style="list-style-type: none"> - samenwerking lerarenopleiding en opleiding Pedagogiek - delen van openstaande vacatures binnen Stromenland - stimuleren van werkbezoeken tussen scholen om good-practices uit te wisselen.
Stagnatie basiskwaliteit en basisondersteuning : <u>Risico</u>	
<i>Uitleg</i>	<i>Beheersmaatregelen</i>
Groei van de basisondersteuning is nodig om (huidige) SBO kinderen op te vangen in het regulier, de arrangementsmiddelen niet te overschrijden en verwijzingen SO terug te dringen.	<ul style="list-style-type: none"> - meting basisondersteuning - gesprekken scholen/besturen over inzet van middelen en ontwikkeling basisondersteuning. Doel daarbij is dat scholen en besturen de aandachtspunten meenemen in de jaarplannen. - beperken bureaucratie - beschikbaar stellen expertise SBO aan het regulier
Een reservering van € 700.000 voor generieke risico's met betrekking tot stijging van het aantal TLV's	

Specifieke risico's van Stromenland

Personeel in eigen dienst: <u>Risico</u>	
<i>Uitleg</i>	<i>Beheersmaatregelen</i>
Het samenwerkingsverband fungeert als werkgever voor een aantal medewerkers. Het risico voor arbeidsrechtelijke kwesties en ziekteverzuim ligt bij het samenwerkingsverband.	<ul style="list-style-type: none"> - extra reservering vervanging ziekte in begroting - preventief ziekteverzuim beleid - risicoanalyse
Een reservering van € 150.000 voor langdurig ziekteverzuim en € 50.000 voor arbeidsrechtelijke kwesties	
Begroting overschrijding platforms : <u>vervalt</u>	
<i>Uitleg</i>	<i>Beheersmaatregelen</i>
De platformbudgetten zijn taakstellend, overschrijdingen komen ten laste van de schoolbesturen.	<ul style="list-style-type: none"> - Planning en control cyclus - Monitoring AFAS

	- Afstemming begrotingen samenwerkingsverband - platforms
--	---

Onzekerheden

Generieke korting: <u>Risico</u>	
<i>Uitleg</i>	<i>Beheersmaatregelen</i>
Voor alle samenwerkingsverbanden geldt dat op de bekostiging over 2023 de generieke korting van 12,50 euro voor PO en 13,50 euro voor VO is toegepast op basis van het eigen vermogen op 31-12-22. Daarmee is Maatregel 23 uitgevoerd. Het is door de verkiezingen onzeker of er in 2024 opnieuw een korting zal worden uitgevoerd. Het ministerie zal daar zonder nadrukkelijke opdracht vanuit de kamer of minister geen actie op ondernemen. Een eventuele nieuwe korting naar aanleiding van het eigen vermogen van samenwerkingsverbanden op 31-12-23 wordt echter niet op voorhand uitgesloten.	<ul style="list-style-type: none"> - netwerk LPO betrokken bij M23. - Stromenland streeft naar een eigen vermogen onder of dicht bij de signaleringswaarde.
BTW	
<i>Uitleg</i>	<i>Beheersmaatregelen</i>
Het ministerie verstrekt vanaf 2022 aan samenwerkingsverbanden een compensatie van € 13,- per leerling.	<ul style="list-style-type: none"> - netwerk LPO betrokken bij BTW kwestie - functies die BTW plichtig zijn worden niet langer gedetacheerd maar bij Stromenland in dienst genomen.

Samenwerkingsverband

Stromenland

Passend
Onderwijs

Jaarrekening 2023

Onderdeel van het jaarverslag

Januari 2023 t/m december 2023

8. Grondslagen

8.1 Activiteiten

De stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Stromenland Primair Onderwijs stelt zich ten doel een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen de scholen, die deel uitmaken van het samenwerkingsverband te realiseren.

8.2 Organisatiegegevens

Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Stromenland is feitelijk gevestigd op Panovenlaan 1, 6525 DZ te Nijmegen en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer: 57564906.

8.3 Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Stromenland zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

8.4 Verbonden Partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van Stichting Stromenland en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van inzicht.

8.5 Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

8.6 Gehanteerde valuta

De in het jaarverslag opgenomen geldbedragen zijn opgenomen in euro's.

8.7 Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (Rjo), de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven

in Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

8.8 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

8.9 Waardering van de activa en passiva

Materiele vaste activa

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht. De algemene reserve wordt beschouwd als publieke middelen.

Bestemmingsreserve weerstandsvermogen

De bestemmingsreserve weerstandsvermogen is gevormd uit de algemene reserve. Dit betreft het minimaal noodzakelijke vermogen zoals is vastgesteld bij de risico-inventarisatie die in 2022 opnieuw is uitgevoerd.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Pensioenvoorzieningen worden gewaardeerd op basis van actuariële grondslagen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorziening BTW-verplichting

Eind 2022 is een bedrag opgenomen van € 369.535. Dit als gevolg van een mogelijk risico dat gelopen wordt in verband met btw-verplichtingen die zouden kunnen ontstaan. Het bedrag is berekend over een periode van 5 jaar. Nadat in 2023 meer duidelijkheid is gekomen over de daadwerkelijke btw-verplichting heeft afwikkeling van deze post plaatsgevonden, waarbij de omvang van de voorziening ruim voldoende was om aan de ontstane verplichtingen te voldoen.

Jubileumgratificatie

De voorziening jubilea is gevormd ter dekking van de kosten van jubileumgratificaties die op grond van de CAO dienen te worden betaald. Daarbij wordt rekening gehouden met de datum van indiensttreding, leeftijd van betrokkene(n), blijfkanspercentage en een uitkering bij 25 en 40 jarig jubileum conform de CAO.

De voorziening is gewaardeerd tegen 0% contante waarde.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

8.10 Grondslagen voor de resultaten

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Rijksbijdragen

Onder de rijksbijdragen OCW/EZ worden de vergoedingen voor exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW/EZ. De rijksbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar.

De ontvangen (normatieve) Rijksbijdragen en de niet geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het waarop de toekenning betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenlasten

Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Stroomland heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Afschrijvingen

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

De rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

9. Balans per 31-12-2023 (na resultaatbestemming)

	31-12-2023		31-12-2022	
	€	€	€	€
1 ACTIVA				
Vaste activa				
1.2 Materiële vaste activa	24.305		14.839	
Totaal vaste activa		24.305		14.839
Vlottende activa				
1.4 Voorraden	-		-	
1.5 Vorderingen	645.934		279.950	
1.6 Effecten	-		-	
1.7 Liquide middelen	4.357.059		4.861.441	
Totaal vlottende activa		5.002.993		5.141.391
TOTAAL ACTIVA		5.027.298		5.156.230
2 PASSIVA				
2.1 Eigen vermogen		2.065.388		1.018.032
2.2 Voorzieningen		4.514		371.782
2.3 Langlopende schulden		-		-
2.4 Kortlopende schulden		2.957.396		3.766.416
TOTAAL PASSIVA		5.027.298		5.156.230

10. Staat van baten en lasten over 2023

	Realisatie 2023 €	Begroting 2023 €	Realisatie 2022 €
3 BATEN			
3.1 Rijksbijdragen	26.561.890	25.359.440	22.146.560
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	1.105.776	876.250	239.533
Totaal baten	27.667.666	26.235.690	22.386.093
4 LASTEN			
4.1 Personeelslasten	706.605	482.231	574.244
4.2 Afschrijvingen	1.499	2.000	1.955
4.3 Huisvestingslasten	21.935	27.400	17.992
4.4 Overige lasten	165.358	969.558	604.240
4.5 Doorbetalingen aan schoolbesturen	25.724.357	25.149.501	20.217.900
Totaal lasten	26.619.754	26.630.690	21.416.331
Saldo baten en lasten	1.047.912	-395.000	969.762
5 FINANCIËLE BATEN EN LASTEN			
	-556	-5.000	-3.831
Resultaat	1.047.356	-400.000	965.931
Totaal resultaat	1.047.356	-400.000	965.931

11. Kasstroomoverzicht 2023

	2023		2022	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Resultaat		1.047.912		969.762
Aanpassingen voor:				
- afschrijvingen	1.499		1.955	
- mutaties voorzieningen	-367.268		369.344	
		-365.769		371.299
Veranderingen in vlottende middelen:				
- vorderingen (-/-)	365.985		-44.871	
- schulden	-809.019		3.426.095	
		-1.175.004		3.470.966
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties		-1.175.004		3.470.966
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		<u>-492.861</u>		<u>4.812.027</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa (-/-)	-10.965		-	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		<u>-10.965</u>		<u>-</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		<u>-556</u>		<u>-3.831</u>
Overige balansmutaties		-		-
Mutatie liquide middelen		-504.382		4.808.196
Beginstand liquide middelen		4.861.441		53.245
Eindstand liquide middelen		4.357.059		4.861.441

12. Toelichting behorende tot de balans per 31 december 2023

VASTE ACTIVA									
1. Materiële vaste activa		31-12-2023		31-12-2022					
Meubilair		19.608		14.839					
ICT		4.697		0					
Totaal materiële vaste activa		24.305		14.839					
	Aanschafprijs t/m 2022	Cumulatieve afschrijvingen en waardevermin- deringen t/m 2022	Boekwaarde 01-01-2023	Investerings 2023	Desinvestering/ correctie afschrijvingen 2023	Afschrijvingen 2023	Aanschafprijs 31-12-2023	Cumulatieve afschrijvingen en waardevermin- deringen 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2023
	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Meubilair	24.064	9.225	14.839	6.165	-	1.396	30.229	10.621	19.608
ICT	18.285	18.285	-	4.800	-	103	23.085	18.388	4.697
Totaal materiële vaste activa	42.349	27.510	14.839	10.965	-	1.499	53.314	29.009	24.305
Afschrijvingspercentage									
School- & kantoormeubilair									5%
ICT									20%

1 ACTIVA		
	31-12-2023 €	31-12-2022 €
1.5 Vorderingen		
1.5.7 Overige vorderingen		
- <i>Overige vorderingen</i>	225.656	22.422
Totaal overige vorderingen	225.656	22.422
1.5.8 Overlopende activa		
- <i>Overige overlopende activa</i>	324.524	185.204
- <i>Vooruitbetaalde kosten</i>	95.754	72.324
Totaal overlopende activa	420.278	257.528
Totaal vorderingen	645.934	279.950
	31-12-2023 €	31-12-2022 €
1.7 Liquide middelen		
1.7.2 Tegoeden op bank- en girorekeningen		
- ABN AMRO bank	4.357.059	4.861.441
Totaal tegoeden op bank- en girorekeningen	4.357.059	4.861.441
Totaal liquide middelen	4.357.059	4.861.441

2 PASSIVA						
	Stand per 01-01-2023	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2023		
2.1 Eigen vermogen						
2.1.1 Algemene reserve	418.032	747.356	-	1.165.388		
2.1.2 Bestemmingsreserve (publiek)						
- Weerstandsvermogen	600.000	300.000	-	900.000		
- Passend onderwijs	-	-		-		
Totaal eigen vermogen	1.018.032	1.047.356	-	2.065.388		
Resultaatbestemming 2023						
Resultaat exploitatie :	1.047.356					
Resultaatverdeling :						
Algemene reserve	747.356					
Bestemmingsreserve weerstandsvermogen	300.000					
	<u>1.047.356</u>					
Uit de risicoparagraaf komt naar voren dat een weerstandsvermogen van minimaal € 900.000 benodigd is. Derhalve is het resultaat 2023 van € 1.047.356 als volgt verdeeld:						
- toevoeging aan algemene reserve	€ 747.356					
- toevoeging aan bestemmingsreserve	€ 300.000					
	Stand per 01-01-2023	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Rente mutatie (bij contante)	Stand per 31-12-2023
2.2 Voorzieningen						
2.2.1 Personeelsvoorzieningen						
- Gratificaties	2.247	2.267	-	-	-	4.514
2.2.2 Overige voorzieningen						
- BTW verplichting samenwerkingsverbanden	369.535	-	284.177	85.358		-
Totaal voorzieningen	371.782	2.267	284.177	85.358	-	4.514
			Voorzieningen	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel > 1 jaar	
			2.2.1 Personeelsvoorzieningen			
			- voorziening gratificaties	-	4.514	
			2.2.2 Overige voorzieningen			
			- BTW verplichting SWV	-		
					<u>4.514</u>	

	31-12-2023 €	31-12-2022 €
2.4 Kortlopende schulden		
2.4.3 Crediteuren	1.305.504	350.650
2.4.7 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
- <i>Loonheffing</i>	42.143	23.161
Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	42.143	23.161
2.4.8 Schulden ter zake van pensioenen	14.229	6.406
2.4.9 Overige kortlopende schulden		
- <i>Verplichting aan schoolbesturen</i>	538.353	2.278.223
- <i>Vooruitontvangen subsidies OCW/gemeenten</i>	648.097	77.179
- <i>Nog te besteden subsidies OCW/gemeenten</i>	130.000	
- <i>Overige schulden</i>	251.658	1.015.008
Totaal overige kortlopende schulden	1.568.108	3.370.410
2.4.10 De overlopende passiva		
- <i>Vakantiegeld</i>	25.436	14.008
- <i>Lonen en salarissen</i>	558	26
- <i>Te betalen vervangingsfonds</i>	-	1.713
- <i>Te betalen participatiefonds</i>	1.418	42
Totaal overlopende passiva	27.412	15.789
Totaal kortlopende schulden	2.957.396	3.766.416
Gebeurtenissen na balansdatum		
Er zijn geen noemenswaardige gebeurtenissen na de balansdatum m.b.t. 2023.		

13. Model G verantwoording subsidies

G1 Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt									
Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond						
	Kenmerk	Datum							
Subsidie begaafdheid	HBL19035	30-10-19	Ja						
Subsidie Wel in Ontwikkeling	WIO22036	31-10-22	Onderhanden						
Subsidie begaafde leerlingen in po en vo	HBL23EM0062	14-12-23	Onderhanden						
Subsidie begaafde leerlingen in po en vo	HBL230108	21-12-23	Onderhanden						
G2A. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, aflopend per ultimo verslagjaar									
Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m 2021	Totale subsidiabele kosten t/m 2021	Saldo per 1 januari 2022	Ontvangen in 2022	Subsidiabele kosten in 2022	Te verrekenen per 31 december
	Kenmerk	Datum							
			-	-	-	-	-	-	-
Totaal			-	-	-	-	-	-	-
G2B. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, doorlopend tot in een volgend verslagjaar									
Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m 2021	Totale subsidiabele kosten t/m 2021	Saldo per 1 januari 2022	Ontvangen in 2022	Subsidiabele kosten in 2022	Saldo per 31 december 2022
	Kenmerk	Datum							
			-	-	-	-	-	-	-
Totaal			-	-	-	-	-	-	-

14. Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Aangegane verplichtingen.

Door Stroomland zijn in 2023 verplichtingen aangegaan met een aantal aangesloten besturen in het kader van detacheringsovereenkomsten voor personele inzet. De totale hieruit voortvloeiende verplichting voor het resterende deel van het schooljaar 2023-2024 bedraagt € 1.167.151.

15. Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten

	2023 €	Begroting 2023 €	2022 €
3 BATEN			
3.1 Rijksbijdragen			
3.1.1 Rijksbijdragen Ministerie van OCW/EZ			
- Rijksbijdrage Ministerie van OCW/EZ	26.402.222	25.359.440	21.966.009
Totaal rijksbijdragen Ministerie OCW/EZ	26.402.222	25.359.440	21.966.009
3.1.2 Overige subsidies OCW			
- Subsidie begaafdheid	105.000	-	180.551
- Subsidie Wel in Ontwikkeling	54.668	-	-
Totaal overige subsidies OCW	159.668	-	180.551
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies			
3.1.1 Overige overheidsbijdragen en -subsidies			
- Subsidie Gemeente Nijmegen NPO	597.750	576.750	123.167
- Subsidie Land van Cuijk NPO/PKO	367.500	167.500	
- Subsidies diverse Land van Cuijk	140.526	132.000	116.366
Totaal overige overheidsbijdragen en -subsidies	1.105.776	876.250	239.533
Totale baten	27.667.666	26.235.690	22.386.093

	2023	Begroting 2023	2022
	€	€	€
4 LASTEN			
4.1 Personeelslasten			
4.1.1 Lonen en salarissen			
- <i>Brutolonen en salarissen</i>	501.182	409.381	359.931
- <i>Sociale lasten</i>	58.528	-	40.659
- <i>Premies participatiefonds</i>	10.536	-	4.820
- <i>Premies vervangingsfonds</i>	-	-	19.026
- <i>Pensioenpremies</i>	75.366	-	58.280
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal lonen en salarissen	645.612	409.381	482.716
Uitsplitsing personeel naar fte			
			2023
			2022
Directie			0,90
Onderwijzend personeel			
OOP			4,85
			5,75
			4,40
4.1.2 Overige personele lasten			
- <i>Personeel niet in loondienst</i>	33.814	40.000	71.122
- <i>Deskundigheidsbevordering personeel</i>	33.009	20.000	20.250
- <i>Wervingkosten</i>	1.029	-	-
- <i>Overige personele lasten</i>	1.360	12.850	156
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal overige personele lasten	69.212	72.850	91.528
4.1.3 Af: uitkeringen	-8.219	-	-
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal personele lasten	<u>706.605</u>	<u>482.231</u>	<u>574.243</u>

	2023 €	Begroting 2023 €	2022 €
4.2 Afschrijvingen			
4.2.2 Materiële vaste activa			
- Meubilair, Hardware, Inventaris en apparatuur	103 <u>1.396</u>	2.000 <u>2.000</u>	1.955 <u>1.955</u>
Totaal afschrijvingen	<u>1.499</u>	<u>2.000</u>	<u>1.955</u>
	2023 €	Begroting 2023 €	2022 €
4.3 Huisvestingslasten			
4.3.1 Huur	21.622	17.400	17.780
4.3.8 Overige			
- Overige huisvestinglasten	<u>313</u>	<u>10.000</u>	<u>212</u>
Totaal overige huisvestinglasten	313	10.000	212
Totaal huisvestingslasten	<u>21.935</u>	<u>27.400</u>	<u>17.992</u>
	2023 €	Begroting 2023 €	2022 €
4.4 Overige instellingslasten			
4.4.1 Administratie- en beheerslasten			
- Administratie en beheer	39.409	45.000	35.499
- Accountantskosten	17.760	17.500	10.231
- Overige administratie en beheer	<u>7.276</u>	<u>-</u>	<u>1.810</u>
Totaal administratie- en beheerslasten	64.445	62.500	47.540
Accountantslasten			2023
Honorarium onderzoek jaarrekening			17.760
Honorarium andere controleopdrachten			-
Honorarium fiscale adviezen			-
Honorarium andere niet-controlediensten			-
			<u>15.000</u>
			<u>15.000</u>
4.4.4 Overige			
- Kosten RvT	28.398	19.328	22.636
- Verzekeringen	11.540	7.870	9.434
- Innovatie	-	-	-
- Onvoorzien	-	-	-
- Dotatie voorziening BTW Last	-85.358	650.000	369.535
- Overige lasten	<u>146.333</u>	<u>229.860</u>	<u>155.095</u>
Totaal overige lasten	<u>100.913</u>	<u>907.058</u>	<u>556.700</u>
Totaal overige instellingslasten	<u>165.358</u>	<u>969.558</u>	<u>604.240</u>

	2023 €	Begroting 2023 €	2022 €
4.5 Doorbetalingen aan schoolbesturen			
4.5.1.1 Verplichte afdrachten door OCW			
- Afdracht SO	11.631.734	11.098.622	10.456.088
- Afdracht SBO	<u>7.299.083</u>	<u>7.000.499</u>	-
	18.930.817	18.099.121	
4.5.2.1 Doorbetaling op basis van 1 februari - SO	-	-	767.661
4.5.2.1 Doorbetaling op basis van 1 februari - SBO	-	-	3.232.365
4.5.2.1 Vangnetregeling SO/SBO	314.801	700.000	-
4.5.2.1 Grensverkeer SBAO	-	-	7.720
4.5.3 Overige doorbetalingen aan schoolbesturen			
- Platformbudgetten	6.090.632	6.350.380	5.517.284
- Kosten begaafdheid	388.107	-	236.782
- Gezamenlijk budget beleidsdoel	-	-	-
	<u>6.478.739</u>	<u>6.350.380</u>	<u>5.754.066</u>
Totaal doorbetalingen aan schoolbesturen	<u>25.724.357</u>	<u>25.149.501</u>	<u>20.217.900</u>
5.0 Financiële baten en lasten	556	5.000	3.831

16. Verbonden partijen

Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Stroomland						
	Naam stichting	Rechtsvorm	Satutaire zetel	Code activiteiten	Resultaat	Eigen vermogen
1	Stichting Trivium	Stichting	Zetten	Overige	n.v.t.	n.v.t.
2	Stichting Groeisaam	Stichting	Druten	Overige	n.v.t.	n.v.t.
3	Samenwerkingsstichting Kans & Kleur	Samenwerkingsstichting	Wijchen	Overige	n.v.t.	n.v.t.
4	Stichting RK Onderwijs Lent	Stichting	Nijmegen	Overige	n.v.t.	n.v.t.
5	Stichting St. Josephscholen	Stichting	Nijmegen	Overige	n.v.t.	n.v.t.
6	S.P.O. Condor	Stichting	Beek-Ubbergen	Overige	n.v.t.	n.v.t.
7	Stichting Invitare openbaar onderwijs	Stichting	Land van Cuijk	Overige	n.v.t.	n.v.t.
8	OPTIMUS Primair Onderwijs	Stichting	Land van Cuijk	Overige	n.v.t.	n.v.t.
9	Entréa (PI en RBB)	Stichting	Nijmegen	Overige	n.v.t.	n.v.t.
10	Stichting Onderwijsgroep Punt Speciaal	Stichting	Heumen	Overige	n.v.t.	n.v.t.
11	Stichting Speciaal Onderwijs Tarcisiusschool	Stichting	Nijmegen	Overige	n.v.t.	n.v.t.
12	Stichting Primair Onderwijs Groesbeek	Stichting	Berg en Dal	Overige	n.v.t.	n.v.t.
13	Stichting SKOV onderwijs dichtbij	Stichting	Land van Cuijk	Overige	n.v.t.	n.v.t.
14	Stichting Protestant Christelijk Onderwijs Boxm	Stichting	Land van Cuijk	Overige	n.v.t.	n.v.t.
15	Stichting Conexus	Stichting	Nijmegen	Overige	n.v.t.	n.v.t.
16	Stichting Koraal	Stichting	Sittard	Overige	n.v.t.	n.v.t.

17. WNT: Wet Normering Topinkomens

De WNT is van toepassing op Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Stroomland.

Het voor Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Stroomland toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000 (het algemeen bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2023

bedragen x € 1		B. Wesseldijk	
Functiegegevens		Bestuurder	
Aanvang en einde functievervulling in 2023		1/1 - 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		0,9	
Dienstbetrekking?		ja	
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		104.289	
Beloningen betaalbaar op termijn		18.217	
<i>Subtotaal</i>		122.506	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		200.700	
Onverschuldigd betaald en nog niet terug ontvangen bedrag			
Bezoldiging		122.506	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan.		nvt	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde be		nvt	
Gegevens 2022			
bedragen x € 1		B. Wesseldijk	
Functiegegevens		Bestuurder	
Aanvang en einde functievervulling in 2022		1/1 - 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		0,90	
Dienstbetrekking?		ja	
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	97.417	
Beloningen betaalbaar op termijn	€	17.993	
<i>Subtotaal</i>	€	115.410	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	194.400	
Bezoldiging	€	115.410	

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen			
Gegevens 2023			
bedragen x € 1	J. Wiegers	M. Haasen	H.F.H.M. van Daelen
Functiegegevens	Voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	6.305	4.138	4.138
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 33.450	€ 22.300	€ 22.300
Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-
Bezoldiging	6.305	4.138	4.138
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan.	nvt	nvt	nvt
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	nvt	nvt	nvt
Gegevens 2022			
bedragen x € 1	J. Wiegers	M. Haasen	H.F.H.M. van Daelen
Functiegegevens	Voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	6.115	4.016	4.107
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	32.400	21.600	21.600

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen			
Gegevens 2023			
bedragen x € 1	M.A.M. Maters-Theunissen	J.S.J. Jansen	M.M. Tijkorte
Functiegegevens	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/7 - 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	4.138	4.138	1.779
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 22.300	€ 22.300	€ 11.150
Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-
Bezoldiging	4.138	4.138	1.779
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan.	nvt	nvt	nvt
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	nvt	nvt	nvt
Gegevens 2022			
bedragen x € 1	M.A.M. Maters-Theunissen	J.S.J. Jansen	
Functiegegevens	Lid RvT	Lid RvT	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 31/12	1/7 - 31/12	
Bezoldiging			
Bezoldiging	4.016	4.078	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	21.600	10.800	
3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT			
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige topfunctionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.			

18. Overige gegevens

18.1 Ondertekening van de jaarrekening

Vaststellen van de jaarrekening

Goedkeuren van de jaarrekening

Dhr. B. Wesseldijk MSc, Bestuurder

Dhr. Drs. J. Wieggers, voorzitter Raad van Toezicht

Plaats: Nijmegen

Mevr. M. Haasen, lid Raad van Toezicht

Datum:

Dhr. H.F.H.M. van Daelen, lid Raad van Toezicht

Mevr. M. Tijkorte, lid Raad van Toezicht

Dhr. J.S.J. Jansen, lid Raad van Toezicht

Plaats: Nijmegen

Datum:

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht van Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Strokenland

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Strokenland te Nijmegen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Strokenland op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Strokenland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

De Panoven 29A
4191 GW Geldermalsen
Postbus 241
4190 CE Geldermalsen

T (0345) 58 90 00
F (0345) 58 13 59
geldermaalen@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
KvK nr. 30248615

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het

Onderwijscontroleprotocol OCW 2023. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die

voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Geldermalsen, 25 juni 2024

Van Ree Accountants

drs. L.M.W. van der Vliet RA